

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΙ Η
ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ
ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟ ΩΣ ΦΟΡΕΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΟ ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Επίκουρος καθηγητής κ. Παπαδημητρίου Θάνος

ΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ

Ζάγκλα Νικολίτσα

Καλογεροπούλου Ευγενεία

ΠΑΤΡΑ ΙΟΥΝΙΟΣ 2002

ΜΕΡΟΣ Α ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρόβλημα..... 4

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ5

ΜΕΡΟΣ Β

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Η ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

1.1 Η πολιτικοποίηση στην παιδική ηλικία 6

1.2 Η πολιτικοποίηση στην εφηβική ηλικία9

1.3 Οικογένεια και πολιτική μάθηση11

1.4 Τρόποι που επηρεάζει η οικογένεια την πολιτική ιδεολογία
του ατόμου14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : Η ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

2.1 Ο ρόλος του σχολείου στην πολιτικοποίηση του ατόμου.....20

2.2 Η πολιτικοποίηση μέσα από την κοινότητα24

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ & Ο ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΕΣ

3.1 Φοιτητικά Κινήματα28

3.2 Φοιτητές και Εκλογές.....32

ΜΕΡΟΣ Γ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

1) Σκοπός της ερευνάς37

2)	Κατάρτιση σχεδίου ερευνάς	
	A) Ερευνούμενος πληθυσμός	37
	B) Πλαίσιο	37
	Γ) Δείγμα	37
	Δ) Μέθοδος ερευνάς.....	38
	E) Χρόνος - Κόστος	38
3)	Ενέργειες και προβλήματα για την διεξαγωγή της ερευνάς	38

ΜΕΡΟΣ Δ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

A)	Συμπεράσματα από την ερευνά.....	77
B)	Γενικά συμπεράσματα από τη μελέτη.....	79

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	80
-------------------	----

ΠΑΡΤΗΡΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	81
---------------------	----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΜΕΡΟΣ Α

Το πρόβλημα

Η πολιτικοποίηση είναι η διαμόρφωση γνώμης και η ανάπτυξη διαθέσεων που σχετίζονται με πολιτικά κόμματα και πολιτικές ομάδες. Επίσης αναφέρεται στην εικόνα που σχηματίζουν τα άτομα για τους πολιτικούς ηγέτες, τα ξένα έθνη και τις διαφυλετικές σχέσεις σε μια πολυεθνική κοινωνία.

Η στάση των ατόμων απέναντι στα πολιτικά φαινόμενα επηρεάζει σημαντικά τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος διακυβέρνησης.

Αντίστοιχα στους χώρους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης η πολιτική στάση των νέων επηρεάζει τον τρόπο λειτουργίας των ανωτέρων και ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Πέρα από τη γενικότερη κατάσταση που επικρατεί στο χώρο της εκπαίδευσης κάθε ΑΕΙ ή ΤΕΙ αντιμετωπίζει κάποια ιδιάζοντα προβλήματα που μπορούν να επιλυθούν με συμμετοχικές διαδικασίες κυρίως από την πλευρά των σπουδαστών. Έτσι καθίσταται απαραίτητη η συμμετοχή των σπουδαστών στα εκάστοτε ζητήματα που επιφέρουν αλλαγές στο χώρο της εκπαίδευσης.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα προηγούμενων πτυχιακών ερευνών που έχουν γίνει στο ΤΕΙ της Πάτρας διαπιστώνουμε ότι η συμμετοχή των σπουδαστών στις κοινωνικοπολιτικές δραστηριότητες του χώρου τους είναι ανεπαρκής.

Αυτό δεν καταδεικνύει απαραίτητα μια πολιτική απάθεια από πλευράς σπουδαστών, αλλά μάλλον την έλλειψη εμπιστοσύνης στις πολιτικές θέσεις και στάσεις των φοιτητικών παρατάξεων και στην ικανότητά τους να επιφέρουν αλλαγές στον χώρο των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Η μελέτη μας βασίζεται στην προσπάθεια να καταδειχθεί το πρόβλημα επικοινωνίας που υπάρχει ανάμεσα στους σπουδαστές και τα μέλη των φοιτητικών παρατάξεων και στο πόσο αυτές καταφέρνουν να υπερασπίζονται τα συμφέροντα και τα αιτήματα των σπουδαστών για μια καλύτερη εκπαίδευση

Βέβαια η έρευνα μας θα αντικατοπτρίζει ένα ελάχιστον τμήμα της στάσης των νέων απέναντι στον φοιτητικό συνδικαλισμό γι' αυτό και είναι αντιπροσωπευτικό και μόνο για τον εαυτό του.

ΜΕΡΟΣ Β

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Η ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

1-1. Η πολιτικοποίηση στην παιδική ηλικία

Όπως έχει καταδειχθεί μέσα από επιστημονικές μελέτες το άτομο από την παιδική του ηλικία ξεκινά να σχηματίζει την πολιτική του γνώμη. Συγκεκριμένα έρευνες των Easton & Hess κατέδειξαν ότι το παιδί ξεκινά να σχηματίζει τον πολιτικό του κόσμο από την ηλικία των τριών ετών και η διαδικασία αυτή ολοκληρώνεται στις αρχές της εφηβείας (γύρω στα 13-14 έτη).

Οι ερευνητές επισημαίνουν πως όσο σπουδαιότερος αποδεικνύεται ένας πολιτικός προσανατολισμός ενός ενηλίκου τόσο νωρίτερα έχει υιοθετηθεί. Παραδειγματικά θα μπορούσε να αναφερθεί πως φράσεις κλισέ όπως << γραφειοκρατία >>, << ρουσφέτι >> και η έννοια του << αφεντικού >> όπως παρουσιάζεται στις συζητήσεις των γονέων δίνουν στο παιδί τη δυνατότητα να διαμορφώσει τη δική του πρώτη γνώμη για τη δύναμη, το κράτος, την εξουσία και την ιεράρχηση των ανθρώπων εκτός της οικογένειας (Τερλεξής , Πολιτική Κοινωνιολογία σελ 53-54).

Άλλες επιστημονικές μας καταδεικνύουν ότι το παιδί γύρω στην ηλικία των οκτώ ετών, έχει την τάση να ταυτίζει την πατρίδα και το έθνος με την πόλη ή το χωριό που ζει. Η αλλαγή αυτών του των αντιλήψεων γίνεται προοδευτικά και μόνο στην ηλικία των δέκα ετών αποκτάται μια πλήρης επίγνωση της εθνικότητας με τη συνηθισμένη έννοια του όρου.

Ωστόσο το παιδί γύρω στα 10-11 έτη θα συγγέει τα φιλικά αισθήματα που εκφράζει για την πατρίδα του ή το έθνος με την πολιτική εξουσία και τους φορείς της χώρας . Στα σταθερά πολιτεύματα το παιδί μέχρι και την τάξη της δευτέρας γυμνασίου, έχει σχηματίσει μια, έστω και αόριστη, εικόνα, για τις βασικές πολιτικές δομές όπως το σύνταγμα, το πρωθυπουργό, το βασιλιά, τη βουλή κ.λ.π. . Τα φιλικά αισθήματα που τρέφονται σε αυτή την ηλικία για τους φορείς της εξουσίας στην πραγματικότητα επεκτείνονται και περιλαμβάνουν όλο το κοινωνικό σύστημα αν και ήδη έχει αρχίσει να καταφαίνεται η προτίμηση για κάποιο πολιτικό κόμμα χωρίς παρόλα ταύτα να απορρίπτει τα υπόλοιπα . (Τερλεξής σελ. 56)

Εξετάζοντας τις μέχρι τώρα προσπάθειες δικαιολογήσεως των αιτιών της εξιδανικεύσεως της εξουσίας από μέρος του παιδιού κατά τον Τερλεξή

Θα μπορούσε κανείς να παρατηρήσει τα εξής:

- 1) Μια αρκετά μεγάλη μερίδα πολιτικών Ψυχολόγων θεωρεί τη συμπάθεια, το σεβασμό και το δέος προς την πολιτική εξουσία σαν συνέχεια των αισθημάτων του παιδιού προς την πατρική εξουσία. Αυτό είναι ένα από τα παραδείγματα που συνθέτουν τη θεωρία της προβολής στην ψυχολογία, κατά την οποία το παιδί μεταφέρει τα αισθήματα αγάπης και σεβασμού από το φορέα της οικογενειακής εξουσίας στο φορέα της πολιτικής εξουσίας, γιατί τόσο η μια όσο και η άλλη προνοούν , βοηθούν και προστατεύουν. Βέβαια η ταύτιση της πατρικής με την πολιτική εξουσία γίνεται ασυναίσθητα και αυθόρμητα.
- 2) Το μικρό παιδί έχει ανάγκη την προστασία, τη φροντίδα και την ασφάλεια για την ικανοποίηση των βιολογικών του αναγκών. Έτσι ανίκανο να αποτινάξει την καταπίεση και τον έλεγχο που ασκούν πάνω του οι μεγάλοι, προσπαθεί να ικανοποιήσει τις επιθυμίες του και τις ανάγκες του μέσα στα περιθώρια που του παρέχονται. Αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας είναι η αποδοχή

οποιασδήποτε μορφής εξουσίας, ώστε να διευκολυνθεί να επιτύχει τις επιθυμίες του με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Έτσι μαθαίνει να μιμείται ή να υποτάσσεται σ' αυτό που δεν μπορεί να πολεμήσει. Εξιδανικεύοντας την εξουσία και θεωρώντας την σαν δύναμη από την οποία θα πρέπει να ζητήσει προστασία, το παιδί θα προσπαθήσει να καταπνίξει τους φόβους του και να παραμερίσει τις αμφιβολίες του. Επίσης η τιμωρία είναι η απόδειξη ότι η εξουσία ενδιαφέρεται για αυτό ακόμα και αν αμαρτήσει.

3) Μια άλλη αιτία εξιδανικεύσεως της εξουσίας είναι και το γεγονός ότι όπως και στην περίπτωση των σεξουαλικών σχέσεων πολλοί γονείς αποκρύβουν στα παιδιά τους, αυτά που συμβαίνουν στο χώρο της πολιτικής. Έτσι με το πρόσχημα ότι το παιδί είναι πολύ μικρό ακόμα για να αντιληφθεί και να εκτιμήσει τον αγώνα ανάμεσα στα αντικρουόμενα συμφέροντα, οι γονείς αποφεύγουν να συζητούν τέτοια θέματα μαζί του. Με αυτό τον τρόπο ενισχύεται η εσωτερική τάση του παιδιού να εξιδανικεύει την εξουσία και σχηματίζει μια εξιδανικευμένη εικόνα της πολιτικής ζωής σαν αποτέλεσμα της προσπάθειας των γονέων του να το προστατεύουν από τον πολιτικό αμοραλισμό. (Τερλεξής σελ. 68).

Η φιλική διάθεση προς τα κοινωνικά και πολιτικά αντικείμενα μεταβάλλεται ενώ το παιδί εισέρχεται στην εφηβική ηλικία . Η αλλαγή που παρατηρείται στην πολιτική σκέψη του εφήβου είναι ένα θέμα που θα μας απασχολήσει και θα αναφερθεί αναλυτικά στο επόμενο κεφάλαιο.

1.2 Η πολιτικοποίηση στην εφηβική ηλικία

Η εφηβική ηλικία είναι μια από τις σημαντικές ηλικιακές περιόδους στη ζωή του ανθρώπου, γιατί αποτελεί το στάδιο μετάβασης από τη συγκεκριμένη σκέψη στην τυπική σκέψη όπου ανακαλύπτεται το δυνατό και το πιθανό και η ανάγκη της συμμόρφωσης. (Παρασκευόπουλος Εξ. Ψυχολογία τομ. Ι). Αυτό συμβαίνει γιατί ο έφηβος στην πορεία του για την ενηλικίωση είναι υποχρεωμένος να συμβαδίσει με τους περιορισμούς που του επιβάλλονται και που έχουν σαν αποτέλεσμα την περιστολή της αυθόρμητης τάσεως για απόλαυση.

Οι περιορισμοί αυτοί προκαλούν τη μεταστροφή των φιλικών αισθημάτων σε ουδέτερα ή εχθρικά συναισθήματα προς οτιδήποτε τους αποστερεί την απόλαυση. Κατά τον Neil όταν οι επιθυμίες του παιδιού συγκρουστούν με το περιβάλλον, τότε το παιδί μισεί το περιβάλλον. Βέβαια η εναντίωση προς κάθε μορφή είναι ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της εφηβικής ηλικίας με αποτέλεσμα, ο έφηβος να έχει έντονη την τάση να ανθίσταται σε κάθε μορφή εξουσίας. Όσο πιο περιοριστικοί είναι οι γονείς τόσο πιο συχνά και έντονα εκδηλώνεται η αντίσταση στη γονεϊκή εξουσία.

Εξάλλου μικροπαραπτώματα, αντικοινωνικές πράξεις ελάχιστονης σημασίας, αδιαφορία για το μάθημα, η διάσπαση προσοχής η αγένεια και η δυσανασχέτηση για κάθε περιορισμό είναι τρόποι με τους οποίους προσπαθεί ο έφηβος να εκδηλώσει την αντίδραση του προς τη σχολική εξουσία. Η έντονη κριτική διάθεση και η αμφισβήτηση για τα κοινωνικά πράγματα προέρχονται από συγκρούσεις για το πώς έχει τώρα η κατάσταση και πώς θα μπορούσε να ήταν, δημιουργώντας έτσι στον έφηβο μια διάθεση επαναστατικότητας (Παρασκευόπουλος σελ. 78). Η μεταρρυθμιστική, αυτή και ιδεαλιστική τάση του εφήβου συχνά τον οδηγούν να τάσσεται μαχητικά υπέρ

κάθε είδους ανθρωπιστικών σκοπών και να νιώθει στρατευμένος και να υποστηρίζει ανυποχώρητα κάθε κίνηση για κοινωνική μεταρρύθμιση και αλλαγή.

Πέρα από τη ψυχολογική θεώρηση της μεταστροφής αυτής υπάρχει και η κοινωνιολογική διάσταση για την αντιδραστικότητα του εφήβου. Ο Τερλεξής αναφέρει πως κατά τον πολιτειολόγο ΡΥΕ υπάρχουν δύο στάδια κοινωνικοποίησης : το γενικό κοινωνικό και το ειδικό πολιτικό.

Κατά το πρώτο στάδιο κοινωνικοποίησης το νεαρό άτομο μαθαίνει να είναι αισιόδοξο, εύπιστο, ειλικρινές και αυθόρμητο στις σχέσεις του με άλλα άτομα. Μαθαίνει να εμπιστεύεται τους συνανθρώπους του και να περιμένει την ίδια συμπεριφορά απ' αυτούς.

Ωστόσο κατά το δεύτερο στάδιο κοινωνικοποίησης το άτομο έρχεται σε επαφή με έναν κόσμο που κυριαρχεί ο υπολογισμός, η δυσπιστία και ο κυνισμός προς τους δυνατούς και τους κατόχους της πολιτικής εξουσίας. (Τερλεξής σελ. 80).

Αποτέλεσμα αυτής της διαστάσεως της ασυμμετρίας είναι να αναπτυχθεί μια πολιτική κουλτούρα, όπου κυριαρχεί μια άκρως κριτική διάθεση προς το πολιτικό σύστημα και οι μεταρρυθμίσεις έρχονται με την επιβολή ριζικών μέτρων έστω και με τη βία. (Τερλεξής σελ. 81).

Αυτή είναι και η κύρια αιτία που μαθητές, πρωτοστατούν σε κινητοποιήσεις όπως π.χ. οι καταλήψεις το χειμώνα του 1990-1991 άλλα του 1997-1998 και επίσης ένα αρκετά μεγάλο μέρος του πληθυσμού των εφήβων είναι φιλικά διατεθειμένο στις θεωρίες εξτρεμιστικών ομάδων.

Ωστόσο καθώς το άτομο πλησιάζει προς την ενηλικίωση η τάση του για εναντίωση και πάλη απέναντι σε κάθε μορφή εξουσίας μειώνεται αισθητά.

Ως ενήλικας πλέον έχει συγκροτημένη πολιτική σκέψη η οποία έχει επηρεαστεί κατεξοχήν τόσο από το κοινωνικό, όσο και από το οικογενειακό του περιβάλλον. (Τερλεξής σελ. 81).

1.3 Οικογένεια και πολιτική μάθηση

Η οικογένεια είναι η πρώτη κοινωνική ομάδα μέσα στην οποία μαθαίνει το άτομο να ζει και το επηρεάζει ποικιλοτρόπως και σε όλα τα επίπεδα.

Όσον αφορά την πολιτική κοινωνικοποίηση του ατόμου, κατά τον Lane η πολιτική προσωπικότητα διαμορφώνεται μέσα από την οικογένεια η οποία επηρεάζει το χαρακτήρα και την συμπεριφορά των μελών της με τρεις κυρίως τρόπους : α) με την μετάδοση ανθρωπιστικών αξιών, διαμέσου των οποίων το άτομο αποκτά επίγνωση του εαυτού του, β) με την συνειδητή διδασχή πολιτικών πίστευων, ιδεών και στάσεων και γ) με τον καθορισμό ευρύτερων πολιτιστικών κοινωνικών και οικονομικών πλαισίων δράσεως. (Τερλεξής σελ. 89-90).

Η επιρροή της οικογένειας ποικίλει από σύστημα σε σύστημα. Ο βαθμός επιρροής είναι η συνάρτηση της δομικής συστάσεως του πολιτικού συστήματος , της πολιτικής ομοιογένειας και της οικονομικής ανάπτυξης . Όσο πολυπλοκότερες είναι οι δομές, όσο πληρέστερη η πολιτική ομοιογένεια και όσο υψηλότερο το οικονομικό επίπεδο, τόσο πιθανότερο είναι οι φορείς κοινωνικοποίησης να είναι εξιδανικευμένοι.

Πάντως και ο χρόνος πολιτικής αφυπνίσεως διαφέρει από σύστημα σε σύστημα και οι παρατηρούμενες διαφορές στην περίπτωση αυτή προκύπτουν από τη συνάρτηση του πολιτικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο μεγαλώνει το παιδί, το οποίο μπορεί να είναι έντονα πολιτικό ή ακόμα και ένα απολιτικό περιβάλλον (Τερλεξής σελ. 91) .

Αν και δεν είναι ξεκάθαρο πως μεταβιβάζονται οι πολιτικές προτιμήσεις από γενιά σε γενιά, εντούτοις προκύπτουν συγκεκριμένα συμπεράσματα, σχετικά με την μεταβίβαση των κομματικών προτιμήσεων από τους γονείς στα παιδιά. Ακόμα υπάρχουν έρευνες που Δείχνουν πως η πολιτική επιρροή ελαττώνεται όταν επίκειται διαφωνία πολιτική ανάμεσα στους γονείς. Έρευνες σε Φινλανδία , Νορβηγία και Η.Π.Α., δείχνουν πάντως πως το ποσοστό των φοιτητών που

ψηφίζει της πολιτικές προτιμήσεις των γονιών του δεν πέφτει κάτω από 70% (Τερλεξής σελ. 92). Ωστόσο η ποικιλία φορέων κοινωνικοποίησης, όσο και αν αυτοί ελέγχονται από μια κεντρική αρχή δεν μεταδίδουν τις ίδιες πολιτικές ιδέες, δεν προσανατολίζονται προς μια ορισμένη κατεύθυνση και δεν επιδρούν με τον ίδιο τρόπο πάνω σε όλα τα μέλη του συστήματος (π.χ. εργατικά σωματεία, εκκλησία κ.α.)

Υπάρχει επομένως ένα οργανωμένο δίκτυο κοινωνικοποίησης μέσα στο οποίο αναπτύσσονται διάφορων ειδών επιρροές με μια σειρά από επιπτώσεις στην πολιτική συμπεριφορά των μελών του συστήματος.

Έτσι μέσα σε ένα τέτοιο περιβάλλον η σημασία της οικογένειας μειώνεται. Αντιθέτως όταν οι εξωοικογενειακοί φορείς αδρανούν , η οικογένεια μονοπωλεί στην πολιτική διάπλαση του εγώ (Τερλεξής σελ 89).

Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί και η άποψη του Reich ο οποίος θεωρεί, πως σε κάθε κοινωνία που επικρατεί η οικογενειακή και όχι η συλλογική εκπαίδευση των παιδιών , η οικογένεια αποτελεί τον εκπαιδευτικό μηχανισμό, από τον οποίο πρέπει να περάσει κάθε μέλος της κοινωνίας και έτσι γίνεται δυνατή η ιδεολογικοποίηση κάθε ανθρώπου. Κάθε κοινωνικό σύστημα μεταχειρίζεται συνειδητά ή ασυνείδητα τον επηρεασμό των παιδιών , σύμφωνα με τα συμφέροντα του για να εδραιωθεί στην δομική σκέψη των ανθρώπων. (Haunch D. Η καταπιεστική οικογένεια, σελ 38).

Ο Reich αναφέρει επίσης πως η πατριαρχική οικογένεια είναι ο δομικός και τόπος αναπαραγωγής όλων των κοινωνικών καθεστώτων που στηρίζονται στην αρχή της εξουσίας.

Η Οικογένεια για τον Wilchen Reich εκτελεί διπλή λειτουργία : α) Διαμορφώνει τον υποτακτικό την εξουσία και φοβισμένο στη ζωή άνθρωπο και μ' αυτό τον τρόπο δημιουργεί διαρκώς τη δυνατότητα να εξουσιάζονται οι μάζες από μια χούφτα ατόμων της δύναμης και β) αυτοαναπαράγεται με το να ακρωτηριάζει σεξουαλικά τους ανθρώπους. Έτσι με τη διατήρηση της πατριαρχικής οικογένειας διατηρείται και η σεξουαλική επικράτεια στη ζωή

του ατόμου. (Reich W, Ταξική συνείδηση και σεξουαλική χειραφέτηση σελ 30).

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα οι άνθρωποι να καταπιέζουν τις ορμές τους και τις ανάγκες τους όχι μόνο σε ψυχολογικό και σε κοινωνικό επίπεδο.

1.4 Τρόποι που επηρεάζει η οικογένεια την πολιτική ιδεολογία του ατόμου

Όπως ήδη αναφέρθηκε η οικογένεια επηρεάζει ποικιλοτρόπως την διάπλαση του ατόμου. Ο Τερλεξής, στο βιβλίο του << Πολιτική Κοινωνιολογία >>, αναφέρει έξι τρόπους με τους οποίους διαμορφώνεται η πολιτική ιδεολογία του ατόμου μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον.

1. Το πολιτικό ενδιαφέρον των γονέων .

Όταν οι γονείς δεν έχουν ξεκαθαρισμένες πολιτικές προτιμήσεις και αποφεύγουν τις πολιτικές συζητήσεις με τα παιδιά τους ή όταν αδιαφορούν για την πολιτική, τότε το ενδιαφέρον των παιδιών για τα πολιτικά θέματα θα είναι μειωμένο ή πολιτικά ανύπαρκτο . Αντίθετα τα παιδιά που προέρχονται από γονείς με ιδιαίτερα αυξημένο πολιτικό ενδιαφέρον, εμπλέκονται ενεργά και από νωρίς στο χώρο της πολιτικής σκηνής.

2. Κομματική προτίμηση πατέρα.

Ο βαθμός της κομματικής συγγένειας του παιδιού με την οικογένεια θα εξαρτηθεί από τη δυνατότητα του να γνωρίζει την κομματική ταυτότητα του πατέρα του. Έρευνες έχουν δείξει πως το 80% των παιδιών στις Η.Π.Α. έχουν κομματική συγγένεια με τους γονείς τους, ενώ στη Γαλλία αυτό απαντάται σε ποσοστό μόνο ως 25% μιας και τα παιδιά δεν γνωρίζουν την πολιτική τοποθέτηση των γονέων τους (Τερλεξής σελ. 93).

Ωστόσο η απουσία πολιτικών υποδειγμάτων και η έλλειψη πολιτικών διδαγμάτων δεν συνεπάγεται αναγκαστικά και τη δημιουργία πολιτικά αποπροσανατολισμένων παιδιών και αυτό γιατί στην πορεία θα αναλάβουν την πολιτική παιδεία του ατόμου εξωγενείς φορείς πολιτικής κοινωνικοποίησης.

Οι νέοι που μεγαλώνουν χωρίς να γνωρίζουν την πολιτική ταυτότητα των γονέων τους παρουσιάζουν δύο τάσεις; α) να μην αποκτούν ισχυρούς δεσμούς με κανένα πολιτικό κόμμα και β) όταν υποστηρίζουν κάποιο πολιτικό κόμμα ο βαθμός υποστήριξής τους να μην είναι τόσο μεγάλος όσο θα ήταν αν γνώριζαν τις πολιτικές προτιμήσεις των γονέων τους. (Τερλεξής σελ. 94).

3. Οι οικογενειακοί δεσμοί.

Όσο στενότεροι είναι οι ψυχικοί δεσμοί στην οικογένεια, τόσο το πιθανότερο είναι τα παιδιά να μοιάσουν πολιτικά στους γονείς τους.

Έρευνες των McClosky , Dolgren και Middleton , Putney έδειξαν πως οι νέοι που δεν έχουν στενούς δεσμούς με την οικογένειά τους ή τρέφουν εχθρικά αισθήματα γι' αυτήν παρουσιάζουν, κατά μέσο όρο, μεγάλη ιδεολογική παρέκκλιση από την πολιτική τοποθέτηση των γονέων τους – ωστόσο δεν είναι τόσο μεγάλη όσο θα περίμενε κανείς. .

Το συμπέρασμα είναι πως η πολιτική τοποθέτηση της νέας γενιάς, δεν διαμορφώνεται από την αντίθεση και την επανάσταση εναντίον της παλιάς, αλλά ούτε και από αντίδραση στην καταπιεστική πατριαρχική εξουσία . Επομένως μπορεί να οφείλεται και σε άλλους φορείς κοινωνικοποίησης. (Τερλεξής σελ. 96-97).

Εδώ πρέπει να σημειωθεί και η άποψη του Κλέσενς ο οποίος αναφέρει ότι εξαναγκασμοί για προσαρμογή που προέρχονται από την οικογενειακή εκπαίδευση ευνοούν τη διατήρηση του συστήματος. Η οικογένεια δηλαδή, δεν δίνει στο παιδί τη δυνατότητα να επιλέξει κάποιες από τις μορφές της οικογενειακής συμπεριφοράς, αλλά επιμένει στην επιτακτική ανάληψη του συνόλου τους γενικότερα (Hensckli, Η καταπιεστική οικογένεια σελ. 33).

4. Η θέση του παιδιού στην οικογενειακή ιεραρχία

Η θέση του παιδιού μέσα στην ιεραρχία της οικογενειακής δομής, έχει σοβαρή απήχηση α) στο βαθμό της πολιτικής αυτοπεποιθήσεως, β) στην απόφαση του να υιοθετήσει ενεργητική ή παθητική στάση απέναντι στα πολιτικά φαινόμενα και στην ανάπτυξη αυταρχικού ή δημοκρατικού χαρακτήρα.

Με κριτήριο το αίσθημα της υπευθυνότητας και της αυτοπεποίθησης που καλλιέργησε ή κατέπνιξε στο παιδί η οικογένεια και το βαθμό συμμετοχής του στη λήψη αποφάσεων ο Lein διακρίνει τρεις κατηγορίες ατόμων :

. Η πρώτη περιλαμβάνει τους συμμετέχοντες δηλαδή εκείνους που συμμετέχουν στις αποφάσεις της οικογένειας και όταν ενηλικιωθούν ασπάζονται εξ' ολοκλήρου τις οικογενειακές πολιτικές πεποιθήσεις.

. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τα άτομα που ζουν υπό καταπιεστικές συνθήκες στην οικογένεια, που υπομένουν αρχικά αλλά επαναστατούν στην πορεία λόγω της αυταρχικής συμπεριφοράς των γονιών τους.

. Στην Τρίτη κατηγορία ανήκουν τα παιδιά που όχι μόνο δεν ενοχλούνται από την πατριαρχική εξουσία, τον έλεγχο και την αυστηρή πειθαρχία, αλλά αντιθέτως θεωρούν τις καταστάσεις αυτές φυσιολογικές και απόλυτα δικαιολογημένες, καταλήγουν σε πολιτικά ανεύθυνα άτομα, τα οποία παρακολουθούν τις πολιτικές εξελίξεις από απόσταση και αφήνουν σε άλλους την απόφαση της εκλογής.

5. Πατριαρχικός αυταρχισμός

Τα νεαρά άτομα μιας καταπιεστικής οικογένειας συνήθως αναπτύσσουν αυταρχική συμπεριφορά, πράγμα που σημαίνει σεβασμό στην αυστηρά ιεραρχημένη κοινωνία και απόλυτη υπακοή σε ότι θεωρείται κάτοχος εξουσίας και δύναμης. Κατά τον Neil κανένα υπάκουο παιδί δεν θα μπορέσει ποτέ να γίνει ένας ελεύθερος άνθρωπος (Τερλεξής σελ. 108) .

Μια λιγότερο καταπιεστική οικογένεια αφήνει περισσότερα περιθώρια για συνεργασία, πρωτοβουλίες και δημοκρατικό διάλογο. Προϋποθέσεις δηλαδή για τη γνώση δημοκρατικών μεθόδων διακυβέρνησης. Έτσι ενθαρρύνεται ο σκεπτικισμός του παιδιού στην απόλυτη αξία της εξουσίας (Τερλεξής σελ. 109).

Η άποψη του Hensch για τον πατριαρχικό αυταρχισμό στηρίζεται στο ότι η βάση της μικροαστικής οικογένειας είναι η σχέση του αυταρχικού πατέρα προς τη γυναίκα και τα παιδιά του. Ο πατέρας αποτελεί το φορέα και τον αντιπρόσωπο της κρατικής εξουσίας στην οικογένεια.

Ωστόσο όμως ο άνδρας ως εξουσιαστής, δεν μπορεί να αποκρύψει το γεγονός ότι έξω από την οικογένεια είναι και ο ίδιος εξουσιαζόμενος, έτσι δημιουργείται η ειδική διαλεκτική του εξουσιάζειν και εξουσιάζεσθαι στην αυταρχική εξουσία.

Αυτό αναπαράγει και την νοοτροπία της υποτέλειας στα παιδιά και κάτω από αυτές τις συνθήκες πηγάζει η παθητική και η υπάκουη στάση των μικροαστών απέναντι στα ηγετικά πρόσωπα (Hensch σελ 53-54).

6. Η κοινωνική θέση της οικογένειας

Η πολιτική μάθηση που συντελείται μέσα στην οικογένεια είναι πολιτικά – ταξικό θέμα . Οι αξίες που κυριαρχούν και μεταδίδονται από τους γονείς οι οποίοι ανήκουν στην αστική τάξη, διαφέρουν από αυτές των γονέων που ανήκουν στην εργατική τάξη.

Στις μεσοαστικές οικογένειες το ενδιαφέρον για τα συναισθήματα και τις ψυχολογικές διακυμάνσεις είναι ζωηρότερες και προσπαθούν να τα νουθετήσουν με λογικά επιχειρήματα και έμμεσα ψυχολογικά κίνητρα.

Οι γονείς που ανήκουν στην εργατική τάξη φέρονται διαφορετικά, είναι έτοιμοι να αντιδράσουν στην ανυπακοή ή την εσφαλμένη συμπεριφορά των παιδιών τους με βίαιο τρόπο χρησιμοποιούν τη φυσική βία σαν μέσα

παραδειγματισμού και είναι λιγότερο προετοιμασμένοι , να αποδεχθούν συμπεριφορά που απομακρύνεται από τα αυστηρά πλαίσια, που επιβάλλει το περιβάλλον.

Άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν την ταξική θέση της οικογένειας είναι η εθνικότητα , η θρησκεία και η εθνική παράδοση όπου και παίζουν αποφασιστικό ρόλο στην διαμόρφωση του πολιτικού προσανατολισμού των παιδιών . (Τερλεξής σελ. 110). Ο Τσαούσης αναφέρει πως οι καθοριστικοί παράγοντες για την θέση της οικογένειας, αλλά και των μελών της, είναι η εκπαίδευση και το εισόδημα και ο κοινωνικός ρόλος του ατόμου δεν μπορεί να υιοθετηθεί ανεξάρτητα από την κοινωνική του θέση. Έτσι μαθαίνοντας τους ρόλους και εσωτερικεύοντας έναν πολιτισμό το άτομο ενσωματώνεται στην κοινωνία και αποκτά μια κοινωνική ταυτότητα, που ανταποκρίνεται σε μια συγκεκριμένη κοινωνική τάξη (Τσαούσης σελ 154).

Για τον Marx η βάση της ταξικής διαφοροποίησής είναι οικονομική με την ευρύτερη έννοια της οργάνωσης και της παραγωγής. Την κοινωνική τάξη αποτελούν όλοι όσοι βρίσκονται σε σχέση ιδιοκτησίας σε σχέση με τα μέσα παραγωγής. Όσοι δεν διαθέτουν τα μέσα παραγωγής είναι αναγκασμένοι να διαθέσουν την εργασία τους σε αυτούς που τα διαθέτουν. (Leffebure , Η κοινωνιολογία του Marx).

Το μοντέλο αυτό της καπιταλιστικής ταξικής κοινωνίας αναπαράγεται με την αποφασιστική βοήθεια της οικογένειας και γι' αυτό και την υποστηρίζει σαν τη βάση του κράτους, της κουλτούρας και του πολιτισμού. Για αυτό και η προπαγάνδα της σεξουαλικής ηθικής και η επιβολή της από την οικογένεια δεν γίνεται για ηθικούς λόγους αλλά για την διατήρηση των κοινωνικών συνθηκών που επικρατούν.

Η σφαίρα της παραγωγής της σεξουαλικής ηθικής είναι ο τομέας της πολιτικής και οικονομικής άσκησης της εξουσίας και η οικογένεια είναι απλώς ο θεσμός αναπαραγωγής της (Hensch σελ. 31). Από όλα τα ανωτέρω συμπεραίνουμε , ότι ανάλογα με την κοινωνική τάξη στην οποία ανήκει η

οικογένεια, διαμορφώνεται και η πολιτική ταυτότητα του ατόμου, αλλά και επηρεάζονται σημαντικά όλοι οι ρόλοι που θα αναλάβει αργότερα σε οποιοδήποτε τομέα της ζωής του.

Στη χώρα μας ο ρόλος της οικογένειας στην πολιτική κοινωνικοποίηση του ατόμου είναι πρωταρχικής σημασίας. Οι κοινωνικές αλλαγές, η αθρόα εισροή στα αστικά κέντρα και οι επιδράσεις ξένων πολιτιστικών προτύπων οπωσδήποτε επηρεάζουν την κυρίαρχη θέση της οικογένειας, ωστόσο όμως παραμένει ο σημαντικότερος φορέας πολιτικοποίησης του ατόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: Η ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

2.1 Ο ρόλος του σχολείου στην πολιτικοποίηση του ατόμου

Όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο η οικογένεια θεωρείται ως ο σημαντικότερος παράγοντας πολιτικής κοινωνικοποίησης του ατόμου.

Ωστόσο οι Easton και Hess έχουν τη γνώμη πως η επιρροή της οικογένειας είναι κυρίως έμμεση, όσον αφορά τα πολιτικά πιστεύω του ατόμου και περιορίζεται στην ανάπτυξη σεβασμού προς την εξουσία και τους νόμους.

Οι ερευνητές θεωρούν πως προφανώς το σχολείο παίζει αποφασιστικό ρόλο στη διδασχή στάσεων, ιδεών και πιστεύω που αφορούν το γενικότερο πολιτικό σύστημα. (Τερλεξής σελ. 125).

Το σχολείο παρέχει έννοιες και πληροφορίες που ενισχύουν αυτά τα αισθήματα συμπάθειας προς το πολιτικό σύστημα.

Επομένως το σχολείο είναι ουσιαστικός και κυρίαρχος φορέας πολιτικοποίησης (Τερλεξής σελ 126) .

Κατά τη Φραγκουδάκη ο ρόλος του σχολείου στην ταξική διαίρεση και την αναπαραγωγή της είναι σημαντικός. Μέσα από το σχολείο αναπαράγονται οι κοινωνικές σχέσεις αναπαραγωγής και στόχος του είναι η διατήρηση των δεδομένων κοινωνικών σχέσεων και η μετάδοση της αστικής ιδεολογίας . Άρα συνοψίζοντας θα μπορούσε να ειπωθεί πως ο σχολικός μηχανισμός δρα καταλυτικά στην αναπαραγωγή των καπιταλιστικών σχέσεων : α) συμμετέχοντας στην υλική αναπαραγωγή της ταξικής διαίρεσης και β) επιβάλλοντας τις ιδεολογικές προϋποθέσεις για την διατήρηση των σχέσεων κυριαρχίας και υποταγής ανάμεσα στις δύο ανταγωνιστικές και κοινωνικές τάξεις. (Φραγκουδάκη σελ. 150) .

Ο Τερλεξής αναφέρει πως το σχολείο επιδρά στη διάπλαση του πολιτικού χαρακτήρα με δύο τρόπους :

A) τον άμεσο, όπου με αυτόν μεταδίδονται συγκεκριμένες ιδέες που βοηθούν το άτομο να ταυτιστεί με ορισμένες καταστάσεις, σύμβολα και αξίες και Β) τον έμμεσο τρόπο που έχει σχέση με το κλίμα υποταγής, ελευθερίας ή ανταγωνισμού που διαμορφώνεται στο σχολείο. (Τερλεξής σελ. 153).

Ωστόσο τα παιδιά έχουν άνισες επιδόσεις στα μαθήματα του σχολείου, γιατί ο σχολικός μηχανισμός μοιράζοντας το μαθητικό πληθυσμό συμβάλει υλικά στην ταξική διαίρεση και διατηρεί το χάσμα των κοινωνικών τάξεων ακόμα και μέσα στο χώρο του σχολείου

(Φραγκουδάκη σελ. 153).

Στη χώρα μας παρόλα αυτά, υπάρχει αναμφισβήτητα ένα ιδιότυπο φαινόμενο, πολύ μεγαλύτερης απ' ότι στις άλλες χώρες προσδοκίας για σπουδές των ατόμων από τις ασθενέστερες οικονομικά και κοινωνικά τάξεις.

Το φαινόμενο αυτό εκφράζεται έμπρακτα στην ζήτηση για ανώτατη εκπαίδευση, που είναι πολύ μεγάλη. Έρευνες δείχνουν ότι το ποσοστό υποψηφίων , για τις εισαγωγικές εξετάσεις στα ΑΕΙ, είναι ιδιαίτερα υψηλό, αλλά και οι υποψήφιοι προσπαθούν περισσότερο από μια φορά να εισαχθούν στα ΑΕΙ (Φραγκουδάκη σελ. 186).

Το σχολείο μέσα σε όλη αυτή τη διαδικασία έχει το σπουδαιότερο ρόλο να αποφασίσει, ποιοι θα γίνουν οι αυριανοί ειδήμονες και ποιοι οι άλλοι, και τους προετοιμάζει για αυτούς τους διαφορετικούς κοινωνικούς ρόλους. Για να τους προετοιμάσει κατασκευάζει το πρότυπο των εξαιρετικών ατόμων, των κατόχων της φυσικής ανωτερότητας, πάνω στο οποίο στηρίζει και δικαιώνει τη διαλογή των μαθητών. Με αυτόν τον τρόπο η εξουσία χάνει ορισμένα από τα χαρακτηριστικά της εκλεγμένης αστικής αρχής και αποκτά χαρισματικές ιδιότητες στο όνομα της επιστήμης (Φραγκουδάκη σελ. 172).

Ένας από τους λόγους που η αξιολογική κατωτερότητα της χειρωνακτικής εργασίας βρίσκεται πριν από όλα στο μυαλό των διανοητικά εργαζομένων

είναι επειδή ανάμεσα σε άλλα αίτια την καλλιεργεί το σχολείο. Το εκπαιδευτικό σύστημα είναι διαμορφωμένο ώστε να διαιωνίζει και να καλλιεργεί τη διαίρεση ανάμεσα στην υψηλή αξία της διανοητικής εργασίας και την ταπεινότητα της χειρωνακτικής (Φραγκουδάκη σελ. 206) .

Η περιφρόνηση της χειρωνακτικής εργασίας δεν είναι μόνο ιδεολογική κατασκευή αλλά έχει βαθύτερες ρίζες στην κοινωνική πραγματικότητα. Σε όλες τις κοινωνίες οι χειρώνακτες είναι στερημένοι από τα περισσότερα κοινωνικά και μορφωτικά αγαθά που διατίθενται στους πολίτες. Επομένως η επαναξιολόγηση της χειρωνακτικής εργασίας είναι αδύνατη για όσο διάστημα η εργασία αυτή θεωρείται πως προορίζεται για τους διανοητικά κατώτερους και για όσο το σχολείο ξεχωρίζει τους προικισμένους από τους μη προικισμένους και στέλνει τους πρώτους σε ηγετικές θέσεις χώρους και τους δεύτερους στα εργοστάσια και τα χωράφια. (Φραγκουδάκη σελ. 207).

Κατανοούμε λοιπόν πως η ανισότητα που παράγεται μέσα από το σχολείο, επηρεάζει το άτομο τόσο στη γενικότερη θεώρηση για την κοινωνία όσο και στους ρόλους που θα διεκδικήσει να αναλάβει μέσα σε αυτήν.

Θα μπορούσε να ειπωθεί εδώ πως το συμπέρασμα των παραπάνω είναι ότι ανάλογα με το πόσο ένα άτομο θα πετύχει να αντεπεξέλθει στις μαθησιακές συνθήκες ή όχι θα ενθαρρυνθεί ή θα απογοητευθεί από το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα και η πολιτική του θεώρηση θα είναι αναλόγως διαπλασμένη.

Όμως δεν πρέπει να παραληφθεί και η αξία της συναναστροφής του ατόμου με τους συνομηλίκους του στο χώρο του σχολείου. Βέβαια η επίδραση των διαπροσωπικών σχέσεων στην πολιτική συμπεριφορά κάποιου εξαρτάται και από μια σειρά παραγόντων όπως π.χ. το επάγγελμα, η κοινωνική θέση, το χρώμα και η θρησκεία.

Συνήθως οι ομάδες των συνομηλίκων αποτελούν μεταβατικό στάδιο στην προσπάθεια του ατόμου να ενισχύσει ή να απορρίψει τα πιστεύω του

πολιτικού του περιβάλλοντος . Υπάρχουν όμως και σχέσεις που φέρνουν το άτομο αντιμέτωπο με το σύστημα. (Τερλεξής σελ. 134) .

Η συμμετοχή σε μια οργάνωση ή ομάδα δίνει την ευκαιρία στο μέλος να συνδεθεί με τα άλλα μέλη της ομάδας και μέσα από τις σχέσεις που δημιουργούνται να ισχυροποιήσει τις πεποιθήσεις του ή να αλλάξει γνώμη και να μεταβάλλει τις σχέσεις του.

Επειδή οι σχέσεις αυτές είναι ειλικρινείς και βαθιά συναισθηματικές η ανταλλαγή ιδεών έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στη συμπεριφορά του ατόμου και έτσι με τον καιρό αποκτά τις ίδιες προτιμήσεις μ' αυτές της ομάδας.

Κατά τον Τερλεξή τα μέλη της στοιχειώδους ομάδας επηρεάζονται όταν συμφωνούν μεταξύ τους και υπάρχει ομοφωνία γνώμων σε κάποια βασικά θέματα.

Επίσης κατά τον ίδιο συγγραφέα προκύπτουν τα εξής : -οι περιορισμένες φιλικές συντροφίες ασκούν μεγαλύτερη επιρροή στις πεποιθήσεις των μελών τους. – Τα αγόρια είναι περισσότερο επιρρεπή στις επιδράσεις των βασικών ομάδων από τα κορίτσια. – Η επίδραση των γνωστών και φίλων είναι ανάλογη του δεσμού που αναπτύσσεται μέσα στις μικρές ομάδες . – Η επίδραση των βασικών ομάδων εξακολουθεί και κατά την ενεργό συμμετοχή του ατόμου. (Τερλεξής σελ. 184).

Από όλα τα παραπάνω θα μπορούσε να ειπωθεί συμπερασματικά, ότι το άτομο πολιτικοποιείται και από την συναναστροφή με τους συνομηλίκους του μέσα στο σχολείο αν και οι σχέσεις που αναπτύσσονται βασίζονται και επηρεάζονται από τον ταξικό διαχωρισμό της εκπαίδευσης .

Αυτό συμβαίνει γιατί η κοινωνική θέση του ατόμου μέσα στην ταξική κοινωνία , όχι μόνο δεν σταματάει να υφίσταται στο χώρο του σχολείου , αλλά γίνεται περισσότερο σαφής και ξεκάθαρη. (Φραγκουδάκη σελ 210).

Το τι ακολουθεί μετά το σχολείο , όσον, αφορά την πολιτική τοποθέτηση του ατόμου στα πράγματα. Έχει να κάνει ξεκάθαρα με την ενεργό ή όχι συμμετοχή του στην παραγωγική διαδικασία. Βέβαια το άτομο το οποίο

συνεχίζει στην ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση, αντιμετωπίζει μια τελείως διαφορετική κατάσταση, από αυτούς που μπαίνουν στους χώρους εργασίας. Οι ίδιοι οι φοιτητές δεν αποτελούν κάποια ξεχωριστή τάξη, αλλά επειδή δεν έχουν συγκεκριμένη θέση μέσα στην παραγωγική διαδικασία, βρίσκονται σε ένα μεταβατικό στάδιο της ζωής τους.

Οι προοπτικές των φοιτητών για το μέλλον καθορίζονται από την αγορά εργασίας, ανάλογα με το αν αυτή βρίσκεται σε κατάσταση υψηλής ή χαμηλής ανεργίας και από την απόδοση τους κατά της γενικές εξετάσεις. Είναι γνωστό εξάλλου πως οι αυταπάτες για ίσες ευκαιρίες αυξάνουν όταν η κοινωνία είναι σε περίοδο οικονομικής ανάπτυξης. Αντιθέτως όταν υπάρχει οικονομική ύφεση οι οικονομικές πιέσεις και οι ανασφάλειες για το μέλλον αυξάνουν σε αφάνταστο βαθμό. (Φραγκουδάκη σελ. 214).

Για κάποιον που συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία παραγωγής τα διαστήματα της απάθειας και της αδιαφορίας, όσον αφορά τα πολιτικά δρώμενα, τα διαδέχονται με μεγάλη ευκολία περίοδοι έντονης ενασχόλησης με το πολιτικό γίγνεσθαι. Για το φοιτητή όμως που είναι σε μια κατάσταση αναμονής και προσδοκίας, όσον αφορά το εργασιακό του μέλλον η πολιτική του σχέση εξελίσσεται διαφορετικά.

Τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι φοιτητές πολιτικά ή όχι μέσα στα εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι κάτι που θα προσπαθήσουμε να εξετάσουμε παρακάτω στην έρευνά μας.

2.2 Η πολιτικοποίηση μέσα από την κοινότητα

Μετά από την οικογένεια και το σχολείο η κοινότητα είναι αυτή που έρχεται να διαδραματίσει βασικό ρόλο στη διαμόρφωση της πολιτικής σκέψης του ατόμου.

Σε κάθε κοινωνία η αλληλεπίδραση γεωγραφικών, κλιματολογικών, οικονομικών και πολιτικών παραγόντων δημιουργούν ένα ιδιαίτερο χρώμα, που κατά τον Rostow ονομάζεται εθνικό στιλ και αποτελούν την πολιτική κουλτούρα που επικρατεί στο κοινωνικό σύστημα (Τερλεξής, Πολιτικοί Προσανατολισμοί σελ. 46).

Αν η πολιτική κουλτούρα της κοινωνίας στηρίζεται στην εμπιστοσύνη και την αισιοδοξία τότε και ο πολιτικός προσανατολισμός του πολίτη θα είναι ανάλογος όσον αφορά την στάση του προς την κυβέρνηση.

Βέβαια αντικειμενικές καταστάσεις όπως η κυβερνητική πολιτική, τα προγράμματα των πολιτικών κομμάτων, ιδεολογικές επαναστάσεις που συμβαίνουν μέσα σε ένα κοινωνικό σύνολο επηρεάζουν σταθερά και σε μεγάλο βαθμό την πολιτική συμπεριφορά των ατόμων. Αυτό γίνεται εμφανές και σε καταστάσεις κρίσεως και κοινωνικών αναταραχών όπου νέα σύμβολα καθιερώνονται και επέρχονται αλλαγές στα πολιτικά ήθη της κοινότητας και επομένως της πολιτικής σκέψης των μελών της (Τερλεξής σελ 61).

Το εκάστοτε κοινωνικό σύστημα για να καταφέρει να περάσει στα μέλη του την πολιτική ιδεολογία που το εξυπηρετεί καλύτερα χρησιμοποιεί το σύστημα των προκαταλήψεων και των απόψεων. Ο Leuk αναφέρει πως σε εποχές αυξημένης ανασφάλειας, όπου επικρατεί φόβος απέναντι στην ανεργία, την οικονομική ύφεση ή την πολιτική αβεβαιότητα οι προκαταλήψεις βρίσκουν γόνιμο έδαφος για να διαδοθούν .

Έτσι ο φαινομενικά <<αβλαβής>> όρος της προκατάληψης στην πραγματικότητα αποδεικνύει ότι κάθε πολιτική δραστηριότητα βρίσκεται στην υπηρεσία συμφερόντων και επομένως υπάρχουν βαθιές δομές προκατάληψης μέσα στη συνείδηση των κοινωνικοποιημένων ατόμων . (K.Lenk , Πολιτική Κοινωνιολογία σελ. 177).

Με αυτόν τον τρόπο η κοινωνία περνάει τις ιδέες της στα μέλη της και καθορίζει τα ανεκτά όρια που μπορεί να κινηθεί κανείς.

Ως φορείς των πολιτικών ιδεών μέσα σε μια κοινωνία λειτουργούν διάφορες δευτερογενείς ομάδες όπως π.χ. η εκκλησία, τα εργατικά σωματεία, φιλανθρωπικοί σύλλογοι κ.α.

Οι ομάδες αυτές συνήθως προσπαθούν να επιτύχουν ένα ορισμένο στόχο και να εκφράσουν ένα συγκεκριμένο σύστημα αξιών, το οποίο συνήθως διαφοροποιείται από το γενικότερο που επικρατεί στην κοινωνία. Αυτός είναι και ο λόγος που οι συντηρητικοί κοινωνιολόγοι θεωρούν πως οι πολιτικοί προσανατολισμοί τέτοιων ομάδων είναι επικίνδυνοι γιατί οδηγούν σε δραστηριότητες που συντελούν στην αλλαγή του πολιτικού συστήματος (Τερλεξής σελ. 225).

Το γεγονός ότι μια κοινωνία είναι βιομηχανοποιημένη οδηγεί, ανεξάρτητα από καθεστώτα, ιδεολογίες και πολιτικά συστήματα και σε ορισμένες πολιτικές ετερογένειες, οι οποίες προκαλούν στο άτομο όλων των ειδών τις κρίσεις ταυτότητας . Κατά τον Αρον υπάρχει μια τριπλή ετερογένεια που συναντά κανείς σε μια βιομηχανική κοινωνία :

A) αυτή που προκύπτει από την κατανομή της εργασίας

B) αυτή που οφείλεται στην ιεράρχηση του πλούτου και

Γ) αυτή που προέρχεται από την πολυπλοκότητα των ομάδων και τις μεταξύ τους αντιθέσεις (δηλαδή την πάλη των τάξεων) (Τερλεξής σελ. 348).

Τέτοιου είδους ετερογένειες δημιουργούν σοβαρούς φραγμούς σε κάθε προσπάθεια αρμονικής συνδέσεως των σκοπών και των δομών της κοινωνίας, της ταύτισεως δηλαδή του ατόμου με καινούργια σύμβολα.

Η κτητικότητα, η εξασθένηση των οικογενειακών και κοινωνικών δεσμών, η αντικατάσταση του αγροτικού με τον αστικό τρόπο ζωής, η εξάρτηση από την απρόσωπη αγορά της οικονομίας, η μείωση φιλικών και προσωπικών επαφών και το αόρατο αλλά πανταχόθεν χέρι των εξουσιαστών συντείνουν στην εξασθένηση της αίσθησης ταυτότητας που είχε το άτομο, του συναισθήματος δηλαδή να ανήκει κάπου.

Σ' αυτό συνέβαλε και η διεύρυνση του κύκλου δραστηριοτήτων και η

ποικιλία των κοινωνικών διαδικασιών που έδωσαν στον άνθρωπο το συναίσθημα ότι κατέχει μόνο ένα μέρος της γνώσης του κόσμου. (Τερλεξής σελ. 351).

Ο άνθρωπος της μαζικής κοινωνίας νοιώθει πως αποτελεί μια ανώνυμη μονάδα, ότι δεν έχει τίποτα που να του ανήκει στα αλήθεια, δεν έχει καμιά γνήσια ταυτότητα και πως ο περισσότερος κόσμος γύρω του αγνοεί την ύπαρξή του.

Κατά τον Κελμαν σαν αποτέλεσμα των παραπάνω είναι να θεωρούν οι νέοι την υλική αφθονία σαν κάτι φυσικό χωρίς να καταλαβαίνουν πως το τίμημα γι' αυτήν είναι κάποια ψυχική απόθεση των συναισθημάτων και κάποια δυσχέρεια γύρω από την άμεση ικανοποίηση του ατόμου .

Έτσι ο πολιτισμός των νέων έχει την τάση να βλέπει τους κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς σαν ένα μεγάλο φράγμα που εμποδίζει τους ανθρώπους να πλησιάσουν ο ένας τον άλλον. (Τερλεξής σελ. 351)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ & Ο ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΕΣ

3.1 Φοιτητικά Κινήματα.

Όταν γίνεται αναφορά στο φοιτητικό συνδικαλισμό θεωρούμε πώς πρέπει να επισημαίνεται η αξία και συμβολή των φοιτητικών κινήματων στις σχέσεις που επικρατούν ανάμεσα στην φοιτητική συνείδηση και την πολιτική.

Βρισκόμαστε τριάντα τρία χρόνια μετά τον Μάη του '68. Τότε η μεγαλύτερη γενική απεργία στην ιστορία του εργατικού κινήματος παγκόσμια είχε σαν αφετηρία της, τις καταλήψεις των πανεπιστημίων της Γαλλίας από τους φοιτητές.

Ξανά και ξανά οι φοιτητικές εξεγέρσεις, ανεξάρτητα από τις αφορμές από τις οποίες ξεκίνησαν, αποτελούσαν πολλές φορές το σπινθήρα πολύ μεγάλων ταξικών συγκρούσεων.

Το 1968 ήταν μια ταραγμένη χρονιά εξεγέρσεων. Το φοιτητικό κίνημα που ξεκίνησε από τη Γαλλία επεκτάθηκε ακόμα και μέσα στην καρδιά του παγκόσμιου καπιταλισμού, στις Η.Π.Α. και ήταν καθοριστικό στο χτίσιμο μιας τεράστιας αντιπολεμικής δύναμης ενάντια στον Αμερικάνικο ιμπεριαλισμό στο Βιετνάμ.

Ξεκινώντας όμως από την αρχή θα πρέπει να λάβουμε υπ'όψιν και τον ρόλο που έπαιξαν οι φοιτητές στις διάφορες ταξικές συγκρούσεις πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Στους χώρους της ανωτάτης εκπαίδευσης πριν από τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, συναντούσε κανείς μόνο τα παιδιά (τα αγόρια περισσότερο, σπανιότατα τα κορίτσια) της άρχουσας τάξης, η ανώτερη εκπαίδευση ήταν ένα προπαρασκευαστικό στάδιο απ' όπου θα αντλούσαν γνώσεις για να μπορέσουν στη συνέχεια να στελεχώσουν θέσεις ηγετικές στην παραγωγή και την κρατική γραφειοκρατία (Μαραβελάκης σελ. 57).

Μέσα από αυτή την διαδικασία, οι φοιτητές μάθαιναν να υπερασπίζονται ιδεολογικά το καπιταλιστικό σύστημα και σε κάθε σύγκρουση με την άρχουσα τάξη και το προλεταριάτο, βρίσκονταν στο πλευρό της πρώτης.

Στη γενική απεργία του 1926 στη Βρετανία, οι φοιτητές είναι μαζί με τους απεργοσπάστες, προσφέρονται να οδηγήσουν τα τραμ και τα λεωφορεία για να σπάσουν την απεργία. Ακόμα και στην άνοδο του Χίτλερ κυριαρχούσαν τα φαινόμενα έκδηλης συμπαράστασης από πλευράς των φοιτητών για το Εθνοσοσιαλιστικό κίνημα (Μαραβελάκης, σελ. 58).

Οι δεκαετίες που ακολουθούν μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο είναι δεκαετίες ραγδαίας ανάπτυξης του καπιταλισμού. Μέσα σε δύο δεκαετίες η παγκόσμια οικονομία αναπτύσσεται δύομισι φορές απ' όλα τα χρόνια πριν τον 20ο αιώνα.

Αυτή η ανάπτυξη υπήρξε ταυτόχρονη με την ανάπτυξη νέων επιστημονικών μεθόδων, βάζοντας την πίεση για μαζικοποίηση του εκπαιδευτικού συστήματος. Ο σύγχρονος καπιταλισμός έχει πια ανάγκη από μία ολόκληρη μάζα ειδικευμένων εργατών που μπορούν να κινητοποιούν τις διάφορες υπηρεσίες όπως τα νοσοκομεία, τις Τράπεζες. Έτσι πια μέσα από τους φοιτητές παράγονται όχι μόνο οι manager αλλά και οι ειδικευμένοι εργάτες. (Μαραβελάκης σελ. 58).

Φτάνοντας στις δεκαετίες του '60 και του '70, συναντά κανείς μέσα στους χώρους της ανωτάτης εκπαίδευσης εκπροσώπους και από τις δύο τάξεις. Κατά κάποιο τρόπο θα λέγαμε πως οι ταξικές διαφορές έλαβαν πλέον χώρο και μέσα στα Πανεπιστήμια (Μπουρντιέ, σελ. 74).

Για αυτό και οι φοιτητές από όλο τον κόσμο υπήρξαν πρωτοπόροι και καθοδηγητές σε ένα κίνημα που απεγνωσμένα αναζητούσε την καταστροφή του ολοκληρωτισμού και του αυταρχισμού και επιζητούσε την αλλαγή του πολιτικοκοινωνικού συστήματος.

Στην Αμερική από το 1960 έως το 1970 αναπτύχθηκε το λεγόμενο Amerikan Movement, όπου οι φοιτητές επηρεασμένοι από την εσωτερική και

εξωτερική πολιτική της Κυβέρνησης, διαδήλωναν με κάθε μέσο την αντίθεση τους στις ενέργειές της.

Μια σειρά από γεγονότα όπως οι δολοφονίες των μαύρων ηγετών Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ και Malkom X, το κίνημα των χίπις, ο οικονομικός και ναυτιλιακός αποκλεισμός της Κούβας, ο αυταρχισμός του Μακαρθισμού, το σκάνδαλο Watergate και ιδιαίτερα ο πόλεμος του Βιετνάμ ήταν ένα έναυσμα για τη δημιουργία ενός ισχυρού φοιτητικού κινήματος, μοναδικού για την ιστορία της Αμερικής.

Εκδηλώσεις αυτού του φοιτητικού κινήματος ήταν η ίδρυση τοπικών φοιτητικών συλλόγων, διαδηλώσεις, καθιστικές διαμαρτυρίες, ολονυχτίες, υπογεγραμμένες διαμαρτυρίες από φοιτητές, ίδρυσης οργανωτικής επιτροπής φοιτητών, κυκλοφόρηση φοιτητικών ριζοσπαστικών εφημερίδων, αυτοπυρπολήσεις, ετήσια συνέδρια, πορείες χιλιάδων ατόμων στο Πεντάγωνο, απεργίες, καταλήψεις, ένοπλες συγκρούσεις με την Εθνοφυλακή.

Στην αντίπερα όχθη του Ατλαντικού, στη Γαλλία, την ίδια περίπου χρονική περίοδο, αναπτύχθηκε το φοιτητικό κίνημα που ονομάστηκε Μάης του '68. Στους κόλπους του προσκάλεσε όλο τον λαό, άτομα κάθε ηλικίας, από διαφορετικές επαγγελματικές ομάδες, με διαφορετικά ερεθίσματα και νοοτροπίες.

Όλες οι εκδηλώσεις των τότε φοιτητών ήταν περίπου οι ίδιες με αυτές των Αμερικανών συμφοιτητών τους. Ωστόσο οι 25.000 αστυνομικοί των CSR (ειδικών μονάδων της αστυνομίας) έδειξαν πρωτοφανή αγριότητα.

Ο Μάης είχε και μία πρωτιά στις μεθόδους του. Τότε εμφανίστηκε ο κλεφτοπόλεμος των πόλεων, μια μορφή πάλης η οποία σχετίζεται και με τη μορφή οργάνωσης μιας και χρειάζεται όχι ένα ενιαίο στρατηγείο, αλλά μικρά κέντρα αποφάσεων και γνώση της πόλης.

Οι ολονύκτιες συγκρούσεις στα οδοφράγματα του Καρτιέ Λατέν με αποκορύφωμα την οδό Γκε Λισάκ, όπου έγιναν τεράστιες καταστροφές, έδειξαν ότι οι ξεσηκωμένοι ακόμα και χωρίς σαφή στρατηγική, σίγουρα ήταν αρκετά

φανατισμένοι.

Το όλο κίνημα του Μάη του '68 προκάλεσε ένα σοβαρό πλήγμα στην τότε Κυβερνητική πολιτική της λιτότητας και του ιμπεριαλισμού. Οι εκατοντάδες χιλιάδες άοπλοι έφεραν τον «ήρωα» πρόεδρο Ντε Γκώλ στο χείλος της παραίτησης και το στρατό στα πρόθυρα επιβολής δικτατορίας.

Πέντε χρόνια αργότερα ερχόταν η σειρά της Ελλάδας με την εξέγερση του πολυτεχνείου, απέναντι στη χούντα και την Αμερικανοκρατία.

Τα γεγονότα της 17 Νοέμβρη του 1973 είναι ένας ιστορικός σταθμός. Δημιουργήθηκε πραγματικά το άνοιγμα για μια καλύτερη παιδεία και καταδείχθηκε η αυξημένη ωριμότητα του σπουδαστικού κόσμου και η βαθύτατη συνείδηση της ευθύνης του για το μέλλον της χώρας, που ήταν και δικό του μέλλον.

Οι φοιτητές στο Πολυτεχνείο άρχισαν ένα πολιτικό αγώνα απέναντι στην καταπίεση της δικτατορίας και ζητούσαν από τον Ελληνικό λαό να συσπειρωθεί γύρω τους, όχι μόνο για μια καλύτερη παιδεία, αλλά καλύτερη εργασία, υγεία και γενικότερα καλύτερη ζωή.

Βέβαια πρέπει να έχουμε υπόψιν μας πως ο Νοέμβρης του 1973 δεν ήταν μια ηρωική πράξη κάποιων αγνών και ρομαντικών νέων που συγκρούστηκαν με μια ομάδα επίορκων αξιωματικών για να επαναφέρουν τη δημοκρατία. Το φοιτητικό κίνημα έπαιξε ένα σημαντικό ρόλο έσπασε την τρομοκρατία και άνοιξε τη δυνατότητα να εκφραστεί η γενικευμένη αγανάκτηση απέναντι στη χούντα.

Η ενεργοποίηση και η δράση της εργατικής τάξης έφτασε το Πολυτεχνείο σε διαστάσεις εξέγερσης, μιας εξέγερσης που τα συνθήματα της δεν είχαν ως πυρήνα την ανατροπή της χούντας, αλλά στρέφονταν και ενάντια στο καθεστώς της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης που γέννησε και στήριξε τη δικτατορία. Μετά από έξι χρόνια κατάργησης όλων των πολιτικών και συνδικαλιστικών ελευθεριών, η εξέγερση των φοιτητών ήταν μια γερή γροθιά στο στομάχι για όλους αυτούς που πίστευαν ότι είναι απόλυτοι κυρίαρχοι του

παιχνιδιού.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου παρά την καταστολή της από τα τανκ, οδήγησε σε μια μεγάλη πολιτική νίκη, γιατί επέβαλε την μεταπολίτευση του '74 και οι εργάτες και η νεολαία, απέκτησαν δικαιώματα που είχαν στερηθεί για δεκαετίες. Για αυτό ο Νοέμβρης του '73 έμεινε ορόσημο στην παράδοση του εργατικού Κινήματος και της αριστεράς. Δεν ξεχάστηκε ποτέ και δεν πρέπει να ξεχαστεί (Νταβανέλος, Νοέμβρης '73 σελ. 44).

Το πόσο έχει επηρεάσει τη νεολαία ο Νοέμβρης του 1973 στην Ελλάδα, φαίνεται από τους αγώνες που συνεχίζουν να δίνουν οι φοιτητές αλλά και οι μαθητές για μια καλύτερη παιδεία σήμερα. (π.χ. οι καταλήψεις του χειμώνα 1990-1991).

3.2 Φοιτητές και Εκλογές

Το πώς επιλέγουν οι ψηφοφόροι το κόμμα της προτίμησής τους στην περίοδο των εκλογών είναι ένα ζήτημα το οποίο έχει ερευνηθεί αρκετά και έχουν αναπτυχθεί διάφορες θεωρίες πάνω σ' αυτό.

Πολυάριθμες έρευνες έδειξαν, πως στις περισσότερες κοινωνίες οι εκλογές αντιλαμβάνονται τα κύρια πολιτικά κόμματα ως εκπροσώπους ταξικών συμφερόντων και ότι οι περισσότεροι εκλογείς ψηφίζουν σύμφωνα με ότι θεωρούν ότι εξυπηρετεί τα ταξικά τους συμφέροντα.

Βέβαια αυτό αποτελεί και την κεντρική αντίληψη της μαρξιστικής θεώρησης της πολιτικής και του κράτους, κατά την οποία η γενική συνάρτηση ταξικών συμφερόντων της κομματικής ένταξης και της κομματικής προτίμησης είναι καταφανής. Ωστόσο οι σχέσεις αυτές δεν είναι καθόλου απλές.

Τα πολιτικά κόμματα είναι και φορείς ποικίλων στοιχείων μιας εθνικής παράδοσης και ως εκφραστές σε ένα βαθμό γενικών παρά ταξικών συμφερόντων. Επιπλέον δεν ψηφίζουν όλα τα άτομα με την ταξική τους τοποθέτηση.

Υπάρχουν ειδικότερα σημαντικές περιφερειακές και θρησκευτικές

επιδράσεις που χρήζουν την κομματική ένταξη και την εκλογική προτίμηση (T.B. Bottomore σελ. 199).

Κατά τον Πιέρ Μπουρντιέ το άτομα που φιλοδοξεί να βελτιώσει το κοινωνικό του status οδηγείται σε πολιτικές επιλογές που ευνοούν αυτή την φιλοδοξία. Επισημαίνει πώς δεν υφίστανται τάξεις, παρά μόνο ένας χώρος διαφορετικοτήτων, όπου οι τάξεις υπάρχουν σε εικονική κατάσταση ως πιθανότητες και όχι ως δεδομένο στοιχείο.

Άμεσα συναρτημένη μ' αυτή την πραγματικότητα είναι και η φύση της σύγχρονης πολιτικής, η οποία κατασκευασμένη καθώς είναι από διαμορφωτές του «μέσου γούστου» από εμπόρους αναγκών, ωθεί τους ανθρώπους να επιλέγουν το πολιτικό σχήμα που υπόσχεται να ικανοποιήσει τις επιθυμίες τους καλύτερα και όχι εκείνο που ταιριάζει στις ιδέες τους (Κ. Μπουρντιέ οι κληρονόμοι σελ. 98).

Κατά τον Νασιούτζικ η ρευστότητα των αντιλήψεων οι συνεχείς ανακατατάξεις και αναθεωρήσεις κάνουν τους νέους να αναζητήσουν νέες στερεότερες δομές στηριγμένες στην πλανητική εποχή η οποία διαγράφεται στην αυτή της 3^{ης} χιλιετίας (Τερλεξής σελ. 345).

Έτσι η επιδεικτική τους αδιαφορία και η υπερηφάνεια να αρνούνται τις ηθικές υποχρεώσεις ή πολιτικές αρχές εύκολα να μεταβληθεί σε πολιτική δράση.

Ωστόσο τα τελευταία χρόνια επικρατεί η άποψη πώς η νεολαία είναι γενικότερα πολιτικά απαθής και η συμμετοχή της σε πολιτικές διαδικασίες μικρή.

Σχετική ερευνητική εργασία, που είχε πραγματοποιηθεί το 1996 στο ΤΕΙ της Πάτρας για τη λήψη πτυχίου, αναφέρει πως η συντριπτική πλειοψηφία των σπουδαστών δηλώνει πως δεν αντιπροσωπεύει καμιά παράταξη στο ΤΕΙ σε ποσοστό 56% .

Επίσης στην ίδια έρευνα αναφέρεται πως η ΣΕΥΠ και η ΣΔΟ παρουσιάζουν μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής σε σχέση με την ΣΤΕΦ (20,6 % για τις δύο πρώτες και 16 % για τη ΣΤΕΦ).

Τέλος οι σπουδάστριες αναφέρουν στην έρευνα τους πως το ποσοστό των σπουδαστών που ψηφίζουν το 1996 κυμαίνεται σε ποσοστό 48,6 %, ενώ το ποσοστό αποχής σε 51,4 %. (Η πολιτικοποίηση των νέων ως μέσο διεκδίκησης δικαιωμάτων ... σελ. 73)

Βέβαια με τέτοια αποτελέσματα θα μπορούσε να πει κανείς πως ενισχύεται η άποψη που επικρατεί γενικότερα για την πολιτική απάθεια των νέων σήμερα , όμως όπως επισημαίνει και ο Kurt Lenk δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί προκαταβολικά κάθε μορφή πολιτικής συμμετοχής σαν θετική και η άρνηση της σαν πολιτική απάθεια. (Lenk σελ. 158).

Η άρνηση πολιτικής συμμετοχής σε ένα εθνοσοσιαλιστικό καθεστώς έχει το χαρακτήρα της αντίστασης και ίσως να ισοδυναμεί με σαμποτάζ. Από την άλλη η ενεργητική πολιτική συμμετοχή μπορεί να γίνει ρουτίνα και να χάσει κάθε νόημα αν η εκλογή και η έκταση των χρησιμοποιούμενων μέσων δεν έχει ορατή σύνδεση με την λογική των πολιτικών στόχων .

Αν η παραπάνω πρόταση ισχύει, τότε κατά τον Lenk πάντα κάθε ποσοτική μέθοδος για αξιολόγηση της πολιτικής απάθειας η συμμετοχή είναι ανεπαρκής και επομένως μπορεί να οδηγήσει σε εσφαλμένα συμπεράσματα. Από κριτήρια όπως η συμμετοχή σε σωματεία, συνελεύσεις ή ψηφοφορίες μπορεί να διαπιστωθεί η δραστηριότητα και όχι ο βαθμός πολιτικής συνειδητοποίησης κάποιου . (Lenk σελ. 160) .

Η πολιτική απάθεια δεν ταυτίζεται με την πολιτική αποστασιοποίηση. Η απλή τήρηση των αποστάσεων από τον τομέα της πολιτικής δεν επιτρέπει δικαιολογημένα συμπεράσματα για την πολιτική απάθεια.

Εξάλλου καθετί που έχει σχέση με την πολιτική φαινόταν και φαίνεται σε πολλούς πολίτες βαρετό και δυσάρεστο ή τουλάχιστον όχι ευχάριστο και η

αιτία δείχνει να είναι το γεγονός ότι το βασικό συστατικό της πολιτικής είναι οι κοινωνικές συγκρούσεις.

Η πολιτική απάθεια είναι ένα σύμπτωμα ενός πολύ πλατύτερου φαινομένου που θα μπορούσε να ονομαστεί και απέχθεια προς κάθε σύγκρουση (Lenk 162)

Σύμφωνα με τη γνώμη του Lenk για την πολιτική απάθεια

Θα μπορούσε να θεωρηθεί και μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Πάντειο Πανεπιστήμιο το 1996 για την πολιτική αδιαφορία των νέων και την διαφοροποίηση του αναπαραστασιακού περιεχομένου μεταξύ των νέων που είναι εγγεγραμμένοι σε μια παράταξη και αυτών που δεν είναι. Η έρευνα κατέληξε στα εξής βασικά σημεία :

1. Τα κύρια χαρακτηριστικά της πολιτικής για τους νέους είναι το ρουσφέτι, τα συμφέροντα και οι υποσχέσεις.
2. Θεωρούν πολύ σημαντικό το ρόλο των πολιτικών και της ηθικής τους στη σφαίρα της πολιτικής έννοιας καθώς και του ιδεολογικού χώρου.
3. Το ότι κάποιος ανήκει στα ΑΕΙ και στα ΤΕΙ σημαίνει πως έχει διαφορετική κοινωνική αναπαράσταση για την πολιτική (6^ο πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής έρευνας, πρακτικά 1997, σελ. 63)
4. Οι σπουδαστικές παρατάξεις λειτουργούν για προσωπικό όφελος.

Το τελευταίο συμπέρασμα της έρευνας αυτής συμπίπτει με τα αποτελέσματα της έρευνας των Κισιούδη και Γεωργίου για την πολιτικοποίηση των νέων ως μέσο διεκδίκησης δικαιωμάτων στο χώρο του ΤΕΙ Πάτρας, σύμφωνα με τα συμπεράσματα της οποίας η πλειοψηφία των σπουδαστών αιτιολογεί την αποχή της από τις εκλογές αναφερόμενη στην απουσία ουσιαστικής παρέμβασης από πλευράς παρατάξεων για την επίλυση των προβλημάτων που παρουσιάζονται στο χώρο του ΤΕΙ και λειτουργούν για προσωπικό όφελος (Κισιούδη, Γεωργίου σελ. 209).

Βέβαια περισσότερα στοιχεία για τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στους σπουδαστές και τις φοιτητικές παρατάξεις έχουμε σκοπό να παρουσιάσουμε μέσα από την έρευνά μας.

Πάντως είναι γεγονός πως το ποσοστό των σπουδαστών που συμμετέχει σε φοιτητικές παρατάξεις είναι μικρό αλλά η πλειοψηφία των σπουδαστών λαμβάνει μέρος σε συμμετοχικές διαδικασίες στο ΤΕΙ της Πάτρας όπως π.χ. πορείες, συνελεύσεις. (Κισούδη, Γεωργίου σελ. 196). Η έρευνα που πραγματοποιείται από μας γίνεται έπειτα από έξι χρόνια από αυτή των σπουδαστριών Κισούδη και Γεωργίου και είναι πιθανό τα αποτελέσματά της να διαφοροποιούνται έστω και σε ελάχιστο βαθμό.

ΜΕΡΟΣ Γ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

1) ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το θέμα της ερευνάς μας είναι «Η Πολιτικοποίηση των νέων και η εμπιστοσύνη τους στον φοιτητικό συνδικαλισμό ως φορέα εκπαιδευτικών αλλαγών στο ΤΕΙ της Πάτρας».

Η ερευνά που χρησιμοποιήσαμε ήταν διερευνητική. Σκοπός της είναι να εξετάσει, αν οι τελειόφοιτοι σπουδαστές του ΤΕΙ είναι πολιτικοποιημένοι και αν θεωρούν πως οι φοιτητικές παρατάξεις εργάζονται για την ικανοποίηση των σπουδαστικών αιτημάτων σε σχέση με την επικρατούσα εκπαιδευτική κατάσταση.

2) ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ

A) Ερευνούμενος πληθυσμός

Ο πληθυσμός στον οποίο απευθυνθήκαμε ήταν οι σπουδαστές του τελευταίου εξαμήνου μαθημάτων σε κάθε τμήμα (Ση και Ζ αντιστοίχως). Επιλέξαμε τον συγκεκριμένο πληθυσμό γιατί θεωρήσαμε, πως όντας αρκετό καιρό σπουδαστές, έχουν μια συνολική εικόνα για τις παρατάξεις και η πολιτικοί τους γνώμη είναι διαμορφωμένη σε σημαντικό βαθμό.

B) Πλαίσιο

Το πλαίσιο της ερευνάς μας ήταν οι καταστάσεις των εγγεγραμμένων σπουδαστών στα Ση και Ζ χειμερινά εξάμηνα κατά το Ακαδημαϊκό Έτος 2001-2002.

Γ) Δείγμα

Ως δείγμα για την ερευνά μας πήραμε το 15% των εγγεγραμμένων σπουδαστών στα Ση και Ζ εξάμηνα των τμημάτων ΣΔΟ,ΣΤΕΦ,ΣΕΥΠ. Συγκεκριμένα

- 1) Από τους 110 εγγεγραμμένους σπουδαστές στο Ζ εξάμηνο της Νοσηλευτικής δώσαμε 17 ερωτηματολόγια.
- 2) Από τους 56 σπουδαστές στο Ζ εξάμηνο Κοινωνικής Εργασίας δώσαμε 8 ερωτηματολόγια.
- 3) Από τους 31 εγγεγραμμένους στο Ζ εξάμηνο Λογοθεραπείας δώσαμε 5 ερωτηματολόγια.
- 4) Από τους 135 εγγεγραμμένους στο Στ εξάμηνο Λογιστικής δώσαμε 20 ερωτηματολόγια.
- 5) Από τους 90 εγγεγραμμένους στο Ζ εξάμηνο Τουριστικών Επιχειρήσεων δώσαμε 14 ερωτηματολόγια.

- 6) Από τους 48 εγγεγραμμένους στο Στ εξάμηνο Διοίκηση Επιχειρήσεων δώσαμε 7 ερωτηματολόγια.
- 7) Από τους 52 εγγεγραμμένους στο Στ εξάμηνο Πολιτικών Έργων Υποδομής δώσαμε 8 ερωτηματολόγια.
- 8) Από τους 56 εγγεγραμμένους στο Στ εξάμηνο Μηχανολογίας δώσαμε 8 ερωτηματολόγια.
- 9) Από τους 75 εγγεγραμμένους στο Στ εξάμηνο Ηλεκτρολογίας δώσαμε 11 ερωτηματολόγια.

Συνολικά σε πληθυσμό 673 εγγεγραμμένων μοιράσαμε 98 ερωτηματολόγια. Το δείγμα αυτό δεν διεκδικεί αντιπροσωπευτικότητα πέραν των ερωτηθέντων σπουδαστών και σπουδαστριών.

Δ) Μέθοδος ερευνάς

Η μέθοδος που ακολουθήσαμε για την συλλογή πληροφοριών είναι η μέθοδος του ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο ήταν ανώνυμο και τονίσθηκε το απόρρητο των απαντήσεων στους ερωτηθέντες με σκοπό να έχουμε όσο το δυνατόν ειλικρινέστερες απαντήσεις. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται Από 31 κλειστές ερωτήσεις οι οποίες χωρίζονται στους εξής τομείς:

- 1-10 Δημογραφικά στοιχεία
- 11-12 Πολιτική στάση των γονέων
- 13-19 Πολιτική άποψη του σπουδαστή /τριας
- 20-22 Τι πιστεύει ο σπουδαστής για την εκπαίδευση και πια θεωρεί ως κύρια προβλήματα στον χώρο του ΤΕΙ.
- 23-27 Άποψη του σπουδαστή για τις παρατάξεις και ο βαθμός συμμετοχής του στις συμμετοχικές διαδικασίες του ΤΕΙ.
- 28-30 Η σχέση του σπουδαστή με τα κοινωνικοπολιτικά δρώμενα και η γνώμη του για τα κόμματα της χώρας.
- 31 Άποψη του σπουδαστή για την διαμόρφωση της πολιτικής του γνώμης.

Ε) Χρόνος - Κόστος

Η επιλογή του θέματος έγινε τον Μάρτη του 2001. Η συλλογή, η επεξεργασία και η συγγραφή της βιβλιογραφικής μελέτης διηρκησε 4 μήνες.

Η διατύπωση των στόχων της ερευνάς, η σύνταξη του ερωτηματολογίου κράτησαν 9 μήνες.

3) ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τα ερωτηματολόγια παρόλο που τα είχαμε συντάξει Από το 2001 σε συνεργασία με τον υπεύθυνο καθηγητή μας κ. Παπαδημητρίου καταφέραμε να τα μοιράσουμε στην εξεταστική του Φεβρουάριου.

Κατά την χορήγηση των ερωτηματολογίων δεν συναντήσαμε αρνήσεις μολονότι οι σπουδαστές έδιναν μαθήματα.

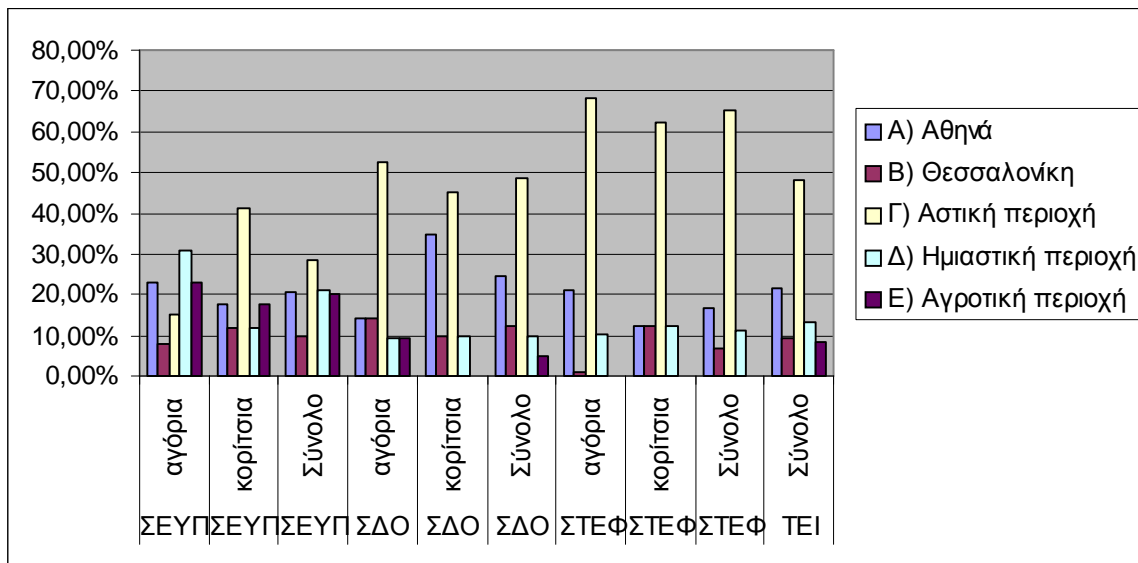
Τα προβλήματα που συναντήσαμε και μας κόστισαν χρόνο για την επεξεργασία των αποτελεσμάτων, πιστεύουμε πως ήταν αρκετά σοβαρά.

Κατ' αρχήν υπήρχε απροθυμία από τις γραμματείες Τουριστικών Επιχειρήσεων, Μηχανολογίας και Ηλεκτρολογίας να μας δώσουν τις καταστάσεις των σπουδαστών υποστηρίζοντας ότι ήταν ιδιαίτερα δύσκολο να βρουν τον ακριβή αριθμό των σπουδαστών που ήταν εγγεγραμμένη στο χειμερινό εξάμηνο. Αυτό μας κόστισε περίπου ένα μήνα δουλείας.

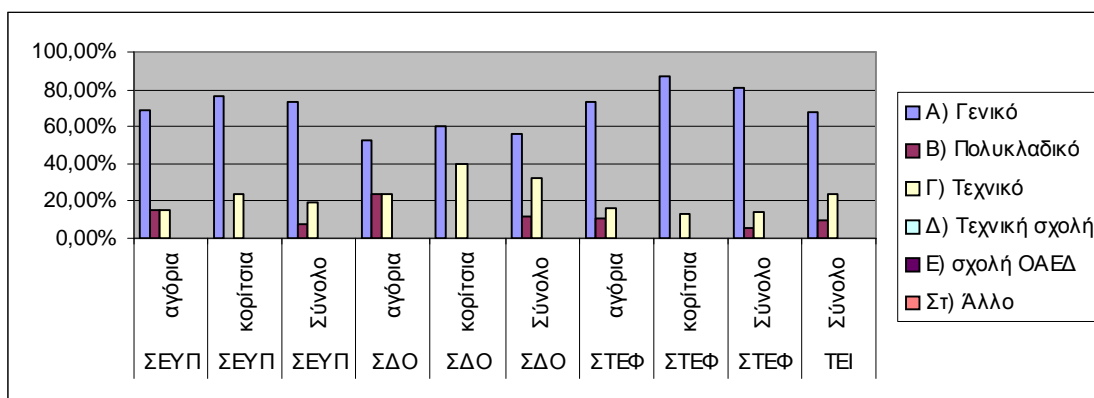
Δεύτερο βασικό πρόβλημα αποτέλεσε το γεγονός ότι η μια σπουδάστρια εργάζεται με πλήρες ωράριο απασχόλησης, όποτε η επεξεργασία των ερωτηματολογίων πήρε 3 μήνες λόγω του περιορισμένου χρόνου.

Τέλος ένα ακόμα πρόβλημα αποτέλεσε το γεγονός ότι καμία από τις δυο σπουδάστριες δεν είναι εξοικειωμένη με την χρήση Η/Υ και συγκεκριμένα των προγραμμάτων WORD 2000 EXCEL 2000. Αυτό μας κόστισε αρκετό χρόνο.

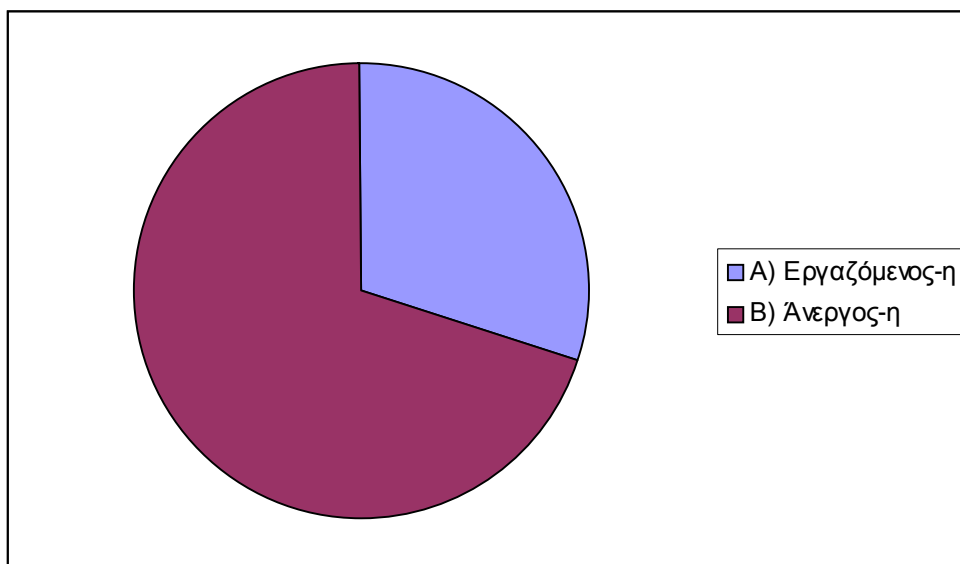
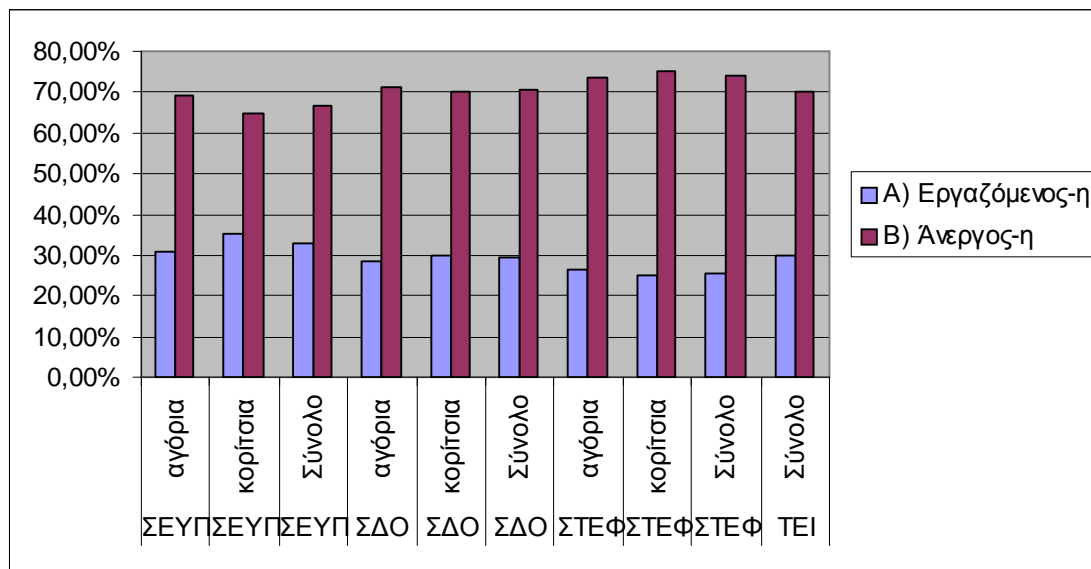
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
2) Τόπος διαμονής	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
Α) Αθηνά	23,17%	17,64%	20,41%	14,20%	35%	24,60%	21,05%	12,50%	16,78%	21,42%
Β) Θεσσαλονίκη	7,69%	11,76%	9,73%	14,20%	10%	12,10%	1%	12,50%	7%	9,18%
Γ) Αστική περιοχή	15,38%	41,17%	28,28%	52,38%	45%	48,69%	68,02%	62,50%	65,26%	47,95%
Δ) Ημιαστική περιοχή	30,76%	11,76%	21,26%	9,50%	10%	9,75%	10,30%	12,50%	11,40%	13,26%
Ε) Αγροτική περιοχή	23,07%	17,64%	20,36%	9,50%	0%	4,75%	0%	0%	0%	8,16%
	100,07%	99,97%	100,02%	99,78%	100%	99,89%	100,37%	100,00%	100,19%	99,97%

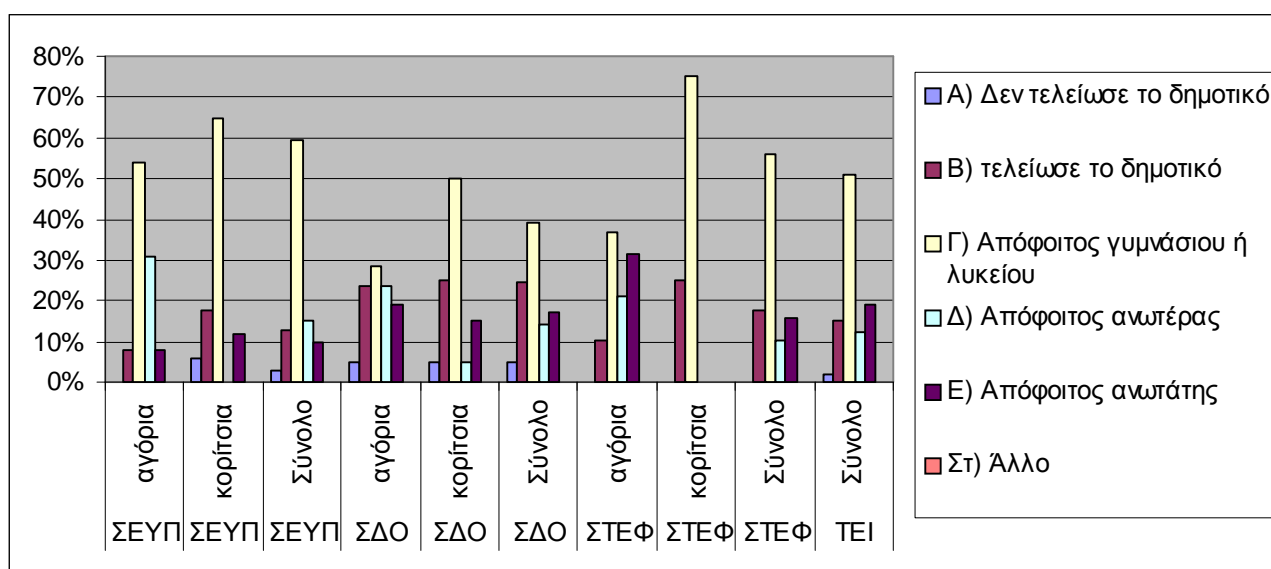
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
3) Τύπος σχολείου	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
Α) Γενικό	69,23%	76,47%	72,85%	52,30%	60%	56,15%	73,60%	87,50%	80,55%	67,34%
Β) Πολυκλαδικό	15,38%	0,00%	7,69%	23,85%	0%	11,93%	10,50%	0%	5,25%	9,18%
Γ) Τεχνικό	15,38%	23,52%	19,45%	23,85%	40%	31,93%	15,70%	12,50%	14,10%	23,46%
Δ) Τεχνική σχολή	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,00%	0%
Ε) σχολή ΟΑΕΔ	0%	0%	0%	0,00%	0%	0,00%	0%	0%	0%	0%
Στ) Άλλο	0%	0%	0%	0,00%	0%	0,00%	0%	0%	0%	0%
	99,99%	99,99%	99,99%	100,00%	100%	100,00%	26,20%	12,50%	100%	99,98%

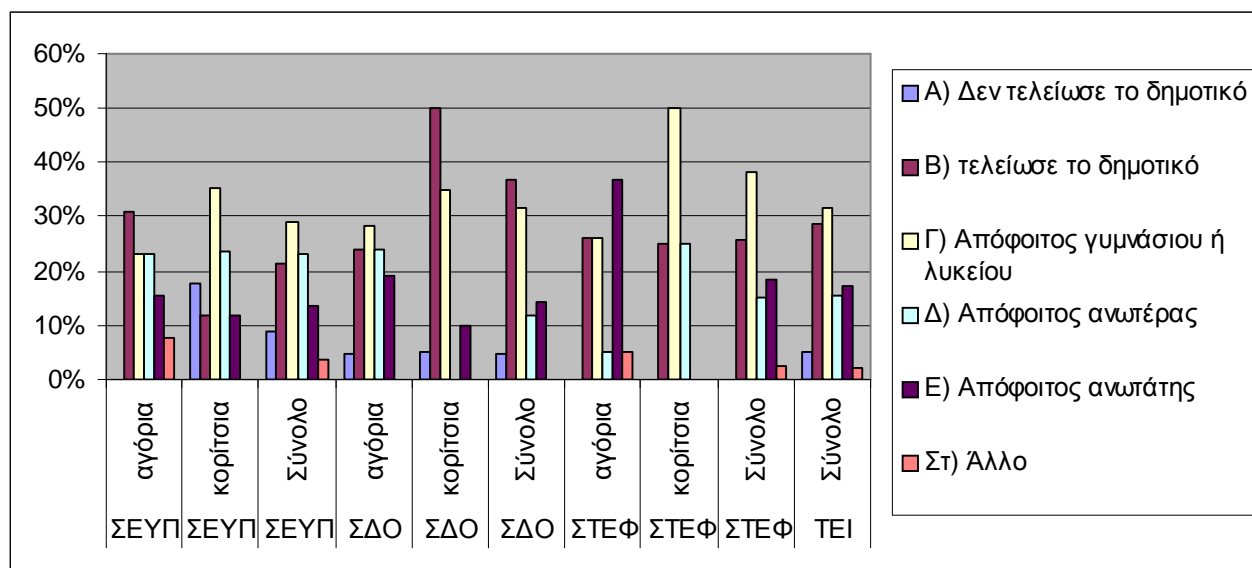
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
4) Εργασιακή κατάσταση	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
A) Εργαζόμενος-η	30,76%	35,29%		28,50%	30%		26,30%	25%		
B) Άνεργος-η	69,23%	64,70%	33,03%	71,40%	70%	29,25%	73,68%	75%	25,65%	29,90%
			66,97%			70,70%			74,34%	70,10%
	99,99%	99,99%	99,99%	99,90%	100%	99,95%	99,98%	100%	99,99%	100,00%

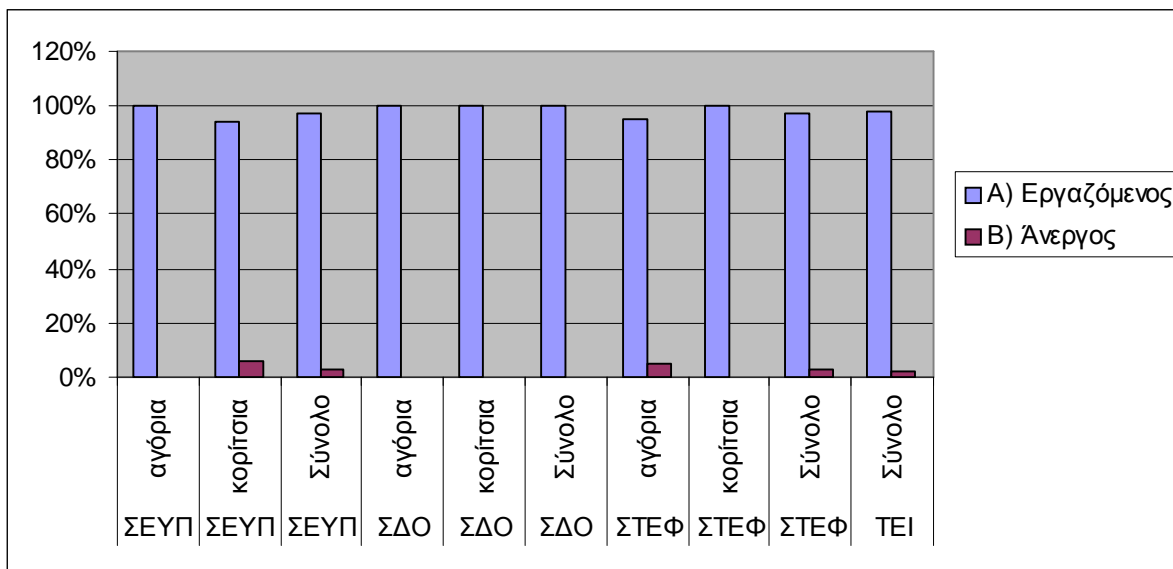
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
5) Μορφωτικό επίπεδο πατέρα	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
Α) Δεν τελείωσε το δημοτικό	0%	5,88%		4,70%	5%		0%	0%		
			3%			4,85%			0%	2,04%
Β) τελείωσε το δημοτικό	7,69%	17,64%		23,80%	25%		10,52%	25%		
			12,67%			24,40%			17,76%	15,30%
Γ) Απόφοιτος γυμνάσιου ή λυκείου	53,84%	64,70%		28,50%	50,00%		36,84%	75%		
			59,27%			39,25%			55,92%	51,02%
Δ) Απόφοιτος ανωτέρας	30,76%	0%		23,80%	5%		21,05%	0%		
			15,38%			14,40%			10,53%	12,24%
Ε) Απόφοιτος ανωτάτης	7,69%	11,64%		19,04%	15%		31,57%	0%		
			9,67%			17,02%			15,79%	19,38%
Στ) Άλλο	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	100%	99,86%	100%	99,84%	100%	99,92%	100%	100%	100%	99,98%

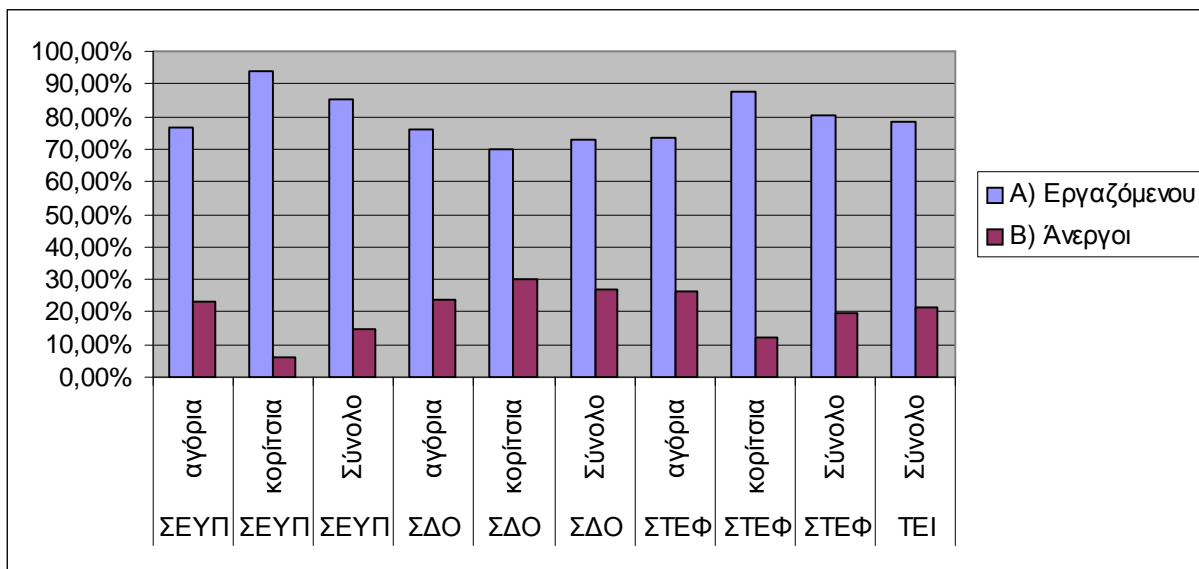
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
6) Μορφωτικό επίπεδο μητέρας	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
Α) Δεν τελείωσε το δημοτικό	0%	17,69%	9%	4,70%	5%	4,85%	0%	0%	0%	5,10%
Β) τελείωσε το δημοτικό	30,76%	11,76%	21,26%	23,80%	50%	36,90%	26,31%	25%	25,66%	28,57%
Γ) Απόφοιτος γυμνάσιου ή λυκείου	23,07%	35,29%	29,18%	28,50%	35,00%	31,75%	26,31%	50%	38,16%	31,63%
Δ) Απόφοιτος ανωτέρας	23,07%	23,52%	23,30%	23,80%	0%	11,90%	5,20%	25%	15,10%	15,30%
Ε) Απόφοιτος ανωτάτης	15,38%	11,76%	13,57%	19,04%	10%	14,52%	36,84%	0%	18,42%	17,34%
Στ) Άλλο	7,69%	0%	3,85%	0%	0%	0%	5,20%	0%	2,60%	2,04%
	100%	100,02%	100%	99,84%	100%	99,92%	100%	100%	100%	99,98%

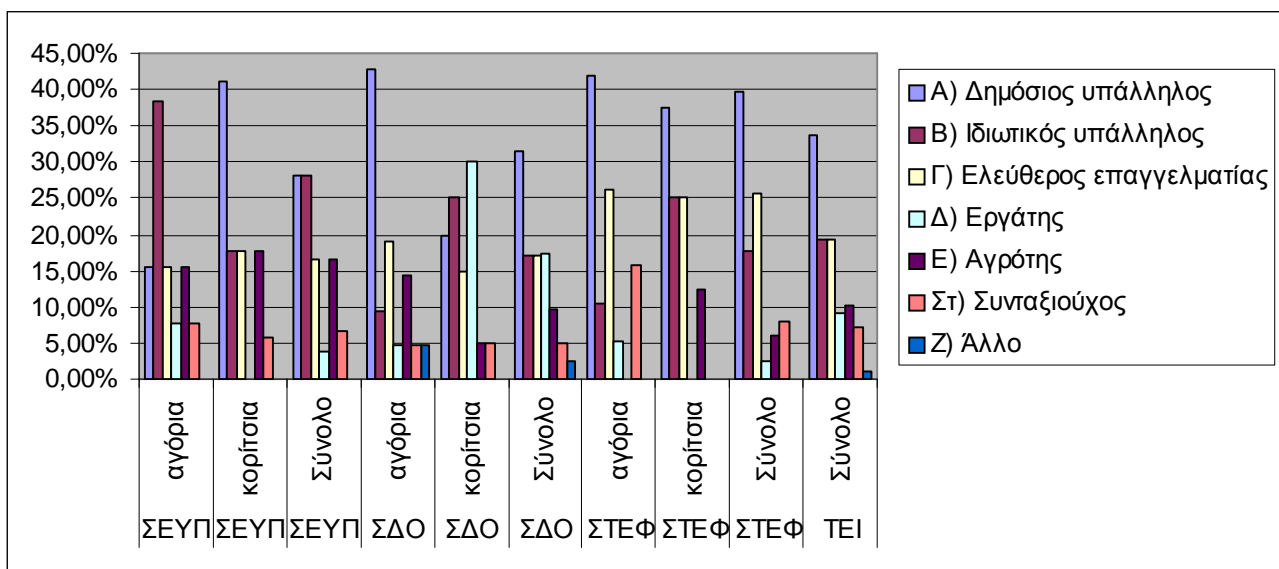
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
7) Εργασιακή κατάσταση πατέρα	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
A) Εργαζόμενος	100%	94,11%		100%	100%		94,70%	100%		
			97%			100%			97,35%	97,95%
B) Άνεργος	0%	5,88%		0%	0%		5,20%	0%		
			3%			0%			2,60%	2,04%
	100%	99,99%	100%				99,90%	100%	99,95%	99,99%

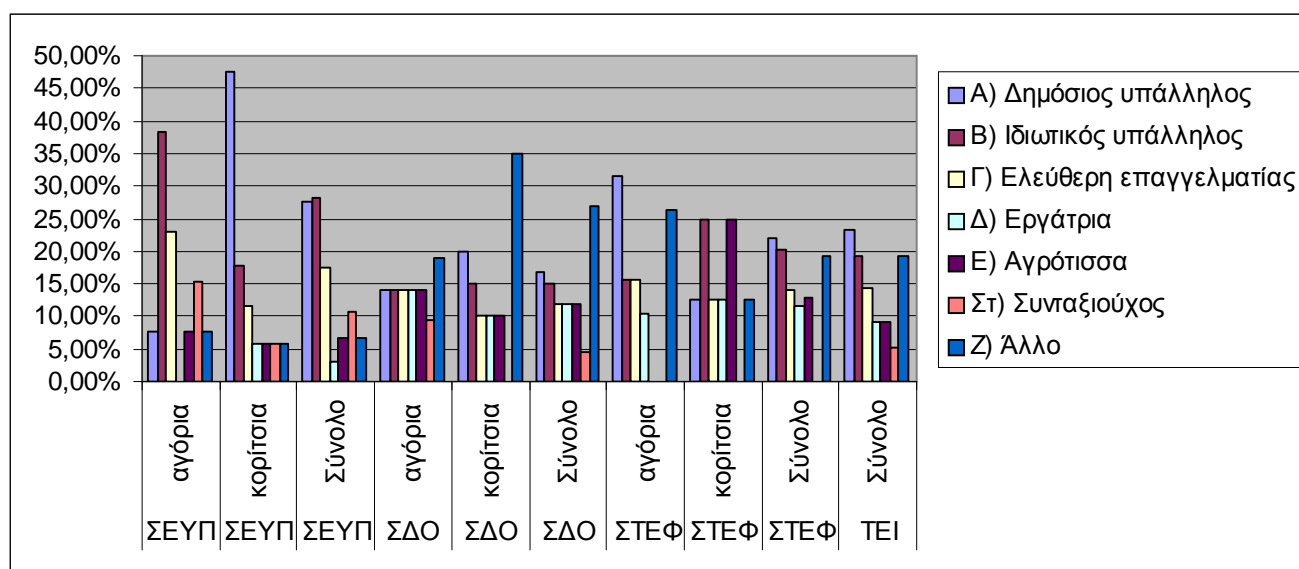
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
8) Εργασιακή κατάσταση μητέρας	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
A) Εργαζόμενοι	76,92%	94,11%		76,10%	70%		73,60%	87,50%		
			85,52%			73,05%			80,55%	78,57%
B) Άνεργοι	23,07%	5,88%		23,80%	30%		26,30%	12,50%		
			14,48%			26,90%			19,40%	21,42%
	99,99%	99,99%	99,99%	99,90%	100%	99,95%	99,90%	100,00%	99,95%	99,99%

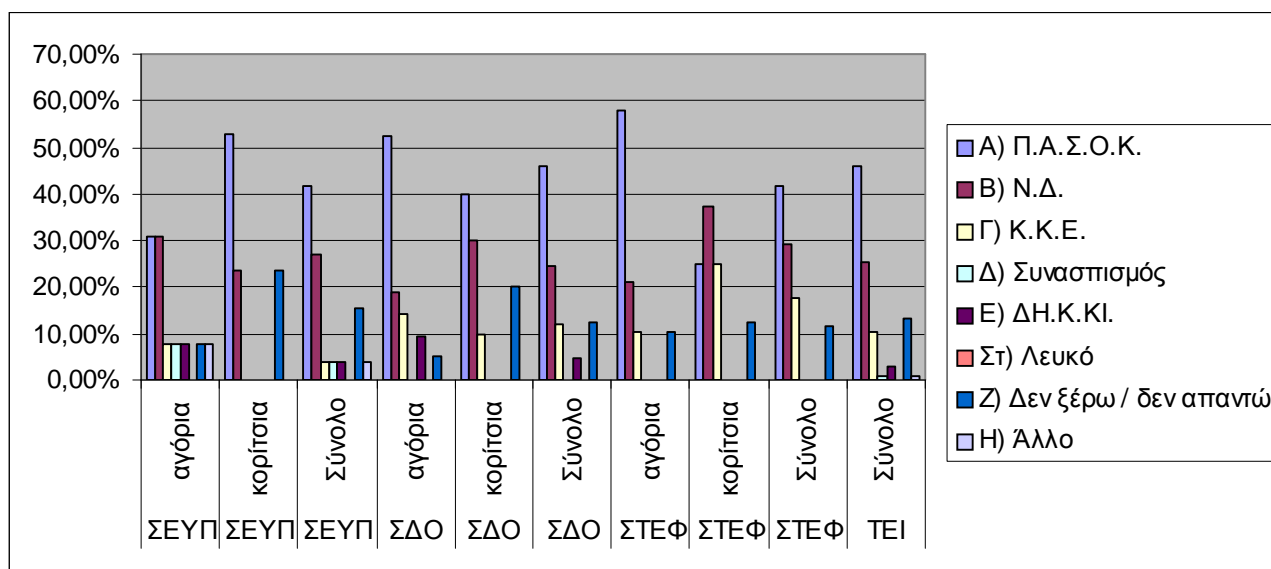
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
9) Επάγγελμα πατέρα	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
Α) Δημόσιος υπάλληλος	15,38%	41,17%	28,28%	42,80%	20%	31,40%	42,10%	37,50%	39,80%	33,67%
Β) Ιδιωτικός υπάλληλος	38,45%	17,64%	28,05%	9,50%	25%	17,25%	10,50%	25%	17,75%	19,38%
Γ) Ελεύθερος επαγγελματίας	15,38%	17,64%	16,51%	19,04%	15%	17,02%	26,30%	25%	25,65%	19,38%
Δ) Εργάτης	7,69%	0%	3,85%	4,70%	30%	17,35%	5,20%	0%	2,60%	9,18%
Ε) Αγρότης	15,38%	17,64%	16,51%	14,28%	5%	9,64%	0%	12,50%	6%	10,20%
Στ) Συνταξιούχος	7,69%	5,83%	6,76%	4,70%	5%	4,85%	15,78%	0%	7,89%	7,14%
Ζ) Άλλο	0%	0%	0,00%	4,70%	0%	2,35%	0%	0%	0%	1,02%
	99,97%	99,92%	99,95%	99,72%	100%	99,86%	99,88%	100,00%	99,94%	99,97%

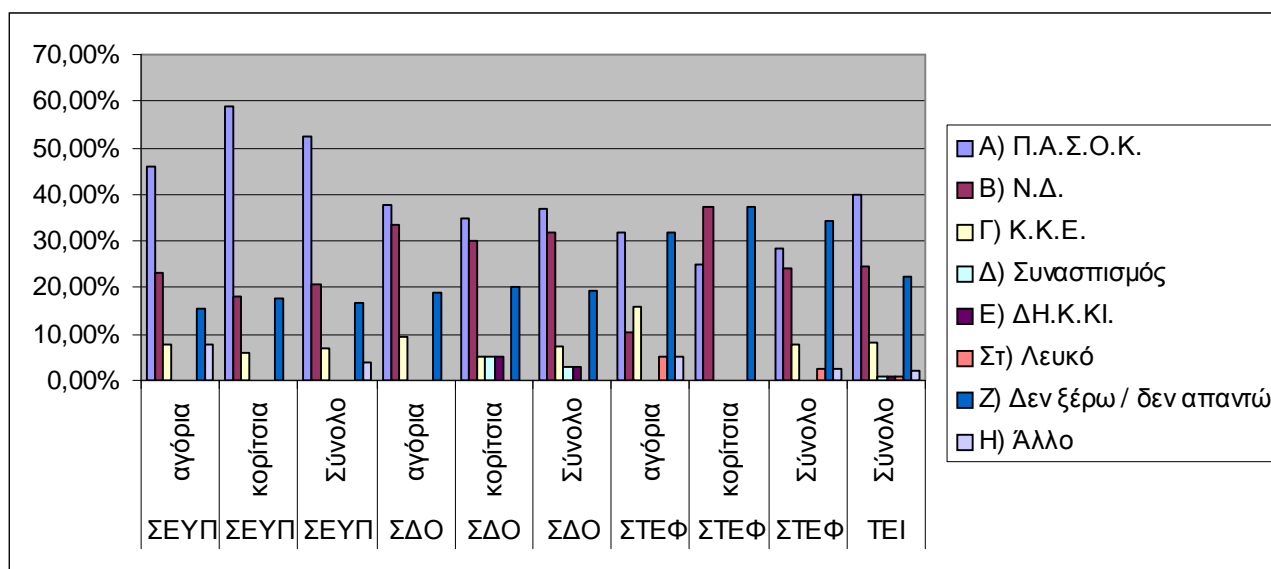
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
10) Επάγγελμα μητέρας	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
Α) Δημόσιος υπάλληλος	7,69%	47,50%	27,60%	14%	20%	17%	31,50%	12,50%	22,00%	23,46%
Β) Ιδιωτικός υπάλληλος	38,46%	17,69%	28,08%	14%	15%	15%	15,78%	25%	20,39%	19,38%
Γ) Ελεύθερη επαγγελματίας	23,07%	11,76%	17,42%	14%	10%	12%	15,78%	12,50%	14,14%	14,28%
Δ) Εργάτρια	0%	5,88%	3%	14%	10%	12%	10,52%	12,50%	11,51%	9,18%
Ε) Αγρότισσα	7,69%	5,83%	6,76%	14%	10%	12%	0%	25%	13%	9,18%
Στ) Συνταξιούχος	15,38%	5,83%	10,61%	9,50%	0%	4,75%	0%	0%	0%	5,10%
Ζ) Άλλο	7,69%	5,83%	6,76%	19,04%	35%	27,02%	26,31%	12,50%	19,41%	19,38%
	99,98%	100,32%	100,15%	100%	100%	100%	99,89%	100,00%	99,95%	99,96%

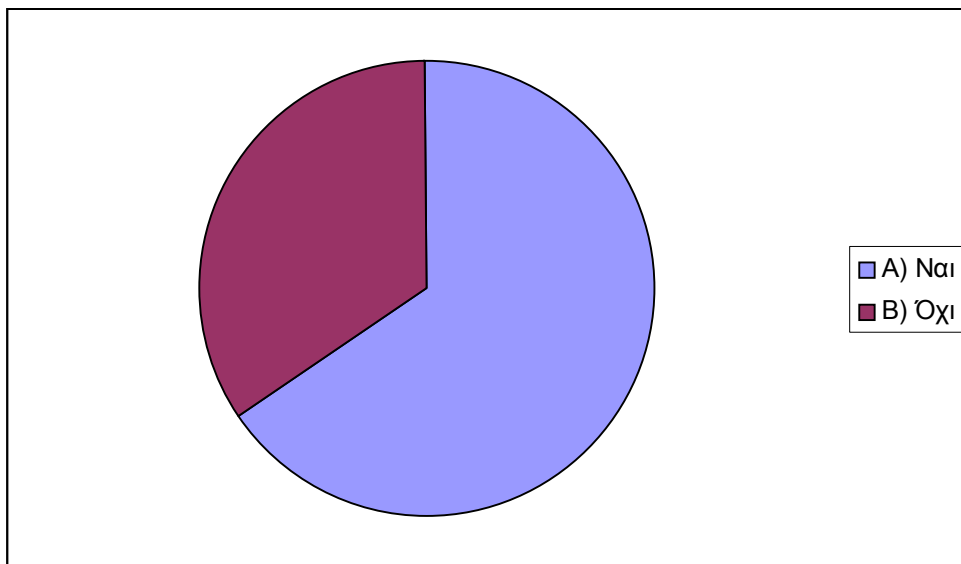
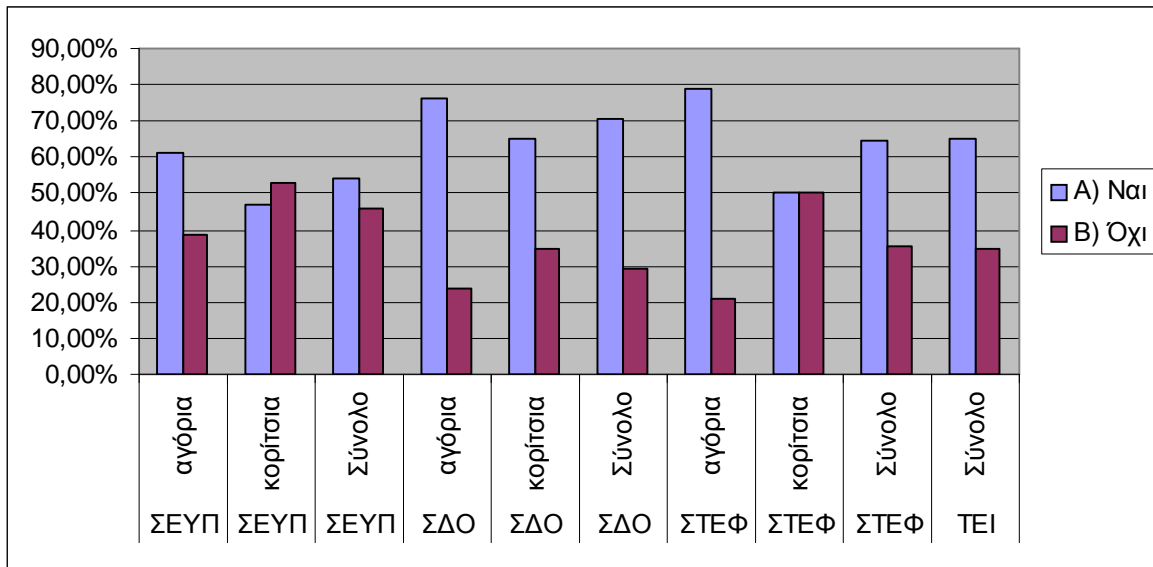
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
11) Κόμμα πατέρα	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
Α) Π.Α.Σ.Ο.Κ.	30,76%	52,94%	41,85%	52,30%	40%	46,15%	57,89%	25%	41,45%	45,91%
Β) Ν.Δ.	30,76%	23,52%	27,14%	19,04%	30%	24,52%	21,05%	37,50%	29,28%	25,51%
Γ) Κ.Κ.Ε.	7,69%	0%	3,85%	14,20%	10%	12,10%	10,52%	25%	17,76%	10,20%
Δ) Συνασπισμός	7,69%	0%	3,85%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1,02%
Ε) ΔΗ.Κ.ΚΙ.	7,69%	0%	3,85%	9,50%	0%	4,75%	0%	0%	0%	3,06%
Στ) Λευκό	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Ζ) Δεν ξέρω / δεν απαντώ	7,69%	23,52%	15,61%	5,00%	20%	12,50%	10,52%	12,50%	11,51%	13,26%
Η) Άλλο	7,69%	0%	3,85%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1,02%
	99,97%	99,98%	99,98%	100,04%	100%	100,02%	99,98%	100%	99,99%	99,98%

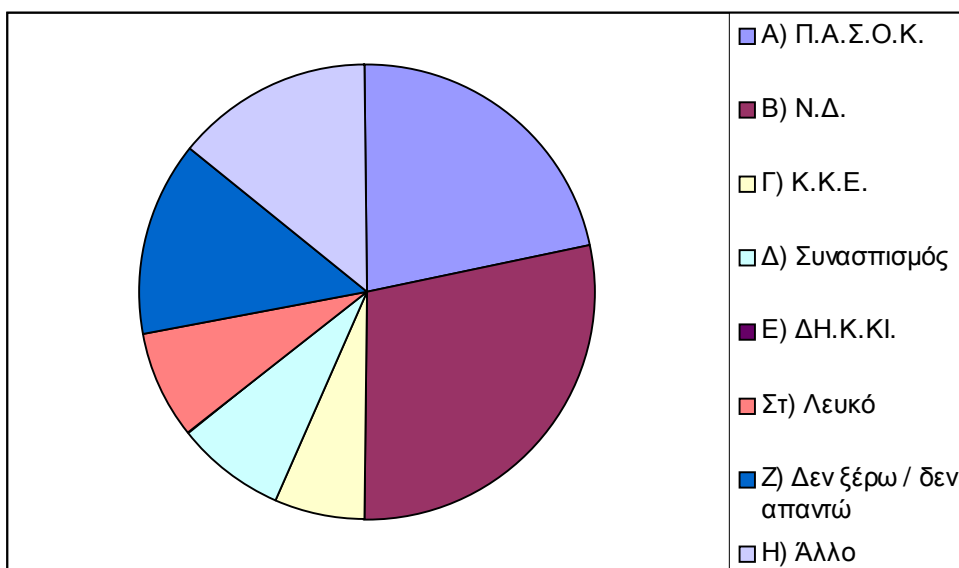
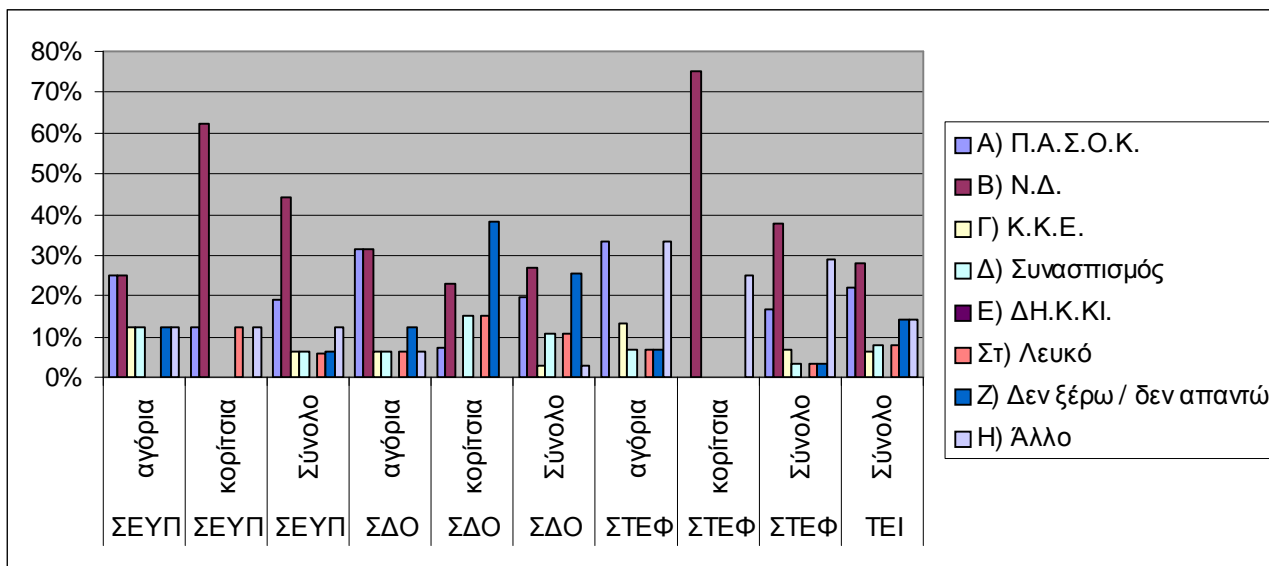
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
12) Κόμμα μητέρας	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
Α) Π.Α.Σ.Ο.Κ.	46,15%	58,82%	52,49%	38%	35%	37%	31,57%	25%	28,29%	39,79%
Β) Ν.Δ.	23,07%	17,96%	20,52%	33,30%	30%	31,65%	10,52%	37,50%	24,01%	24,48%
Γ) Κ.Κ.Ε.	7,69%	5,88%	6,79%	9,52%	5%	7,26%	15,78%	0%	7,89%	8,16%
Δ) Συνασπισμός	0%	0%	0%	0%	5%	3%	0%	0%	0%	1,02%
Ε) ΔΗ.Κ.ΚΙ.	0%	0%	0%	0%	5%	3%	0%	0%	0%	1,02%
Στ) Λευκό	0%	0%	0%	0%	0%	0%	5,26%	0%	2,63%	1,02%
Ζ) Δεν ξέρω / δεν απαντώ	15,38%	17,69%	16,54%	19,04%	20%	19,52%	31,57%	37,50%	34,54%	22,44%
Η) Άλλο	7,69%	0%	3,85%	0%	0%	0%	5,26%	0%	2,63%	2,04%
	99,98%	100,35%	100,17%	100%	100%	100%	99,96%	100%	99,98%	99,97%

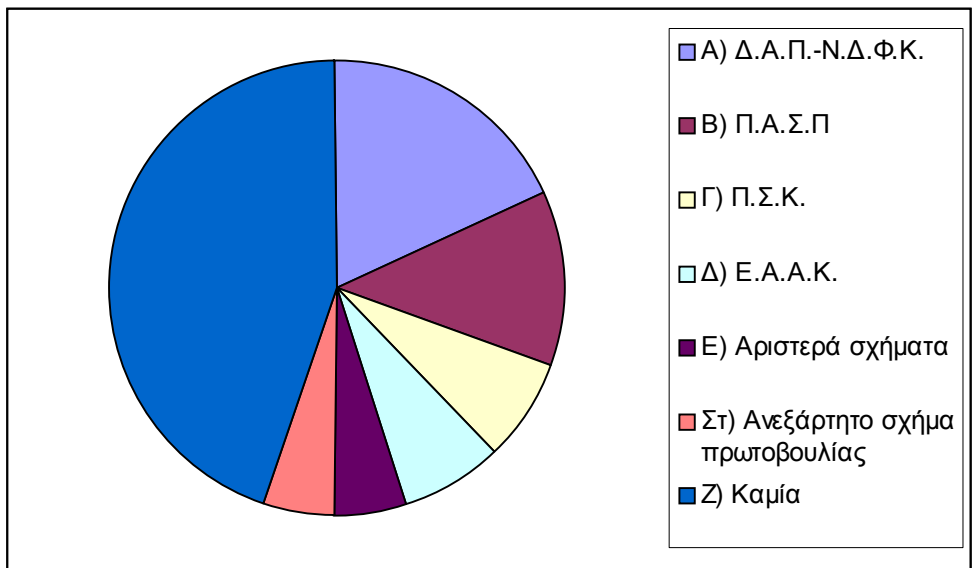
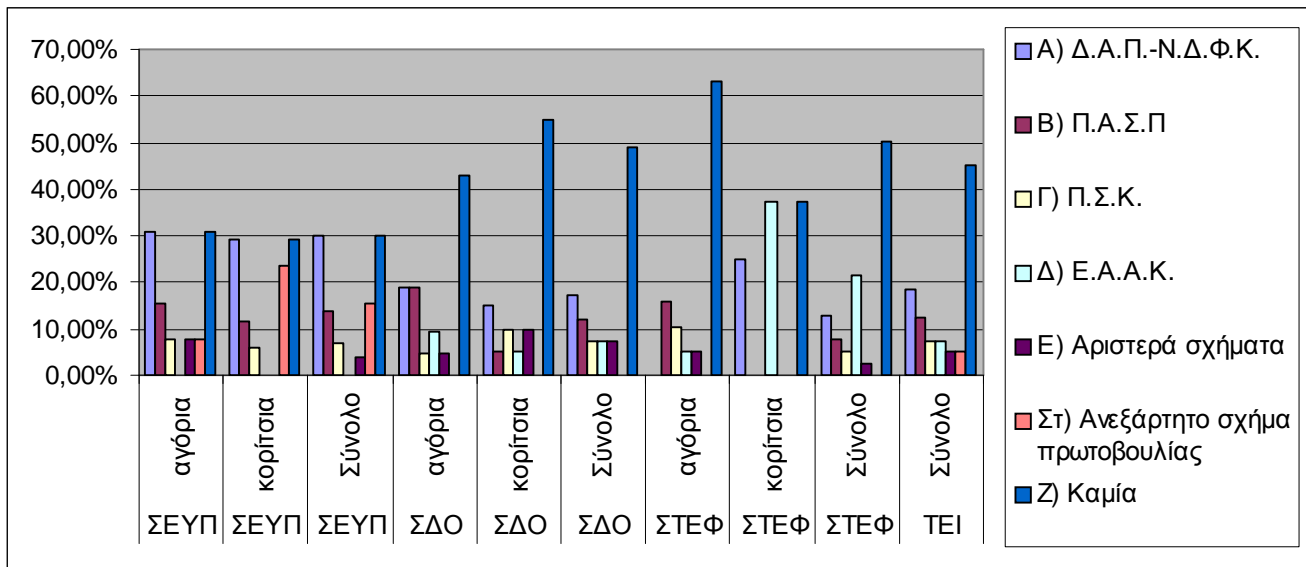
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
12) ψηφίσατε στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
A) Ναι	61,53%	47,05%	54,29%	76,19%	65%	70,60%	78,94%	50%	64,47%	65,30%
B) Όχι	38,46%	52,94%	45,70%	23,80%	35%	29,40%	21,05%	50%	35,53%	34,70%
	99,99%	99,99%	99,99%	99,99%	100%	100,00%	99,99%	100%	100,00%	100,00%

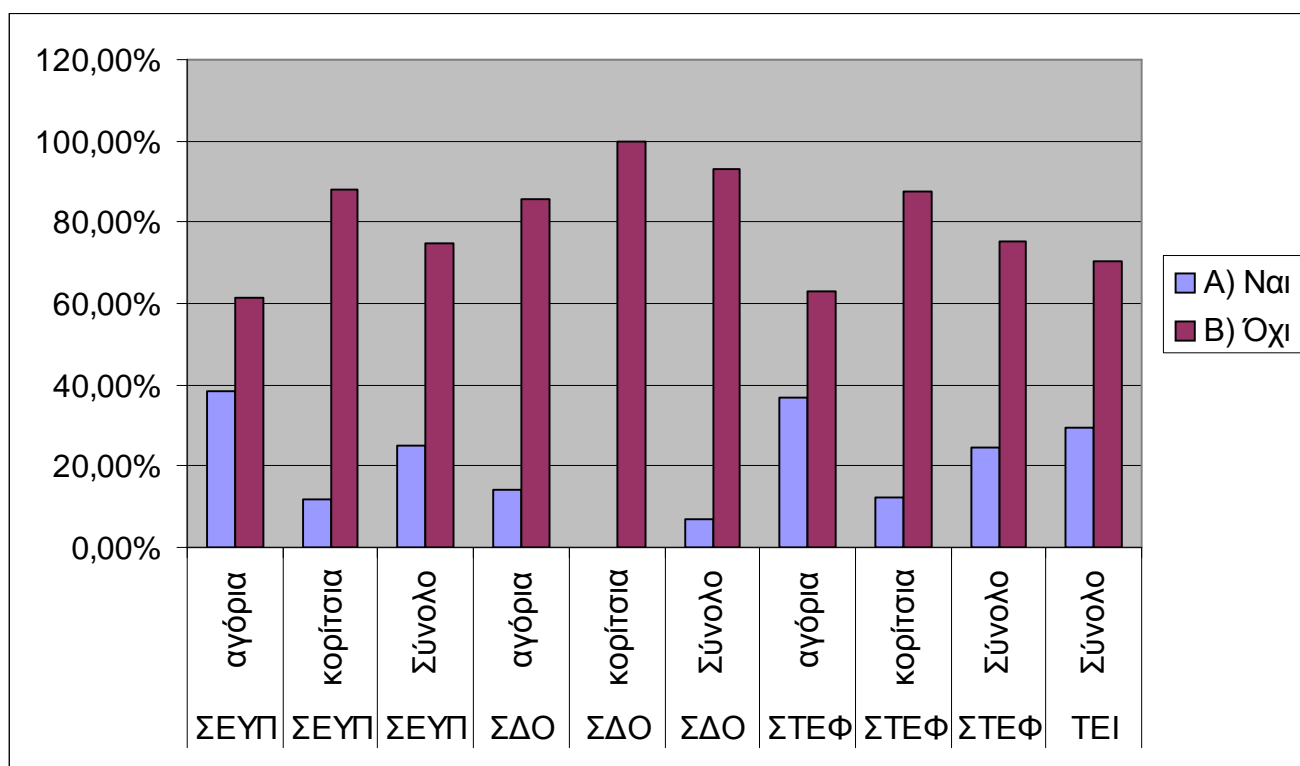
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
13) Αν να στην 12 τι	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
Α) Π.Α.Σ.Ο.Κ.	25%	12,50%	19%	31,20%	7,60%	19,40%	33,33%	0%	16,67%	21,87%
Β) Ν.Δ.	25%	62,50%	44%	31,20%	23%	27,10%	0%	75%	38%	28,12%
Γ) Κ.Κ.Ε.	12,50%	0%	6,25%	6,20%	0%	3,10%	13,33%	0%	6,67%	6,25%
Δ) Συνασπισμός	12,50%	0%	6,25%	6,20%	15,38%	10,79%	6,66%	0%	3,33%	7,81%
Ε) ΔΗ.Κ.ΚΙ.	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Στ) Λευκό	0%	12,50%	6%	6,20%	15,38%	10,79%	6,66%	0%	3,33%	7,81%
Ζ) Δεν ξέρω / δεν απαντώ	12,50%	0%	6,25%	12,50%	38,46%	25,48%	6,66%	0%	3,33%	14,06%
Η) Άλλο	12,50%	12,50%	12,50%	6,20%	0%	3,10%	33,33%	25%	29,17%	14,06%
	100%	100,00%	100%	99,70%	99,82%	99,76%	99,97%	100%	99,99%	99,98%

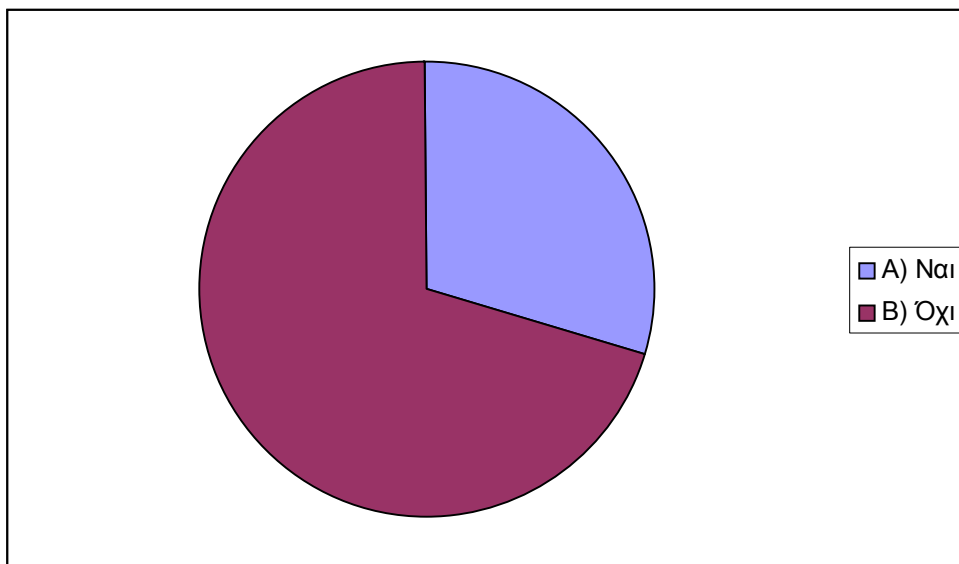
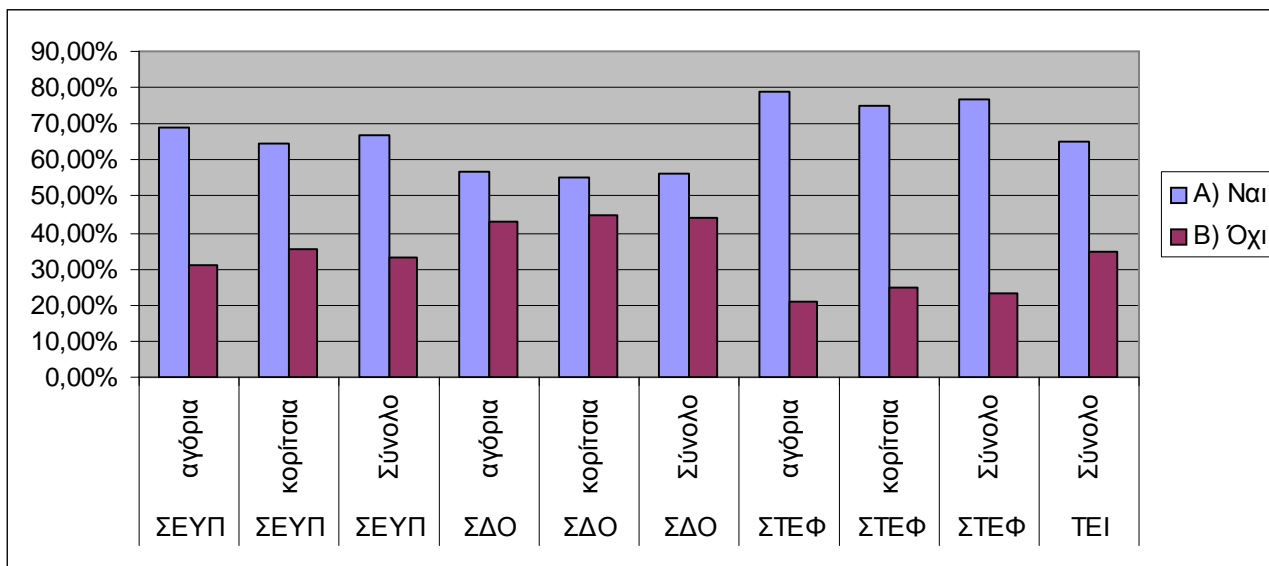
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
14) Ποια παράταξη σας αντιπροσωπεύει	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
									Σύνολο	
Α) Δ.Α.Π.- Ν.Δ.Φ.Κ.	30,76%	29,41%	30,09%	19,04%	15%	17,02%	0%	25%	13%	18,36%
Β) Π.Α.Σ.Π	15,38%	11,76%	13,57%	19,04%	5%	12,02%	15,78%	0%	7,89%	12,24%
Γ) Π.Σ.Κ.	7,69%	5,88%	6,79%	4,70%	10%	7,35%	10,52%	0%	5,26%	7,14%
Δ) Ε.Α.Α.Κ.	0%	0%	0%	9,52%	5%	7,26%	5,26%	37,50%		7,14%
Ε) Αριστερά σχήματα	7,69%	0%	3,85%	4,70%	10%	7,35%	5,26%	0%	2,63%	5,10%
Στ) Ανεξάρτητο σχήμα πρωτοβουλίας	7,69%	23,52%	15,61%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	5,10%
Ζ) Καμία	30,76%	29,41%	30,09%	42,80%	55%	48,90%	63,15%	37,50%	50,33%	44,89%
	99,97%	99,98%	99,98%	99,80%	100%	99,90%	100%	100%	100%	99,97%

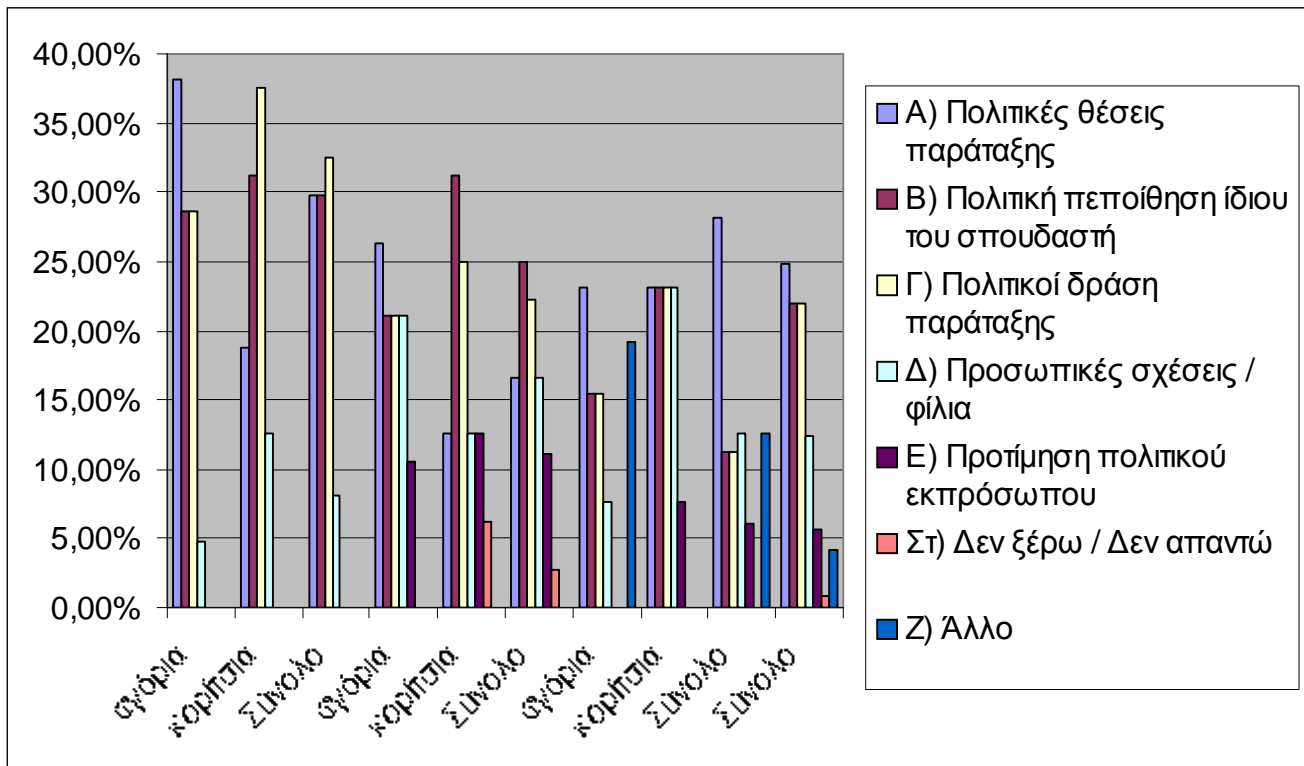
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
15) συμμετείχατε ως υποψήφιος στις τελευταίες φοιτητικές εκλογές	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
A) Ναι	38,46%	11,76%	25,11%	14,20%	0%	7,10%	36,84%	12,50%	24,67%	29,59%
B) Όχι	61,53%	88,23%	74,88%	85,70%	100%	92,85%	63,15%	87,50%	75,33%	70,40%
	99,99%	99,99%	99,99%				99,99%	100,00%	100,00%	99,99%

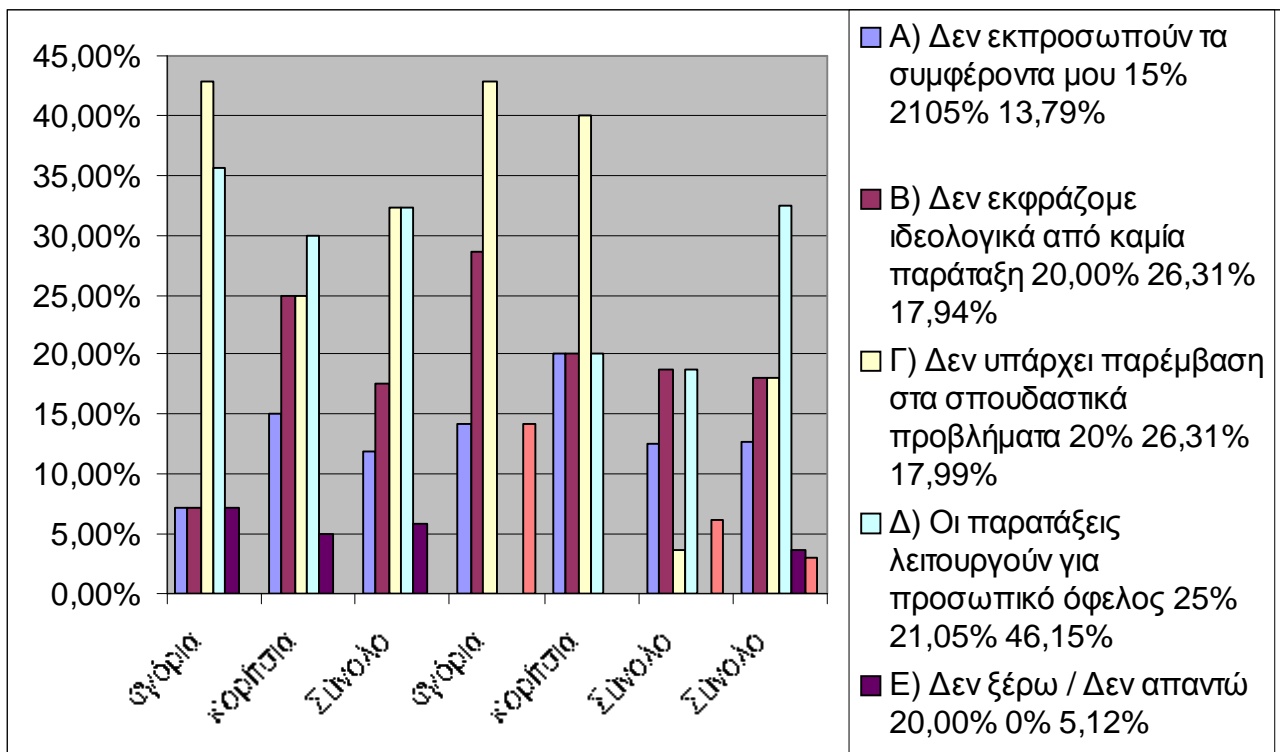
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
16)ψηφίσατε στις τελευταίες φοιτητικές εκλογές	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
A) Ναι	69,20%	64,70%	66,95%	57,10%	55%	56,05%	78,94%	75%	76,97%	65,30%
B) Όχι	30,76%	35,29%	33,03%	42,80%	45%	43,90%	21,05%	25%	23,03%	34,70%
	99,96%	99,99%	99,98%	99,90%	100%	99,95%	99,99%	100%	100,00%	100,00%

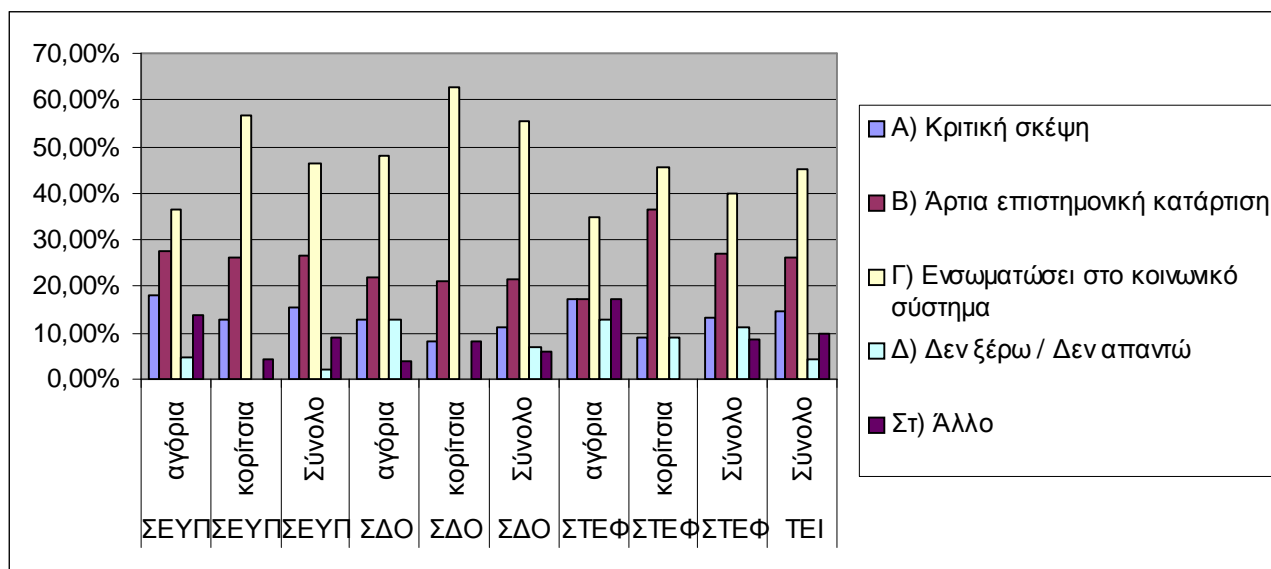
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
17) Αν και στην ερώτηση 16 τότε με πια κριτήρια	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
Α) Πολιτικές θέσεις παράταξης	38,09%	18,75%		26,31%	12,50%	16,66%	23,07%	23,07%	28,12%	24,83%
			29,72%							
Β) Πολιτική πεποίθηση ίδιου του σπουδαστή	28,57%	31,25%		21,05%	31,25%	25,00%	15,38%	23,07%	11,29%	22,00%
			29,72%							
Γ) Πολιτική δράση παράταξης	28,57%	37,50%		21,05%	25,00%	22,22%	15,38%	23,07%	11,29%	21,98%
			32,43%							
Δ) Προσωπικές σχέσεις / φίλια	4,76%	12,50%		21,05%	12,50%		7,69%	23,07%	12,50%	12,42%
			8,10%			16,66%				
Ε) Προτίμηση πολιτικού εκπρόσωπου	0%	0%		10,52%	12,50%	11,11%	0%	7,69%		5,70%
			0%						6%	
Στ) Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	0%	0%			6,25%	2,77%	0%	0%	0%	0,92%
			0%							
Ζ) Άλλο	0%	0%	0%	0%	0%	0%	19,23%	0%	12,50%	4,16%

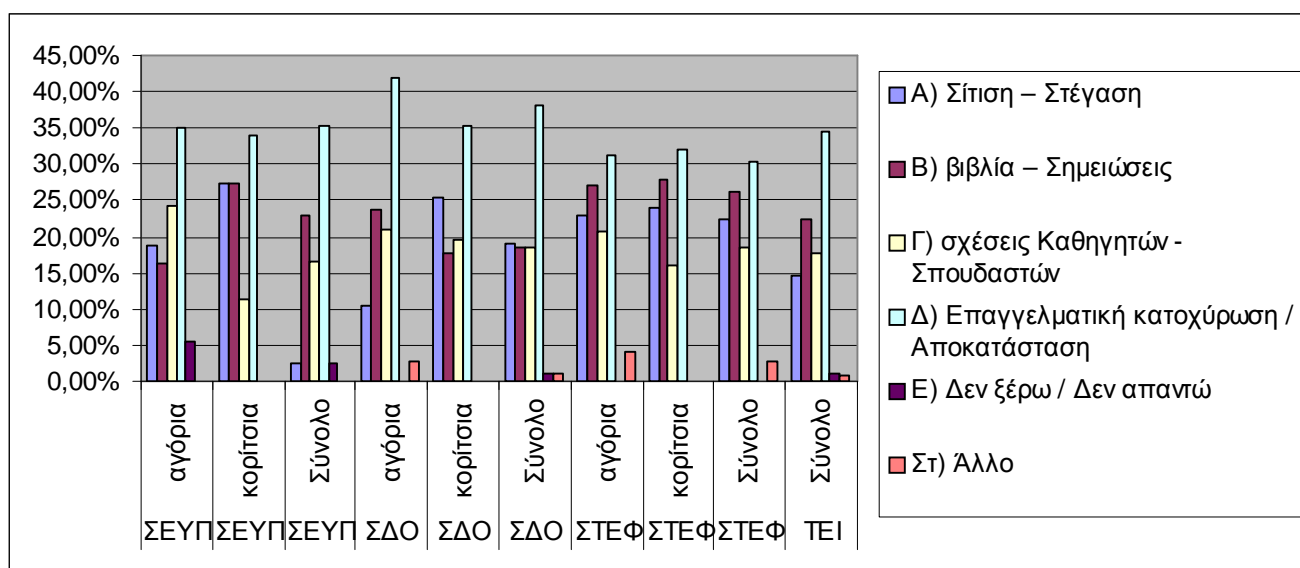
18) Αν Όχι στην ερώτηση 16 τότε για πιο λόγο δεν ψηφίσατε	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
									Σύνολο	
A) Δεν εκπροσωπούν τα συμφέροντα μου	15%	21,05%	13,79%	7,14%	15%	11,86%	14,28%	20%	12,50%	12,72%
B) Δεν εκφράζομε ιδεολογικά από καμία παράταξη	20,00%	26,31%	17,94%	7,14%	25%	17,64%	28,56%	20%	18,75%	18,11%
Γ) Δεν υπάρχει παρέμβαση στα σπουδαστικά προβλήματα	20%	26,31%	17,99%	42,85%	25%	32,35%	42,85%	40%	3,75%	18,03%
Δ) Οι παρατάξεις λειτουργούν για προσωπικό όφελος	25%	21,05%	46,15%	35,71%	30%	32,35%	0%	20%	18,75%	32,42%
Ε) Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	20,00%	0%	5,12%	7,14%	5%	5,88%	0%	0%	0%	3,67%
Στ) Άλλο	0%	5,26% [1]	2,61% (1)	0%	0%	0%	14,28%	0%	6,25%	2,95%

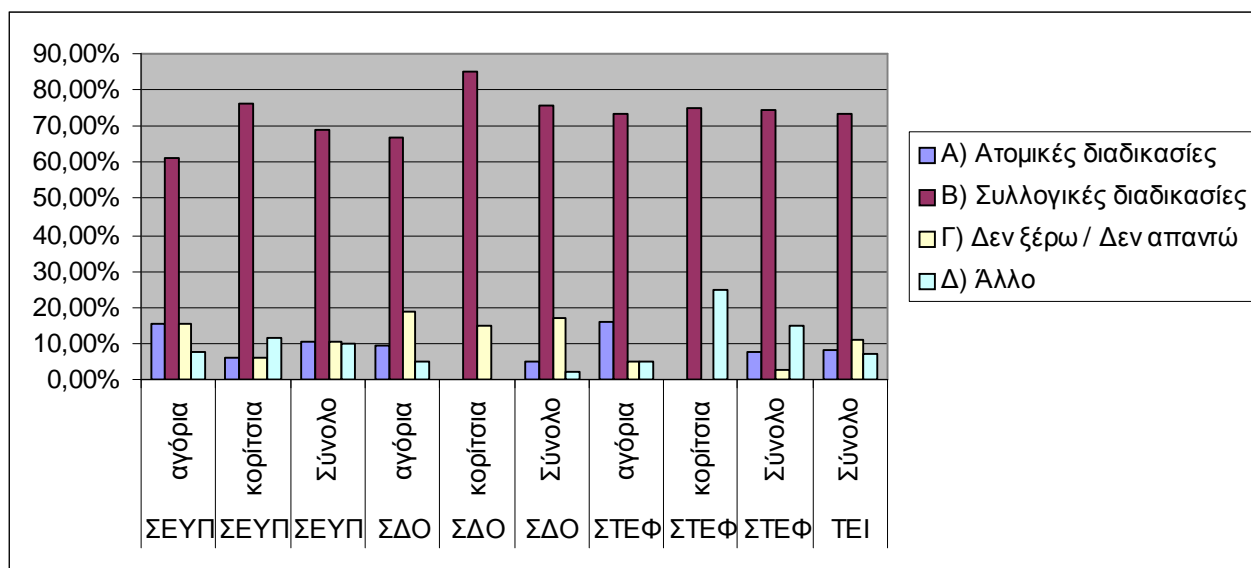
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
19) Που πιστεύετε ότι στοχεύει το εκπαιδευτικό σύστημα	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	Σύνολο
Α) Κριτική σκέψη	18,18%	13,04%	15,61%	13%	8,33%	11%	17,39%	9,09%	13,24%	14,75%
Β) Άρτια επιστημονική κατάρτιση	27,27%	26,08%	26,68%	21,70%	20,83%	21,27%	17,39%	36,36%	26,88%	26,22%
Γ) Ενσωματώσει στο κοινωνικό σύστημα	36,36%	56,52%	46,44%	48,20%	62,50%	55,35%	34,78%	45,45%	40,12%	45,08%
Δ) Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	4,54%	0%	2,27%	13%	0%	7%	13,04%	9,09%	11,07%	4,09%
Στ) Άλλο	13,63%	4,34%	8,99%	4%	8,30%	6%	17,39%	0%	8,70%	9,83%
	99,98%	99,98%	99,98%	100%	99,96%	100%	99,99%	99,99%	99,99%	99,97%

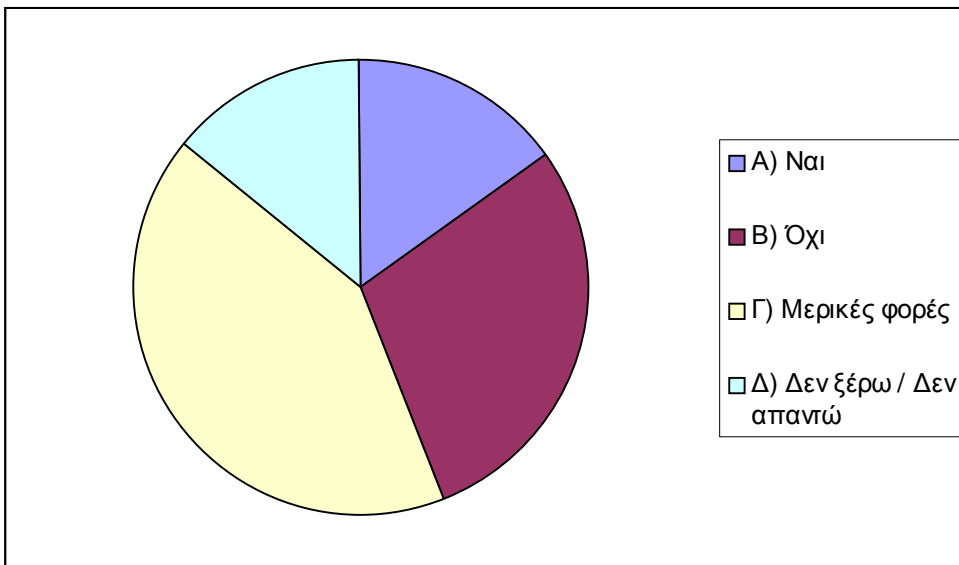
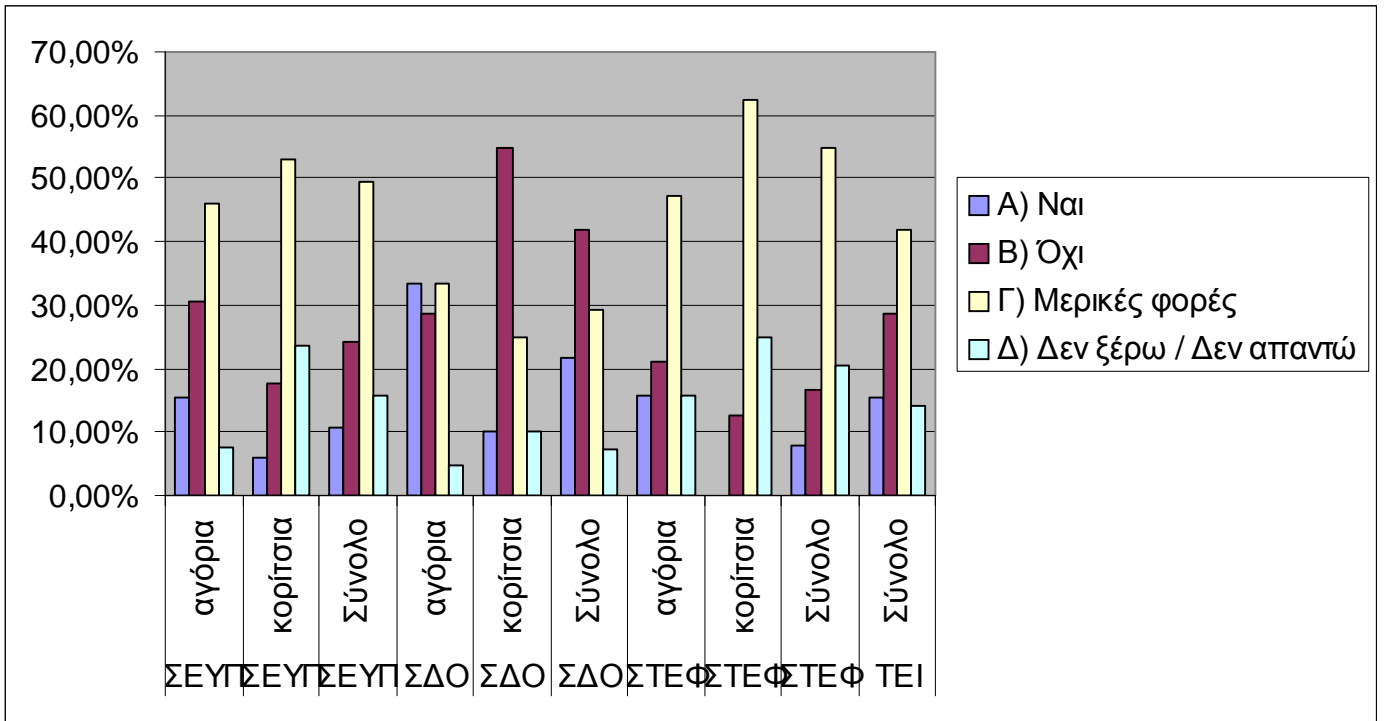
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
20) Ποια θεωρείτε τα κυριότερα προβλήματα στους χώρους εκπαίδευσης	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
Α) Σίτιση – Στέγαση	18,91%	27,27%	2,40%	10,52%	25,49%	19,10%	22,91%	24,00%	22,36%	14,62%
Β) βιβλία – Σημειώσεις	16,21%	27,27%	22,78%	23,68%	17,64%	18,36%	27,08%	28,00%	26,31%	22,48%
Γ) σχέσεις Καθηγητών - Σπουδαστών	24,32%	11,36%	16,45%	21,05%	19,60%	18,36%	20,83%	16,00%	18,42%	17,74%
Δ) Επαγγελματική κατοχύρωση / Αποκατάσταση	35,13%	34,09%	35,44%	42,10%	35,29%	38,20%	31,25%	32,00%	30,26%	34,63%
Ε) Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	5,40%	0%		0%	1,96%	1,12%				1,21%
			2,53%				0%	0%	0%	
Στ) Άλλο	0%	0%	0%	2,63%	0%	1,12%	4,16%	0%	2,63%	0,87%

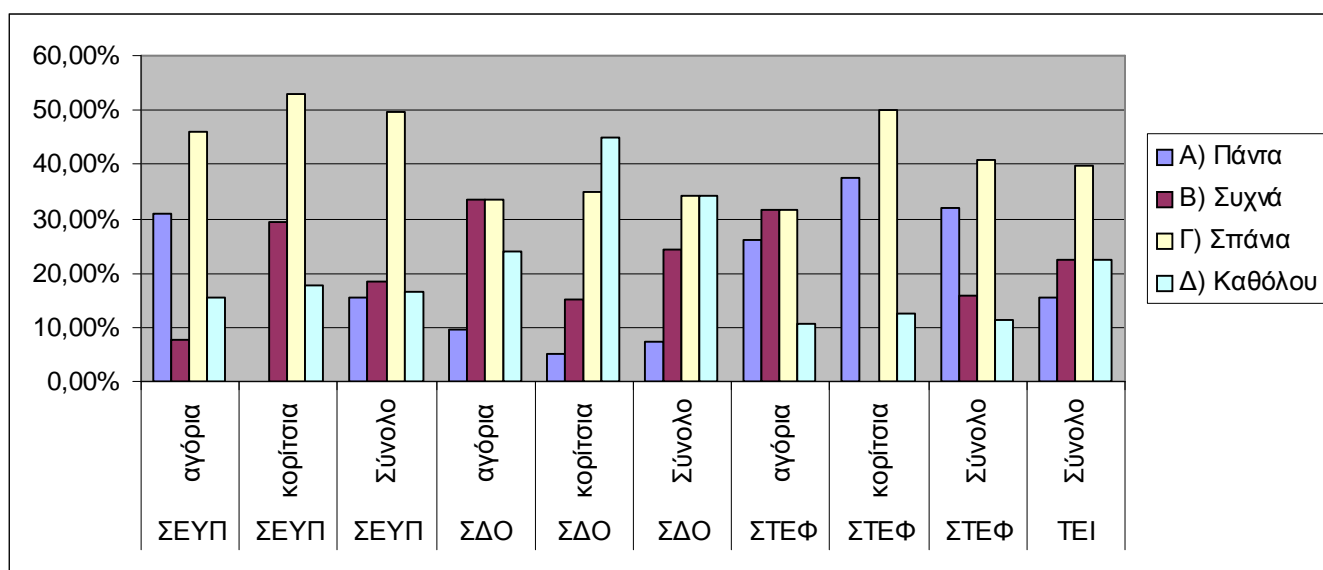
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
21) Πως θεωρείτε ότι μπορούν να επιλύουν τα προβλήματα της 20.	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
A) Ατομικές διαδικασίες	15,38%	5,88%	10,63%	9,50%	0%	4,75%	15,78%	0%	7,89%	8,16%
B) Συλλογικές διαδικασίες	61,53%	76,47%	69,00%	66,60%	85%	75,80%	73,68%	75%	74,34%	73,46%
Γ) Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	15,38%	5,88%	10,63%	19,04%	15%	17,02%	5,20%	0%	2,60%	11,22%
Δ) Άλλο	7,69%	11,76%	9,73%	4,70%	0%	2,35%	5,20%	25%	15,10%	7,14%
	99,98%	99,99%	99,99%	99,84%	100%	99,92%	99,86%	100%	99,93%	99,98%

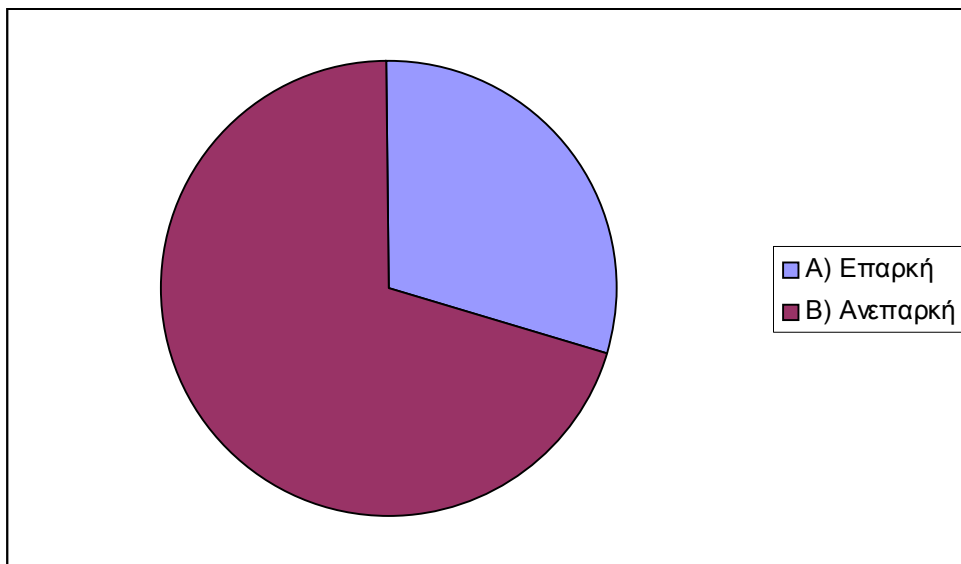
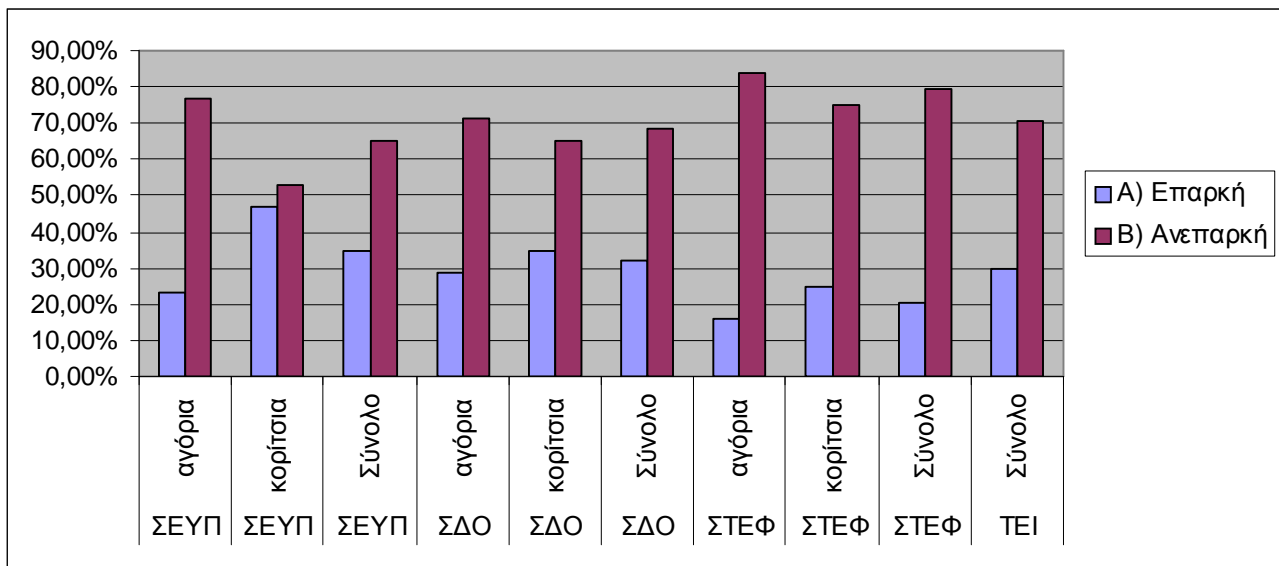
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
22) Οι παρατάξεις δραστηριοποιούνται στα εκπαιδευτικά προβλήματα	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
Α) Ναι	15,38%	5,88%	10,63%	33,33%	10%	21,67%	15,78%	0%	7,89%	15,
Β) Όχι	30,70%	17,64%	24,17%	28,57%	55%	41,79%	21,05%	12,50%	16,78%	28,
Γ) Μερικές φορές	46,15%	52,94%	49,55%	33,33%	25%	29,17%	47,36%	62,50%	54,93%	41,
Δ) Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	7,69%	23,52%	15,61%	4,76%	10%	7,38%	15,78%	25,00%	20,39%	14,
	99,92%	99,98%	99,95%	99,99%	100%	100,00%	99,97%	100%	99,99%	99,

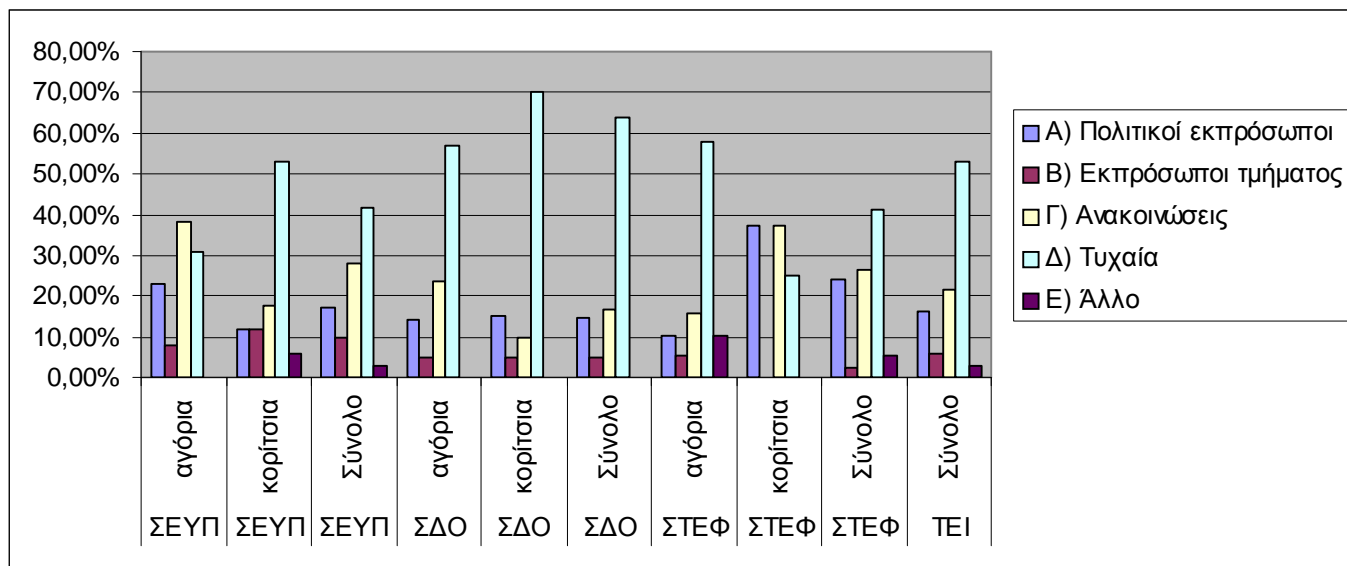
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
23) Πηγαίνετε στις συνελεύσεις της σχολής σας	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
A) Πάντα	30,76%	0%	15,38%	9,52%	5%	7,26%	26,31%	37,50%	31,91%	15,30%
B) Συχνά	7,69%	29,41%	18,55%	33,33%	15%	24,17%	31,57%	0%	15,79%	22,44%
Γ) Σπάνια	46,15%	52,94%	49,55%	33,33%	35%	34,17%	31,57%	50,00%	40,79%	39,79%
Δ) Καθόλου	15,38%	17,64%	16,51%	23,80%	45%	34,40%	10,52%	12,50%	11,51%	22,44%
	99,98%	100%	99,99%	99,98%	100%	99,99%	99,97%	100,00%	99,99%	99,97%

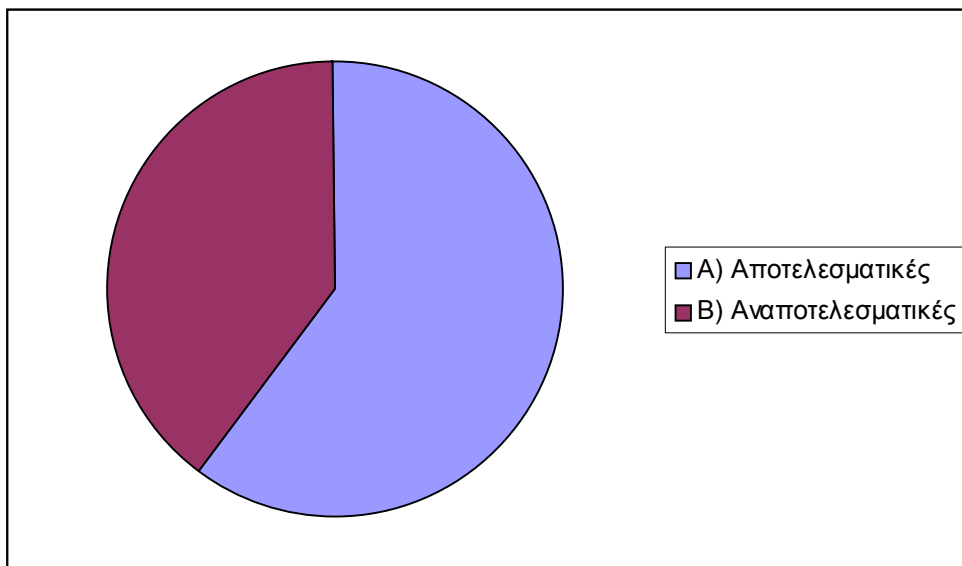
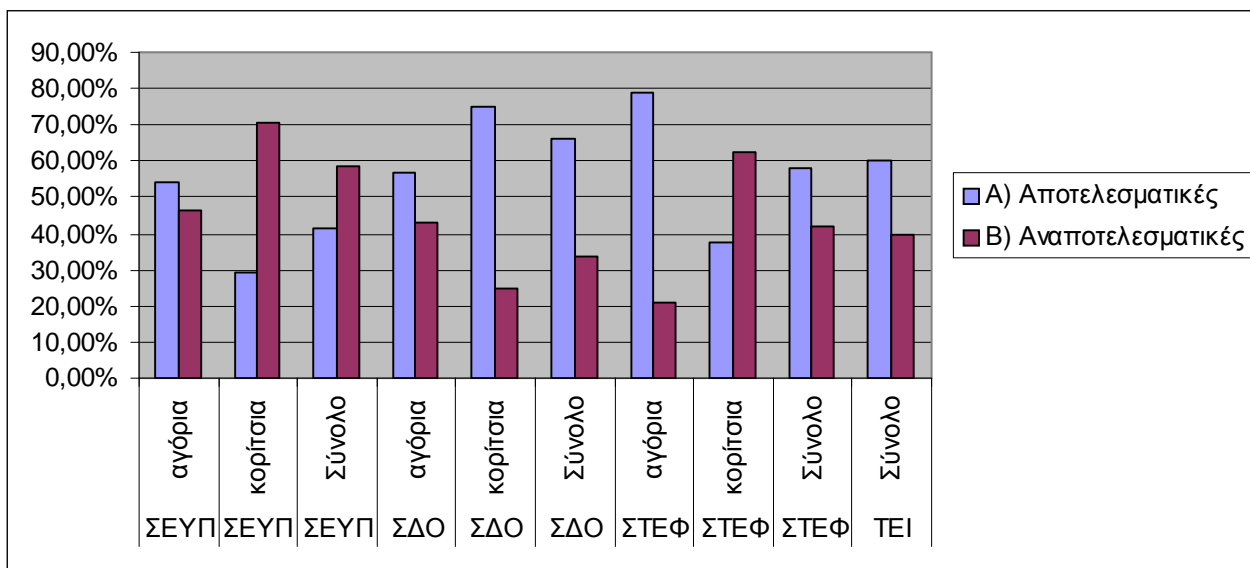
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
24) Πως βρίσκεται την ενημέρωσή σας σχετικά με τις συμμετοχικές διαδικασίες στα ΤΕΙ	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
A) Επαρκή	23,07%	47,05%	35,06%	28,57%	35%	31,79%	15,78%	25%	20,39%	29,59%
B) Ανεπαρκή	76,92%	52,94%	64,93%	71,42%	65%	68,21%	84,10%	75%	79,55%	70,41%
	99,99%	99,99%	99,99%	99,99%	100%	100,00%	99,88%	100%	99,94%	100,00%

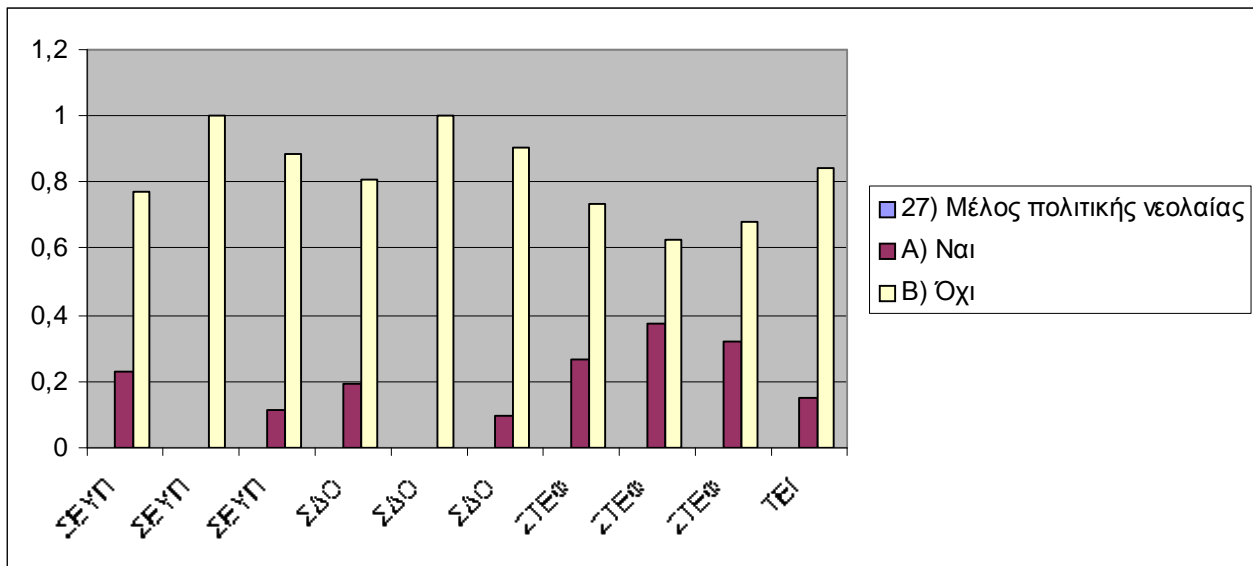
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
25) Ποια πιστεύετε ότι είναι η κυριότερη πηγή ενημέρωσας	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
Α) Πολιτικοί εκπρόσωποι	23,07%	11,76%	17,42%	14,28%	15%	14,64%	10,52%	37,50%	24,01%	16,32%
Β) Εκπρόσωποι τμήματος	7,69%	11,76%	9,73%	4,76%	5%	4,88%	5,26%	0%	2,63%	6,12%
Γ) Ανακοινώσεις	38,46%	17,64%	28,05%	23,80%	10%	16,90%	15,78%	37,50%	26,64%	21,42%
Δ) Τυχαία	30,76%	52,94%	41,85%	57,14%	70%	63,57%	57,89%	25%	41,45%	53,06%
Ε) Άλλο	0%	5,88%	3%	0%	0%	0%	10,52%	0%	5,26%	3,06%
	99,98%	99,98%	99,98%	99,98%	100%	99,99%	99,97%	100,00%	99,99%	99,98%

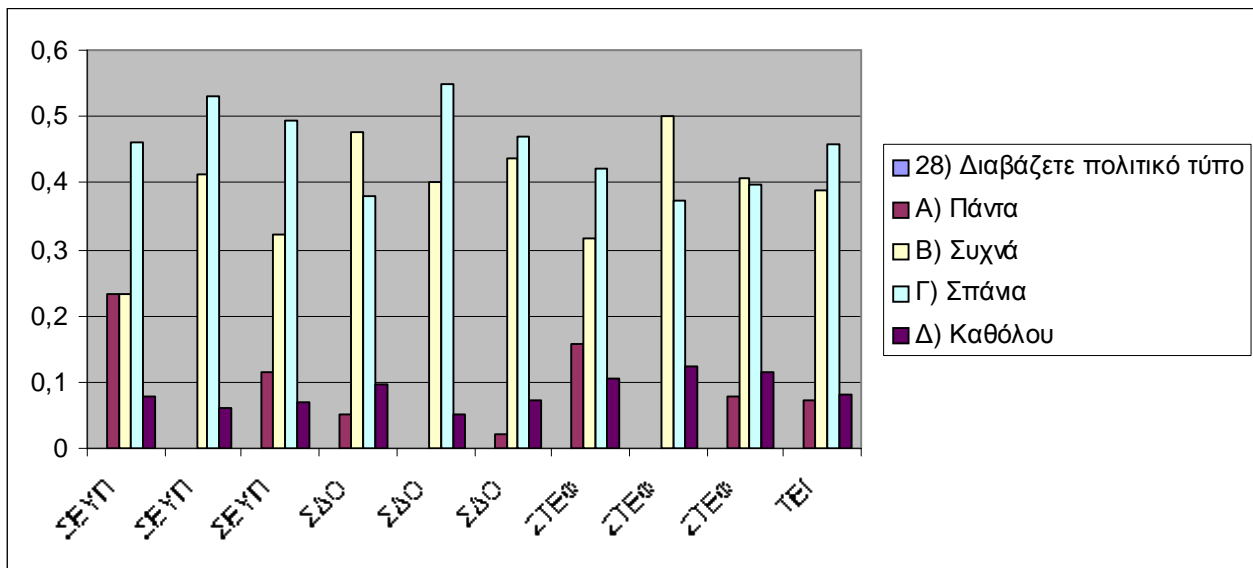
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
26) Αποτελεσματικές οι καταλήψεις	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
A) Αποτελεσματικές	53,86%	29,41%		57,14%	75%		78,94%	37,50%		
B) Αναποτελεσματικές	46,15%	70,58%		42,85%	25%		21,05%	62,50%		
	100,01%	99,99%	100,00%	99,99%	100,0%	100,00%	99,99%	100,00%	100,00%	100,00%

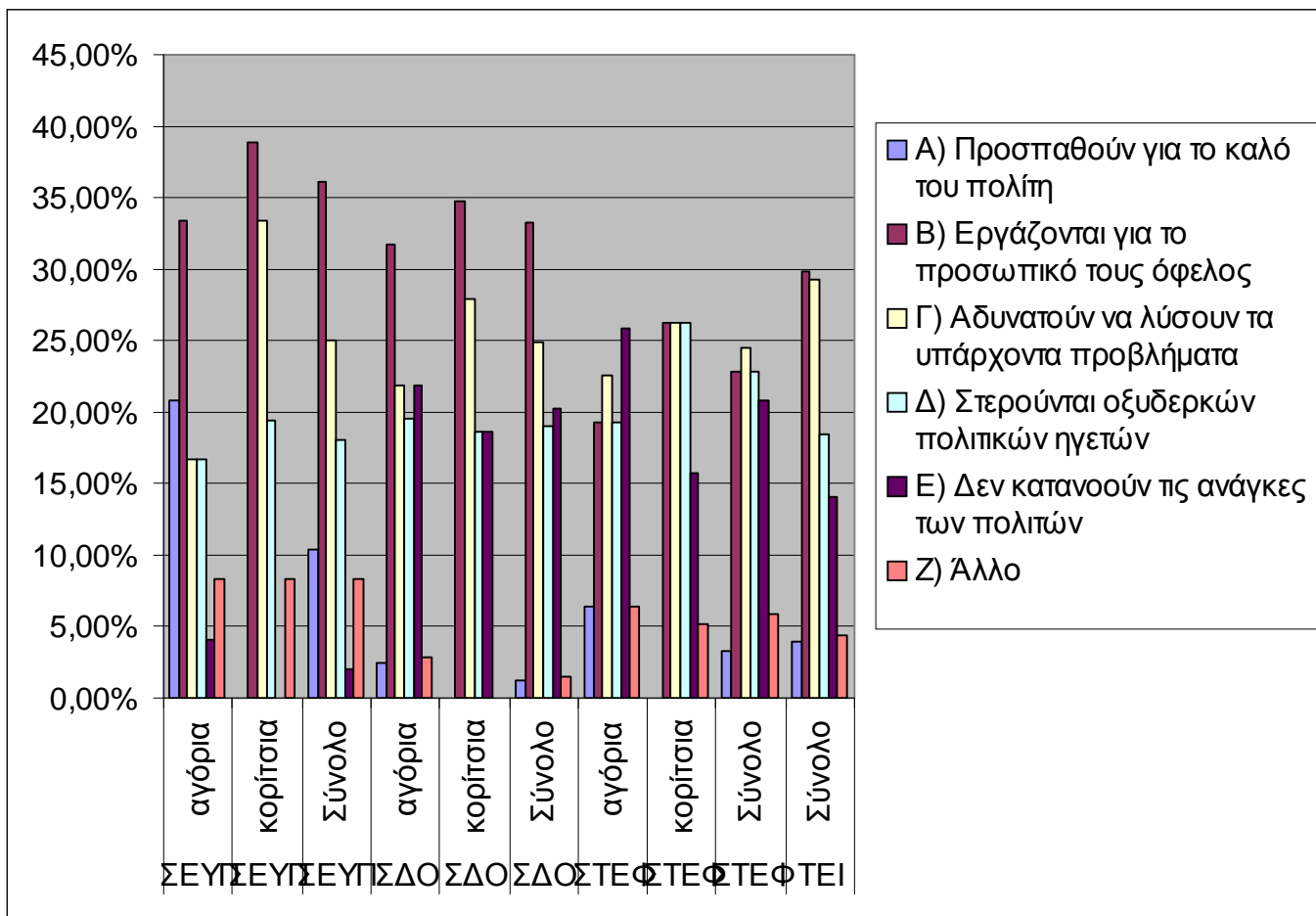
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
27) Μέλος πολιτικής νεολαίας	Αγόρια	Κορίτσια		Αγόρια	Κορίτσια		Αγόρια	Κορίτσια		
A) Ναι	23,07%	0%	11,54%	19,04%	0%	9,52%	26,31%	37,50%	31,91%	15,30%
B) Όχι	76,92%	100%	88,46%	80,90%	100%	90,45%	73,68%	62,50%	68,09%	84,70%
	99,99%	100%	100,00%	99,94%	100%	99,97%	99,99%	100,00%	100,00%	100,00%

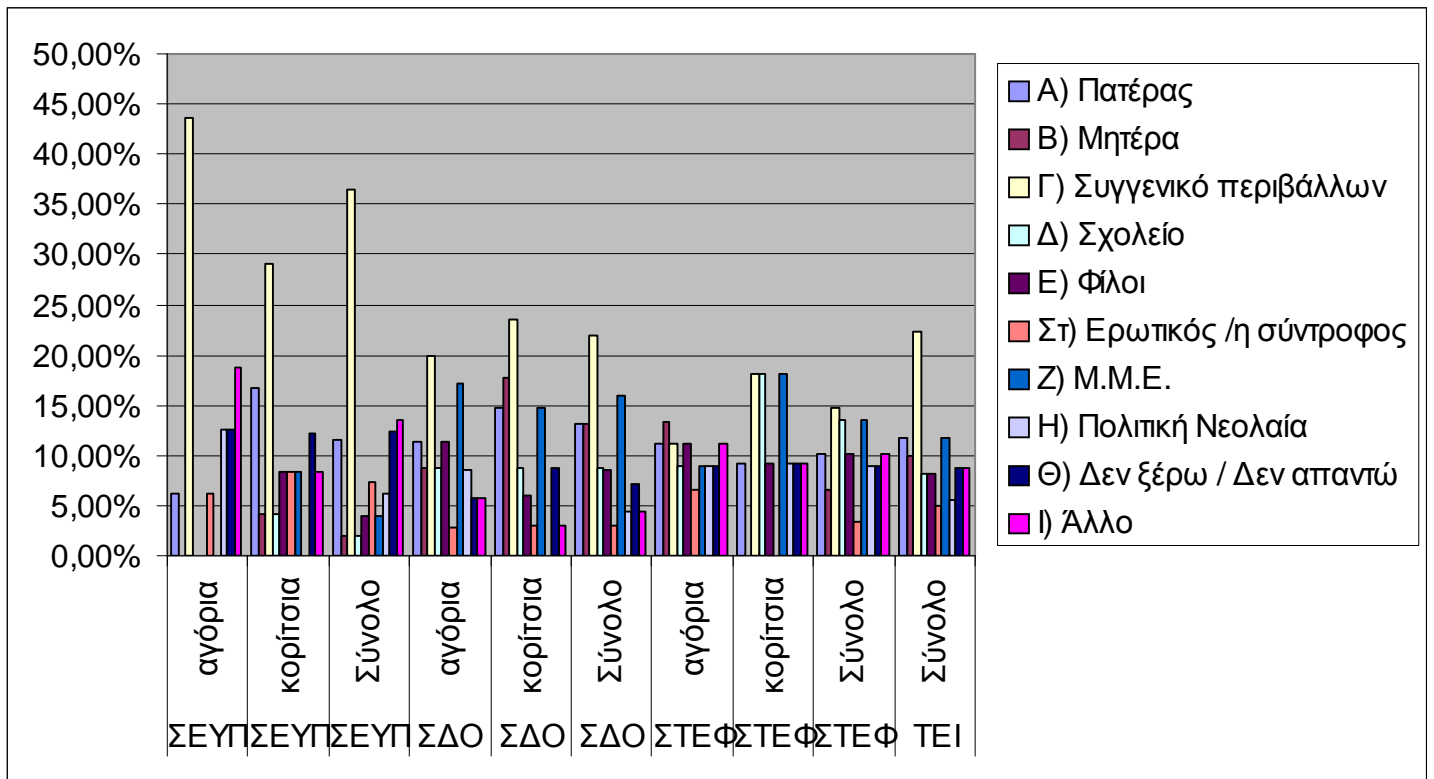
ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
28) Διαβάζετε πολιτικό τύπο	Αγόρια	Κορίτσια		Αγόρια	Κορίτσια		Αγόρια	Κορίτσια		
Α) Πάντα	23,07%	0%	11,54%	5%	0%	2%	15,78%	0%	7,89%	7,14%
Β) Συχνά	23,07%	41,17%	32,12%	47,66%	40%	43,83%	31,57%	50%	40,79%	38,77%
Γ) Σπάνια	46,15%	52,94%	49,55%	38%	55%	47%	42,10%	37,50%	39,80%	45,91%
Δ) Καθόλου	7,69%	5,88%	6,79%	9,50%	5%	7,25%	10,52%	12,50%	11,51%	8,16%
	99,98%	100%	99,99%	100%	100%	100%	99,97%	100%	99,99%	99,98%

ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
29) θεωρείτε ότι τα πολιτικά κόμματα στη χώρα μας	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
									Σύνολο	
Α) Προσπαθούν για το καλό του πολίτη	20,83%	0%		2,40%	0%		6,45%	0%		
			10,42%			1,20%			3,23%	3,90%
Β) Εργάζονται για το προσωπικό τους όφελος	33,33%	38,88%		31,70%	34,80%		19,35%	26,31%		
			36,11%			33,25%			22,83%	29,75%
Γ) Αδυνατούν να λύσουν τα υπάρχοντα προβλήματα	16,66%	33,33%		21,95%	27,90%		22,58%	26,31%		
			25,00%			24,93%			24,45%	29,26%
Δ) Στερούνται οξυδερκών πολιτικών ηγετών	16,66%	19,44%		19,50%	18,60%		19,35%	26,31%		
			18,05%			19,05%			22,83%	18,53%
Ε) Δεν κατανοούν τις ανάγκες των πολιτών	4,16%	0%		21,95%	18,60%		25,80%	15,78%		
			2,08%			20,28%			20,79%	14,14%
Ζ) Άλλο	8,38%	8,33%	8,36%	2,90%	0%	1,45%	6,45%	5,26%	5,86%	4,39%
	100,02%	100%	100,00%	100,40%	100%	100,15%	99,98%	100%	99,98%	99,97%

ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΕΥΠ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΔΟ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΣΤΕΦ	ΤΕΙ
30) Ποιοι σας επηρέασαν την Πολιτική ιδεολογία	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια	Σύνολο	αγόρια	κορίτσια		Σύνολο
A) Πατέρας	6,25%	16,66%	11,46%	11,42%	14,70%	13,06%	11,11%	9,09%	10,10%	11,80%
B) Μητέρα	0%	4,17%	2%	8,75%	17,64%	13,20%	13,33%	0%	6,67%	9,93%
Γ) Συγγενικό περιβάλλον	43,57%	29,16%	36,37%	20%	23,52%	22%	11,11%	18,18%	14,65%	22,36%
Δ) Σχολείο	0%	4,17%	2%	8,75%	8,82%	8,79%	8,88%	18,18%	13,53%	8,07%
Ε) Φίλοι	0%	8,42%	4%	11,42%	5,88%	8,65%	11,11%	9,09%	10,10%	8,07%
Στ) Ερωτικός /η σύντροφος	6,25%	8,42%	7,34%	2,85%	2,94%	2,90%	6,66%	0%	3,33%	4,96%
Z) Μ.Μ.Ε.	0%	8,42%	4%	17,14%	14,70%	15,92%	8,88%	18,18%	13,53%	11,80%
Η) Πολιτική Νεολαία	12,50%	0%	6,25%	8,57%	0%	4,29%	8,88%	9,09%	8,99%	5,59%
Θ) Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	12,50%	12,25%	12,38%	5,71%	8,82%	7,27%	8,88%	9,09%	8,99%	8,69%
I) Άλλο	18,75%	8,42%	13,59%	5,71%	2,94%	4,33%	11,11%	9,09%	10,10%	8,69%
	99,82%	100,09%	99,96%	100,32%	99,96%	100,14%	99,95%	99,99%	99,97%	99,96%

ΜΕΡΟΣ Δ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Α) Συμπεράσματα από την ερευνά.

Εκτός από τα ραυδογράμματα που δείχνουν τις διαφορές ανάμεσα στις απαντήσεις των ερωτώμενων θα γραφτούν και επιμέρους παρατηρήσεις στους τομείς της ερευνάς:

Ερωτήσεις 1-10

Σημαντικά στοιχεία που προκύπτουν από τα ερωτηματολόγια είναι ότι το 47,95% προέρχεται από αστικές περιοχές της Ελλάδας και ότι το 67,34% έχει φοιτήσει σε γενικό λύκειο ενώ μόνο το 23,46% σε Τεχνικό Επαγγελματικό λύκειο. Θεωρούμε πως στον τομέα των δημογραφικών στοιχείων ένα από τα βασικά που κατέδειξε η ερευνά είναι ότι το 29,59% εργάζεται. Το ποσοστό Αυτό Θεωρούμε ότι είναι αρκετά υψηλό και εκφράζει περίπου τον έναν στους τρεις ερωτηθέντες.

Επίσης παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι γονείς των ερωτηθέντων είναι δημόσιοι υπάλληλοι 37,67% όσον αφορά το επάγγελμα πατέρα και 23,46% για την μητέρα αντίστοιχα.

Ερωτήσεις 11-12

όσον αφορά την πολιτική στάση των γονέων στο σύνολο των ερωτηθέντων το μεγαλύτερο ποσοστό προτίμησης συγκεντρώνει το ΠΑΣΟΚ (45,91% και 39,79% και την μητέρα και τον πατέρα αντίστοιχα). Θεωρούμε πως εδώ πρέπει να αναφέρουμε και το γεγονός ότι το 22,44% δεν ξέρει το κόμμα που ψηφίζει η μητέρα του. Αυτό το ποσοστό έρχεται τρίτο σε μέγεθος στην ερώτηση που αφορά την πολιτικοί στάση της μητέρας.

Ερωτήσεις 13-19

Το μεγαλύτερο μέρος των σπουδαστών (65,30%) έχει ψηφίσει στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές, με μεγαλύτερο ποσοστό προτίμησης στη Ν.Δ. με ποσοστό 28,12% και Δεύτερο το ΠΑΣΟΚ με 21,87%. εδώ πρέπει να αναφέρουμε ότι ένα 14,06% των σπουδαστών δεν μας απάντησε για το τι κόμμα ψήφισε, ενώ το ποσοστό που ψήφισε λευκό είναι χαμηλό και δει 7,81%.

όσον αφορά την αντιπροσωπευτικότητα των παρατάξεων το μεγαλύτερο ποσοστό συγκέντρωσε η απάντηση καμία παράταξη με 44,89%, ενώ οι δυο μεγάλες παρατάξεις ΔΑΠ-ΝΔΦΚ και ΠΑΣΠ συγκεντρώσαν τα ποσοστά 18,36% και 12,24%. Οι περισσότεροι ερωτηθέντες ψηφίσαν στις βουλευτικές εκλογές με ποσοστό 65,30% έχοντας ως κριτήρια τις πολιτικές θέσεις κάθε παράταξης ως πρώτη προτίμηση με ποσοστό 24,83% και την πολιτικοί πεποίθηση του ίδιου του σπουδαστή με ποσοστό 22,00%. Οι σπουδαστές που δεν ψηφίσαν είχαν ως κριτήρια πρώτον ότι οι παρατάξεις λειτουργούν για προσωπικό όφελος με ποσοστό 32,42% το οποίο ήρθε Δεύτερο στη σειρά προτιμήσεων ενώ ήρθε πρώτο σε σειρά

προτιμήσεων το ότι δεν υπάρχει ουσιαστική παρέμβαση στα σπουδαστικά προβλήματα με ποσοστό 18,03%.

Ερωτήσεις από 20-22

όσον αφορά το στόχο του εκπαιδευτικού συστήματος σήμερα το μεγαλύτερο ποσοστό των σπουδαστών (45,08%) πιστεύει ότι η εκπαίδευση στοχεύει στην ενσωμάτωση στο κοινωνικό σύστημα. Σχετικά με τα μείζονα εκπαιδευτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι στους χώρους εκπαίδευσης ως πρώτο έρχεται η επαγγελματική κατοχυρώσει και αποκατάσταση με ποσοστό 34,63%, ακολουθεί με ποσοστό 22,48% το θέμα των βιβλίων και των σημειώσεων που χορηγούνται και οι σχέσεις των σπουδαστών με τους καθηγητές σε ποσοστό 17,74%.

Οι ερωτηθέντες θεωρούν πως τα προβλήματα αυτά μπορούν αν επιλυθούν μέσα από συλλογικές διαδικασίες σε ποσοστό 73,46%.

Ερωτήσεις 23-27

Σχετικά με τον αν οι παρατάξεις δραστηριοποιούνται πάνω στα εκπαιδευτικά προβλήματα το 41,83% πιστεύει πως το επιτυγχάνουν μερικές φορές ενώ το 28,57% θεωρεί πως δεν δραστηριοποιούνται καθόλου.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των σπουδαστών 39,79% πηγαίνει σπάνια στις συνελεύσεις ενώ μόλις το 15,30% πηγαίνει πάντα και το 22,44% καθόλου.

Οι σπουδαστές με ποσοστό 70,41% θεωρούν πως δεν ενημερώνονται επαρκώς για τις συμμετοχικές διαδικασίες στον χώρο των ΤΕΙ μιας και ενημερώνονται τυχαία σε ποσοστό 53,06% ή από ανακοινώσεις σε ποσοστό 21,42%.

Η περισσότεροι ερωτηθέντες θεωρούν τις καταλήψεις ως αποτελεσματικό μέσο διεκδίκησης των αιτημάτων τους σε ποσοστό 60,02% το οποίο θεωρούμε ότι είναι ιδιαίτερα υψηλό.

Ερωτήσεις 28-30

Το μεγαλύτερο μέρος των σπουδαστών 84,70% δεν είναι μέλος πολιτικής νεολαίας, και θεωρεί ότι τα πολιτικά κόμματα στη χώρα μας εργάζονται για προσωπικό όφελος με ποσοστό 29,75% αδυνατούν να λύσουν τα υπάρχοντα προβλήματα με ποσοστό 29,26% και στερούνται οξυδερκών πολιτικών ηγετών με ποσοστό 18,53%.

από τους ερωτηθέντες οι περισσότεροι διαβάζουν πολιτικό τύπο και παρακολουθούν εκπομπές πολιτικού περιεχομένου στην τηλεόραση σπάνια με ποσοστό 45,51% ενώ υπάρχει και ένα ποσοστό της τάξης 38,77% που ενασχολείται συχνά.

ερώτηση 31

Για τους περισσότερους σπουδαστές το σημαντικότερο ρόλο στη διαμορφώσει της πολιτικής τους ιδεολογίας έπαιξε το συγγενικό περιβάλλον με ποσοστό 22,36%. ενώ το 11,80% των σπουδαστών κύριο ρόλο έπαιξε ο πατέρα τους. Επίσης υπάρχει ένα ποσοστό της τάξης 11,80% που επηρεάστηκε από τα ΜΜΕ το οποίο απαντήθηκε κύριος από κοπέλες.

B) Γενικά συμπεράσματα από τη μελέτη.

Νομίζουμε ότι είναι πρέπων να αναφέρουμε μερικά Συμπεράσματα που προκύπτουν από την μελέτη μας τα οποία αποτελούν και τροφή για περαιτέρω προβληματισμό.

Κατ' αρχήν αποτελεί σημαντικό γεγονός το ότι ο ένας στους τρεις σπουδαστές εργάζονται πράγμα το οποίο σημαίνει ότι η συμμετοχή τους είναι ελλιπής όσον αφορά τις εκπαιδευτικές διαδικασίες του ΤΕΙ και νομίζουμε ότι θα έπρεπε να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε Αυτό, γιατί είναι πιθανό να αποτελεί σημαντικό λόγο καθυστερήσεις στη λήψη πτυχίου.

Επίσης το ότι ένα τέτοιο ποσοστό σπουδαστών εργάζεται συνδέεται άμεσα με το ποσοστό πολιτικοποίησης, γιατί όπως έχουμε αναφέρει στη βιβλιογραφική μας μελέτη οι εργαζόμενοι νέοι διαθέτουν υψηλότερο βαθμό πολιτικοποίησης.

Κάτι άλλο που Θεωρούμε άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι όπως φάνηκε στα στοιχεία της ερευνάς μας οι σπουδαστές που ψηφίσαν στις βουλευτικές εκλογές, ψηφίσαν επί το πλείστον διαφορετικό κόμμα από Αυτό των γονέων τους. Παρόλα αυτά αναφέρουν ότι το συγγενικό περιβάλλον ήταν Αυτό που έπαιξε τον κύριο ρόλο στη διαμόρφωση της πολιτικής τους ιδεολογίας.

Τέλος μας φάνηκε αντιφατικό το γεγονός ότι ενώ οι περισσότεροι σπουδαστές θεωρούν ότι δεν τους αντιπροσωπεύει καμία παράταξη, εν τούτης ψηφίσαν οι περισσότεροι έχοντας ως κύριο κριτήριο την πολιτικοί τους πεποίθηση και τις πολιτικές θέσεις κάθε παράταξης.

Γενικά Θεωρούμε ότι η ερευνά μας κατάδειξε πως ο βαθμός πολιτικοποίησης των νέων είναι ιδιαίτερα υψηλός στον χώρο του ΤΕΙ, αλλά δεν θεωρούν ότι οι παρατάξεις καταφέρνουν να δραστηριοποιηθούν πάνω στα υπάρχοντα εκπαιδευτικά προβλήματα πράγμα που μειώνει τον βαθμό της εμπιστοσύνης τους.

Ωστόσο οι σπουδαστές ψηφίζουν στις εκλογές με κύριο κριτήριο την πολιτικοί τους πεποίθηση και τις πολιτικές θέσεις της κάθε παράταξης έχοντας πιθανότατα την ελπίδα ότι κάποια στιγμή οι παρατάξεις θα καταφέρουν να αντεπεξέλθουν στα σπουδαστικά προβλήματα. Ελπίζουμε ότι Κάτι τέτοιο θα πραγματοποιηθεί ώστε να γίνουν τα αιτήματα των σπουδαστών πραγματικότητα και να έχουμε μια καλύτερη εκπαίδευση για όλους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1.] Γεωργίου Ολ. Κισούδη « Η πολιτικοποίηση των νέων ως μεσώ διεκδίκησης δικαιωμάτων στο χώρο της εκπαίδευσης»
Πτυχιακή εργασία ΤΕΙ Πάτρας, Πάτρα 1996.
- [2.] Θεμέλη Α. Λαβδαβάκη «Η πολιτική κοινωνικοποίηση» Πτυχιακή εργασία ΤΕΙ Πάτρας, Πάτρα 1996.
- [3.] ΕΠ.ΨΕ. «Πρακτικά 6ου Συνεδρίου Ψυχολογικής Ερευνάς» Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθηνά 1997.
- [4.] Κομμούνα / Κομμουνιστικά Κινήματα 9», Το Αμερικανικό '68»
- [5.] «Ο Μάης του '86», Εκδόσεις εργατική δημοκρατία, Αθηνά 1998.
- [6.] « Ο Μάης του '68, 30 χρόνια μετά» Περιοδικό Ε, Ελευθεροτυπία.
- [7.] Μαραβελάκης Ιωαν. « Για τι εκπαίδευση παλεύουμε» Εκδόσεις εργατική δημοκρατία 1999.
- [8.] Νταβανέλος Α. « Το Πολυτεχνείο του '73» Εκδόσεις εργατική δημοκρατία, Αθηνά 1993.
- [9.] Παρασκευοπουλος Ιωαν. « Εξελικτική Ψυχολογία», Τόμος 'Δ.
- [10.] Τερλεζής Παν, « Πολιτικοί προσανατολισμοι και κοινωνική αλλαγή» Ε.Κ.Κ.Ε. Αθηνά 1975.
- [11.] Τερλεζής Παν «Πολιτική Κοινωνικοποίηση – Η γένεση του πολιτικού ανθρώπου», Αθηνά 1985.
- [12.] Τσαούσης Δ.Γ. « Η κοινωνία του ανθρώπου», Εκδόσεις GUTEMBERG, Αθηνά 1993.
- [13.] Φραγκουδάκη Α. « Η κοινωνιολογία αφ εκπαίδευσης», Αθηνά 1990.
- [14.] Bottomore, T.B. « κοινωνιολογία» GUTEMBERG 1993.
- [15.] Hensch D. « Η καταπιεστική οικογένεια» , Εκδόσεις Επίκουρος 1973.
- [16.] Leffebure H., « Η κοινωνιολογία του Μαρξ», Εκδόσεις GUTENBERG, Αθηνά 1985.
- [17.] Lenk Kurt, “Πολιτική κοινωνιολογία», Εκδόσεις Παρατηρητής Θεσσαλονηκη 1990.
- [18.] Μπουρντιέ Πιέρ, «Οι κληρονόμοι, οι φοιτητές και η κουλτούρα», Εκδόσεις Καρδαμίτσα.
- [19.] Reich W. « Ταξική συνείδηση και σεξουαλική χειραφέτηση». Εκδόσεις Διεθνής Βιβλιοθήκη 1972.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΘΕΜΑ: Η πολιτικοποίηση των νέων και η εμπιστοσύνη τους στον φοιτητικό συνδικαλισμό ως φορέα εκπαιδευτικών αλλαγών.

Αριθμός ερωτηματολογίου:

ΕΞΑΜΗΝΟ:

ΤΜΗΜΑ:

ΣΧΟΛΗ:

1. Προσωπικά στοιχεία

α. Αγόρι β. Κορίτσι

2. Ποιος ήταν ο τόπος διαμονής σας τα τελευταία 5 χρόνια πριν από την εισαγωγή σας στο ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ.

- α. Αθηνά
β. Θεσσαλονίκη
γ. Αστική περιοχή (από 10.000 και άνω)
δ. Ημιαστική περιοχή (5.000-10.000)
ε. Αγροτική περιοχή (0-5000)

3. Τύπος σχολείου που φοιτήσατε:

- α. Γενικό σχολείο
β. Πολυκλαδικό Λύκειο
γ. Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο
δ. Τεχνική Σχολή
ε. Σχολή ΟΑΕΔ
στ. Άλλος Τύπος σχολείου (Να αναφέρετε ακριβώς)

4. Εργασιακή κατάσταση

α. Εργαζόμενος -η β. Άνεργος -η

5. Μορφωτικό επίπεδο πατέρα

α. Δεν τελείωσε το δημοτικό

- β. Τελείωσε το δημοτικό
- γ. Απόφοιτος Γυμνάσιου ή Λυκείου
- δ. Απόφοιτος Ανωτέρας Σχολής
- ε. Απόφοιτος Ανωτάτης Σχολής
- στ. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς).....

6. Μορφωτικό επίπεδο μητέρας

- α. Δεν τελείωσε το δημοτικό
- β. Τελείωσε το δημοτικό
- γ. Απόφοιτος Γυμνάσιου ή Λυκείου
- δ. Απόφοιτος Ανωτέρας Σχολής
- ε. Απόφοιτος Ανωτάτης Σχολής
- στ. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς).....

7. Εργασιακή κατάσταση πατέρα:

- α. Εργαζόμενος β. Άνεργος

8. Εργασιακή κατάσταση μητέρας:

- α. Εργαζόμενη β. Άνεργη

9. Επάγγελμα του πατέρα

- α. Δημόσιος υπάλληλος
- β. Ιδιωτικός υπάλληλος
- γ. Ελεύθερος επαγγελματίας
- δ. Εργάτης
- ε. Αγρότης
- στ. Συνταξιούχος
- ζ. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς).....

10. Επάγγελμα του μητέρας

- α. Δημόσιος υπάλληλος
- β. Ιδιωτικός υπάλληλος
- γ. Ελεύθερος επαγγελματίας
- δ. Εργάτης

- ε. Αγρότης
- στ. Συνταξιούχος
- ζ. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς).....

11. Πιο από τα παρακάτω κόμματα πιστεύετε ότι ψηφίζει ο πατέρας σας:

- α. Π.Α.Σ.Ο.Κ.
- β. Ν.Δ.
- γ. Κ.Κ.Ε.
- δ. Συνασπισμός
- ε. ΔΗ.Κ.ΚΙ.
- στ. Λευκό
- ζ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
- η. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς)

12. Πιο από τα παρακάτω κόμματα πιστεύετε ότι ψηφίζει η μητέρα σας:

- α. Π.Α.Σ.Ο.Κ.
- β. Ν.Δ.
- γ. Κ.Κ.Ε.
- δ. Συνασπισμός
- ε. ΔΗ.Κ.ΚΙ.
- στ. Λευκό
- ζ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
- η. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς)

13. Ψηφίσατε στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές:

- α. ΝΑΙ β. ΟΧΙ

14. Αν ναι στην ερώτηση 13 ποιο από τα παρακάτω κόμματα Ψηφίσατε στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές:

- α. Π.Α.Σ.Ο.Κ.
- β. Ν.Δ.
- γ. Κ.Κ.Ε.
- δ. Συνασπισμός
- ε. ΔΗ.Κ.ΚΙ.
- στ. Λευκό
- ζ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
- η. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς)

15. Ποια παράταξη από τις παρακάτω που υπάρχουν στο χώρο του ΤΕΙ θεωρείτε ότι σας αντιπροσωπεύει:

- α. Δ.Α.Π.-Ν.Δ.Φ.Κ.
- β. ΠΑΣΠ
- γ. Π.Σ.Κ.
- δ. ΕΑΑΚ.ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ
- ε. ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΣΧΗΜΑΤΑ
- ζ. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΣΧΗΜΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
- η. ΚΑΜΜΙΑ

16. Συμμετείχατε ως υποψήφιος στις τελευταίες φοιτητικές εκλογές:

- α. ΝΑΙ β. ΟΧΙ

17. Ψηφίσατε στις τελευταίες φοιτητικές εκλογές:

- α. ΝΑΙ β. ΟΧΙ

18. Αν ναι στην ερώτηση 17 τότε με ποια κριτήρια επιλέξατε την παράταξη που Ψηφίσατε (μέχρι τρεις επιλογές, αριθμώντας τις προτιμήσεις κατά σειρά προτεραιότητας):

- α. Πολιτικές θέσεις κάθε παράταξης
- β. Πολιτική πεποίθηση του ίδιου του σπουδαστή
- γ. Πολιτική δράση της παράταξης
- δ. Προσωπικές σχέσεις / φίλια
- ε. Προτίμηση πολιτικού εκπρόσωπου
- στ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
- ζ. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς).....

19. Αν όχι στην ερώτηση 17 τότε για πύων λόγο δεν Ψηφίσατε; (μέχρι τρεις επιλογές, αριθμώντας τις προτιμήσεις με σειρά προτεραιότητας):

- α. Δεν εκπροσωπούνται τα συμφέροντα μου
- β. Δεν εκφράζομαι ιδεολογικά από καμία παράταξη
- γ. Δεν υπάρχει ουσιαστική παρέμβαση στα σπουδαστικά προβλήματα
- δ. Οι παρατάξεις λειτουργούν για προσωπικό όφελος
- ε. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
- στ. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς)

20. Που πιστεύετε ότι στοχεύει το εκπαιδευτικό σύστημα σήμερα;

- α. Στην καλλιέργεια κριτικής σκέψης
- β. Στην άρτια επιστημονική κατάρτιση
- γ. Στην ενσωμάτωση στο κοινωνικό σύστημα
- δ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
- στ. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρατε ακριβώς).....

21. Ποια πιστεύετε πως είναι τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι στους χώρους εκπαίδευσης, (αριθμείστε με σειρά προτεραιότητας)

- α. Σίτιση – Στέγαση
- β. Βιβλία – Σημειώσεις
- γ. σχέσεις Καθηγητών – Σπουδαστών
- δ. Επαγγελματική Κατοχύρωση / Αποκατάσταση
- ε. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
- στ. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς).....

22. Με ποιον τρόπο θεωρείτε πως μπορούν να επιλυθούν τα προβλήματα στη ερώτησης 21;

- α. Ατομικές διαδικασίες
- β. Συλλογικές διαδικασίες
- γ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
- δ. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς).....

23. Θεωρείτε πως οι παρατάξεις δραστηριοποιούνται πάνω στα προβλήματα που υπάρχουν στους χώρους εκπαίδευσης;

- α. ΝΑΙ
- β. ΟΧΙ
- γ. Μερικές φορές
- δ Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

24. Πηγαίνετε στις συνελεύσεις του τμήματος ή της σχολής σας;

- α. Πάντα
- β. Συχνά
- γ. Σπάνια
- δ. Καθόλου

25. Πως βρίσκετε την ενημέρωση σας σχετικά με τις συμμετοχικές διαδικασίες στο χώρο του ΤΕΙ;

- α. Επαρκή
- β. Ανεπαρκή

26. ποια πιστεύετε ότι είναι η κυριότερη πηγή ενημέρωσης σας;

- α. Πολιτικοί εκπρόσωποι
- β. εκπρόσωποι τμήματος
- γ. Ανακοινώσεις
- δ. Τυχαία
- ε. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς).....

27. πιστεύετε ότι οι καταλήψεις ως μέσο διεκδίκησης αιτημάτων τις περισσότερες φορές είναι:

- α. Αποτελεσματικό
- β. Μη Αποτελεσματικό

28. είστε μέλος πολιτικής νεολαίας;

- α. ΝΑΙ
- β. ΟΧΙ

29. Διαβάζετε πολιτικό τύπο και παρακολουθείτε Πολιτικές εκπομπές στην τηλεόραση;

- α. Πάντα
- β. Συχνά
- γ. Σπάνια
- δ. Καθόλου

30. θεωρείτε ότι τα πολιτικά κόμματα στη χώρα μας: (μέχρι τρεις προτιμήσεις)

- α. Προσπαθούν για το καλό του πολίτη
- β. Εργάζονται για το προσωπικό όφελος
- γ. Αδυνατούν να λύσουν τα υπάρχοντα προβλήματα
- δ. Στερούνται οξυδερκών πολιτικών ηγετών
- ε. Δεν κατανοούν τις ανάγκες των πολιτών

στ. Οτιδήποτε άλλο.....

31. Ποιοι από του παρακάτω σας επηρέασαν για την διαμόρφωση της πολιτικής σας ιδεολογίας;

- α. πατέρας
- β. μητέρα
- γ. Συγγενικό περιβάλλον
- δ. Σχολείο
- ε. Φίλοι
- στ. Ερωτικός /η σύντροφος
- ζ. Μ.Μ.Ε.
- η Πολιτική Νεολαία
- θ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
- ι. Οτιδήποτε άλλο (Να αναφέρετε ακριβώς).....